

Санлар

Биринши бап

Израил халқының биринши мәрте дизимге алыныуы

1 ¹ Израиллылар Мысырдан шыққаннан кейинги екінши жылдың екінши айының биринши күни Жаратқан Ийе Синай шөлинде, Ушырасуы шатырында Муўсаға былай деди:

²⁻³ – Сен Харон менен бирге пүткил Израил жәмийетин тийрелери хәм әуладлары бойынша санап шық. Саўашқа жарамлы болған жигирма хәм оннан жоқары жастағы барлық еркеклерди бөлимлерге бөлип, бирме-бир атларын жазып дизимге алың. ⁴ Сизлерге жәрдем бериуи ушын жаныңызда хәр бир уруўдан бир адамнан болсын. Олар әулад басшыларынан болсын. ⁵ Сизлерге жәрдем беретугын адамлардың атлары мыналар:

Рубен уруўынан – Шедеур улы Элисур,

⁶ Шимон уруўынан – Суришаддай улы Шелумиел,

⁷ Яхуда уруўынан – Амминадаб улы Нахшон,

⁸ Иссахар уруўынан – Суар улы Нетанел,

⁹ Зебулон уруўынан – Хелон улы Элиаб,

¹⁰ Юсуп урпағынан болған Эфрайым уруўынан – Аммихуд улы Элишама,

Юсуп урпағынан болған Менашше уруўынан – Педасур улы Гамалиел,

¹¹ Бенямин уруўынан – Гидоний улы Абидан,

¹² Дан уруўынан – Аммишаддай улы Ахиезер,

¹³ Ашер уруўынан – Охран улы Пагиел,

¹⁴ Гад уруўынан – Деўел улы Элясаф,

¹⁵ Нафталий уруўынан – Энан улы Ахира.

¹⁶ Халық арасынан таңлап алынған бул адамлар өз уруўының көсемлери болып, Израилдың әулад басшылары еди. ¹⁷ Муўса менен Харон атлары аталған усы адамларды шақыртып алды. ¹⁸⁻¹⁹ Олар Жаратқан Ийенің буйрығы бойынша екінши айдың биринши күни пүткил халықты жыйнады. Жигирма хәм оннан жоқары жастағы ер адамларды тийрелери, әуладлары бойынша атларын бирме-бир дизимге алды. Солай етип, Муўса Синай шөлинде халықты санап шықты.

²⁰⁻²¹ Тийре хәм әуладлары бойынша бирме-бир атлары дизимге алынған жигирма хәм оннан жоқары жастағы урысқа жарамлы ер адамлардың саны төмендегидей еди:

Израилдың туңғыш улы Рубен уруўынан – 46 500 адам,

²²⁻²³ Шимон уруўынан – 59 300 адам,

²⁴⁻²⁵ Гад уруўынан – 45 650 адам,

²⁶⁻²⁷ Яхуда уруўынан – 74 600 адам,

²⁸⁻²⁹ Иссахар уруўынан – 54 400 адам,

³⁰⁻³¹ Зебулон уруўынан – 57 400 адам,

³²⁻³³ Юсуп улы Эфрайым уруўынан – 40 500 адам,

³⁴⁻³⁵ Юсуп улы Менашше уруўынан – 32 200 адам,

³⁶⁻³⁷ Бенямин уруўынан – 35 400 адам,

³⁸⁻³⁹ Дан уруўынан – 62 700 адам,

⁴⁰⁻⁴¹ Ашер уруўынан – 41 500 адам,

42–43 Нафталий урыўынан – 53 400 адам.

44 Муўса, Харон хэм Израилдың он еки урыўының көсемлери тәрeпинен дизимге алынғанлар усылар еди. Хәр бир көсем өз урыўының ўәкили еди. 45 Израилда жигирма хэм оннан жоқары жастағы урысқа жарамлы барлық израиллылар өзлериниң әўладлары бойынша есапка алынды. 46 Есапка алынғанлардың барлығы 603 550 адам болды.

47 Бирак Лебий урыўы басқалар менен бирге дизимге алынбады. 48 Себеби Жаратқан Ийе Муўсаға былай деген еди: 49 «Тек Лебий урыўының есабын алма хэм оларды басқа израиллылар менен бирге дизимге киргизбе. 50 Лебийлилерди ишинде буйрықлар жазылған еки тас турған Шатырға, оған тийисли хәр бир буйым хэм затларға жуўапкер қылып қой. Олар Шатырды хэм оның барлық буйымларын көтерип алып жүрсин хэм абайлап қарап жүрсин. Оның дегерегине өз шатырларын қурсын. 51 Мухаддес шатыр көширилгенде, оны лебийлилер жыйнасын, тоқтаған ўақытта да, оны лебийлилер қурсын. Лебийлилерден басқа Шатырға жақынласқан хәр бир адам өлтирилсин. 52 Израиллылар бөлимлерге бөлинип, шатырларын қурсын. Хәр бир адам өз ордасында хэм өз байрағы астында орналассын. 53 Ал Израил жәмийети Жаратқан Ийениң ғәзебине ушырамаўы ушын, лебийлилер буйрықлар қойылған Шатырдың дегерегине өз шатырларын қурсын хэм оны қараўылласын».

54 Израиллылар булардың барлығын Жаратқан Ийе Муўсаға қалай буйырған болса, анық сондай етип орынады.

Екинши бап

Израил урыўларының орналасыў тәртиби

2 1 Жаратқан Ийе Муўса хэм Харонға былай деди:

2 – Израиллылардың хәр бири өз әўладының белгиси болған байрақларының астында орналассын. Олар өз шатырларын Ушырасыў шатырының дегерегине, оннан бираз қашықлаў жерге тиксин.

3 Ушырасыў шатырының күншығыс тәрeпинде орналасатуғын урыўлар Яхуда ордасының байрағы астында бөлимлерге бөлинип орналассын. Яхуда урыўының көсеми – Амминадаб улы Нахшон. 4 Оның дизимнен өткен ләшкерлериниң саны 74 600.

5 Оның қасына Иссахар урыўы шатырларын тиксин. Иссахар урыўының көсеми – Суар улы Нетанел. 6 Оның дизимнен өткен ләшкерлериниң саны 54 400.

7 Зебулон урыўы да Яхуда урыўының жанына шатырларын тиксин. Зебулон урыўының көсеми – Хелон улы Элиаб. 8 Оның дизимнен өткен ләшкерлериниң саны 57 400.

9 Яхуда ордасының есабына кирген бөлимлердеги барлық ләшкерлердиң саны 186 400. Жолға шыққанда, усы үш урыўдан ибарат болған бөлим биринши болып алдында жүрсин.

10 Ушырасыў шатырының кубла тәрeпинде орналасатуғын урыўлар Рубен ордасының байрағы астында бөлимлерге бөлинип орналассын. Рубен урыўының көсеми Шедеур улы Элисур. 11 Оның дизимнен өткен ләшкерлериниң саны 46 500.

12 Оның қасына Шимон урыўы өз шатырларын тиксин. Шимон урыўының көсеми Суришаддай улы Шелумиел. 13 Оның дизимнен өткен ләшкерлериниң саны 59 300.

14 Гад урыўы да Рубен урыўының жанына өз шатырларын тиксин. Гад урыўының көсеми Деўел улы Элясаф. 15 Оның дизимнен өткен ләшкерлериниң саны 45 650.

16 Рубен ордасының есабына кирген бөлимлердеги барлық ләшкерлердиң саны 151 450. Жолға шыққанда, усы үш урыўдан ибарат болған бөлим екинши болып жүрсин.

¹⁷ Алдыңғы еки орда менен кейинги еки орданың ортасында Ушырасыу шатыры хэм лебийлилердин ордасы жолға шықсын. Хәр бир урыудың орналасыу тәртиби қандай болса, жолға шыққанда да сондай болсын. Хәр бири өз байрағы астында өз орнында жүрсин.

¹⁸ Ушырасыу шатырының батыс тәрәпинде орналасатуғын урыулар Эфрайым ордасының байрағы астында бөлимлерге бөлинип орналассын. Эфрайым урыуының көсеми Аммихуд улы Элишама. ¹⁹ Оның дизимнен өткен ләшкерлериниң саны 40 500.

²⁰ Оның қасына Менашше урыуы өз шатырларын тиксин. Менашше урыуының көсеми Педасур улы Гамалиел. ²¹ Оның дизимнен өткен ләшкерлериниң саны 32 200.

²² Бенямин урыуы да Эфрайым урыуының жанына өз шатырларын тиксин. Бенямин урыуының көсеми Гидоний улы Абидан. ²³ Оның дизимнен өткен ләшкерлериниң саны 35 400.

²⁴ Эфрайым ордасының есабына кирген бөлимлердеги барлық ләшкерлердиң саны 108 100. Үшинши болып усылар жолға шықсын.

²⁵ Ушырасыу шатырының арқа тәрәпинде орналасатуғын урыулар Дан урыуының байрағы астында бөлимлерге бөлинип орналассын. Дан урыуының көсеми Аммишаддай улы Ахиезер. ²⁶ Оның дизимнен өткен ләшкерлериниң саны 62 700.

²⁷ Оның қасына Ашер урыуы өз шатырларын тиксин. Ашер урыуының көсеми Охран улы Пагиел. ²⁸ Оның дизимнен өткен ләшкерлериниң саны 41 500.

²⁹ Нафталий урыуы да Дан урыуының жанына өз шатырларын тиксин. Нафталий урыуының көсеми Энан улы Ахира. ³⁰ Оның дизимнен өткен ләшкерлериниң саны 53 400.

³¹ Дан ордасының есабына кирген барлық ләшкерлердиң саны топ-тобы менен 157 600. Олар өз байрақлары астында ең ақырында жолға шықсын.

³² Солай етип, өз әуладлары бойынша есаптан өткен пүткил Израил халқы усылар еди. Хәр бир орданың бөлимлерге бөлинип, есаптан өткен барлық ләшкерлердин саны менен 603 550. ³³ Жаратқан Ийениң Муұсаға берген буйрығы бойынша Лебий урыуы баска израиллылар менен бирге есаптан өткерилмеді.

³⁴ Солай етип, израиллылар Жаратқан Ийениң Муұсаға буйырғанындай етип иследи. Олар өз байрақлары астында ордаларын курды. Олардың хәр бири тийре хэм әуладлары бойынша орналасып, сол тәртипте жолға шығатуғын еди.

Үшинши бап

Лебийлилердиң хызметлери

3 ¹ Жаратқан Ийе Синай тауында Муұса менен сөйлескенде, Харон менен Муұсаның урпақлары мыналардан ибарат еди:

² Харонның уллары: тунғышы Надаб, оннан кейингиси Абиху, Элазар хэм Итамар. ³ Май қуйылып, руұханийлик хызметке тайынланған Харонның уллары усылар еди. ⁴ Бирақ Надаб пенен Абиху Синай шөлинде Жаратқан Ийениң алдында буйырылмаған от усыңғаны ушын өлген еди. Олардың екеуі де перзентсиз еди. Сонлықтан Элазар менен Итамар әкеси Харонның қасында руұханийлик хызметин атқарды.

⁵ Жаратқан Ийе Муұсаға былай деди:

⁶ – Руұханий Харонға жәрдем бериуи ушын Лебий урыуын шақырып, оларды хызметке қой. ⁷ Олар Харон хэм пүткил жәмийет ушын Ушырасыу шатырында қарауыллық қылсын хэм ондағы барлық хызметти алып барсын. ⁸ Олар израиллылар ушын Ушырасыу шатырында хызмет қылып, ондағы барлық буйымларға жууапкер болсын. ⁹ Лебийлилерди Харон хэм оның улларының хызметине тапсыр. Лебийлилер Израил халқының ишинде пүткиллей Харонның хызметине арналады. ¹⁰ Руұханийлик

хызметин аткарыуы ушын Харон менен улларын хызметке кой. Олардан баска Мухаддес орынга жакынлаган хэр бир адам өлтирилсин.

¹¹ Жаратқан Ийе Муўсаға және быллай деди:

12 – Мине, Израил халқының қарыннан биринши шыққан улларының орнына лебийлилерди таңладым. Олар Маған тийисли. ¹³ Өйткени барлық туңғышлар Маған тийисли. Мен Мысырда туңғышлардың хэммесин жоқ қылған күни, Израилдың барлық туңғышларын – адамның туңғышын, хайўанның биринши төлин Өзиме айырып алдым. Олар Маған тийисли. Себеби Мен – Жаратқан Ийемен.

Лебий урыўының дизимге алынуы

¹⁴ Жаратқан Ийе Муўсаға Синай шөлинде быллай деди:

15 – Лебий урыўын санақтан өткиз. Бир айлық хэм оннан жоқары жастағы барлық ер адамларды әуладлары хэм тийрелери бойынша есаплап шық.

¹⁶ Солай етип, Муўса Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша оларды санап шықты.

¹⁷ Лебийдің улларының атлары мыналар: Гершон, Қоҳат хэм Мерарий.

¹⁸ Гершонның тийре басшылары болған уллары мыналар: Либний хэм Шимей.

¹⁹ Қоҳаттың тийре басшылары болған уллары: Амрам, Исхар, Хеbron хэм Узziel.

²⁰ Мерарийдің тийре басшылары болған уллары: Махлий хэм Муший. Әуладлары бойынша Лебий тийрелери усылар.

²¹ Гершоннан Либний хэм Шимей тийрелери келип шықты. ²² Олардың бир айлық хэм оннан жоқары жастағы есаптан өткен барлық еркеклериниң саны 7500.

²³ Гершон тийрелери батыста, Шатырдың артқы тәрeпинде орналасыуы керек еди.

²⁴ Гершон әуладының басшысы Лаел улы Элясаф еди. ²⁵ Гершонның урпағы Ушырасыу шатырының мына затлары ушын жуўапкер еди: шатырдың ишки бөлими менен жапқышларына, шатырдың кирер аўзындағы пердеге, ²⁶ хәўли хэм курбанлық орынды қоршап турған перделерге, хәўлиниң кирер аўзындағы пердеге, арқанларға хэм буларға тийисли барлық хызметлерге.

²⁷ Қоҳаттан Амрам, Исхар, Хеbron хэм Узziel тийрелери келип шықты.

²⁸ Олардағы бир айлық хэм оннан жоқары жастағы барлық ер адамлардың саны 8600 еди. Олар Мухаддес шатырдың хызметине жуўапкер болды. ²⁹ Қоҳаттан келип шыққан тийрелер шатырдың кубла тәрeпинде орналасыуы керек еди. ³⁰ Қоҳат әуладының басшысы Узziel улы Элисафан еди. ³¹ Қоҳат урпағы Келисим сандығына, столға, хәстеге, курбанлық орын менен түтетки түтетилетуғын орынға, Мухаддес шатырдың буйымларына, Ең мухаддес бөлме менен Мухаддес бөлмени бөлип турған пердеге хэм усыларға тийисли хызметлерге жуўапкер еди. ³² Лебий урыўының басшыларының үстинен руўханий Харонның улы Элазар басшылық қылатуғын еди. Мухаддес шатырға жуўапкер адамлар оның бақлауы астында болды.

³³ Мерарийден Махлий хэм Муший тийрелери келип шықты. ³⁴ Олардың бир айлық хэм оннан жоқары жастағы есаптан өткен барлық еркеклериниң саны 6200.

³⁵ Мерарий әуладының басшысы Абихайыл улы Суриел еди. Мерарий тийрелери шатырдың арқа тәрeпинде орналасыуы керек еди. ³⁶⁻³⁷ Мерарий урпақлары шатырдың мына затлары ушын жуўапкер еди: шатырдың тахтайларына, қадаларына, бағанларына, ултанларына хэм буларға тийисли барлық затларға, шатырдың хәўлисиниң этирапындағы бағанлары менен ултанларына хэм қазықлары менен арқанларына хэм буларға тийисли барлық хызметке.

³⁸ Муўса, Харон хэм оның уллары шатырдың шығысқа қараған алдыңғы тәрeпине, Ушырасыу шатырының алдында орналасатуғын еди. Олар израиллылар атынан Мухаддес мəkанда хызмет қылыу ушын қойылған еди. Олардан басқа сол хызметти аткарыуға Мухаддес мəkанға жакынлаган хэр бир адам өлтирилетуғын еди.

³⁹ Муўса менен Харон Жаратқан Ийениң буйрығына муўапық Лебий урыўын тийрелери бойынша бир айлық хәм оннан жоқары жастағы барлық ер адамларды санап шыққанда, олардың улыўма саны 22 000 болды.

Лебий урыўының туңғыш уллардың орнын басыўы

⁴⁰ Соннан кейин, Жаратқан Ийе Муўсаға:

– Израиллылардың бир айлық хәм оннан жоқары жастағы еркек туңғышларын санап шығып, оларды атпа-ат дизимге ал. ⁴¹ Израиллылардың барлық туңғыш улларының орнына лебийлилерди, және де, израиллылардың хайўанларының биринши төллериниң орнына лебийлилердиң хайўанларын Маған айырып бер. Мен – Жаратқан Ийемен, – деди.

⁴² Солай етип, Муўса Жаратқан Ийениң буйырғанындай етип, израиллылардың барлық туңғыш улларын санап шықты. ⁴³ Атпа-ат есапка алынған бир айлық хәм оннан жоқары жастағы туңғыш ер адамлар барлығы болып 22 273 болды.

⁴⁴ Жаратқан Ийе Муўсаға және былай деди:

⁴⁵ – Израиллылардың туңғыш улларының орнына лебийлилерди, хайўанларының орнына да лебийлилердиң хайўанларын айырып шығар. Лебийлилер Меники болады. Мен – Жаратқан Ийемен. ⁴⁶ Лебийлилердиң санынан артық шыққан 273 израиллы туңғыш ер адамлар ушын күн төлеп қайтып алыўы тийис. ⁴⁷ Хәр бир артық шыққан адам ушын бес шекел гүмистен ал. Хәр бир шекел гүмис бөлеклери Мухаддес орын өлшеми менен жигирма герадан^a болсын. ⁴⁸ Лебийлилердиң санынан артық шыққанлардан күн сыпатында алынатугын гүмисти Харон менен улларына бер.

⁴⁹ Муўса лебийлилерден артық шыққан израиллылардан күн төлеми сыпатында пул алғанда, ⁵⁰ бул Мухаддес орын өлшеми менен 1365 шекел гүмис^b болды. ⁵¹ Муўса Жаратқан Ийениң өзине буйырғанындай, кунның төлемлерин Харон хәм оның улларына берди.

Төртинши бап

Қоҳат урпағының хызметлери

4 ¹ Жаратқан Ийе Муўса менен Харонға былай деди:

² – Лебий урыўындағы Қоҳат урпағын тийре хәм әуладлары бойынша санап шық. ³ Ушырасыў шатырында жумыс ислеўге жарамлы отыздан елиў жасқа дейинги адамлардың хәммесин сана.

⁴ Қоҳат урпағының жумысы Ушырасыў шатырындағы ең мухаддес буйымларға жуўапкершиликтен ибарат. ⁵ Халық жолға шыққан ўақытта Харон менен уллары келип, ишки бөлмениң пердесин шешип алсын хәм оның менен Келисим сандығын жапсын. ⁶ Кейин оның үстине жумсақ териден исленген жабыў жаўып, үстине және қызғыш көк жапқыш жапсын хәм сырықларын сандықтың халқаларына жайластырсын.

⁷ Усынылған нанлар қойылатугын столдың үстине қызғыш көк реңли жапқыш жайып, үстине табақларды, түтетки салатуғын тостағанларды, ишимлик садақалары ушын кеселер хәм гүзелерди қойсын. Столдың үстінде күнделикли усынылған нанлар да турсын. ⁸ Булардың үстине қырмызы реңли жапқыш жаўып, кейин оны жумсақ териден исленген жапқыш пенен жапсын, ал сырықларын столдың халқаларына жайластырсын.

⁹ Соннан соң шыра қойылатугын хәстени, оның шыраларын, пиликлерди тазалайтуғын қысқышлар менен ыдысларды хәм зейтүн майы ушын қолланылатугын

^a3:47 Жигирма гера – шама менен 10 гр. гүмис.

^b3:50 Мухаддес орын өлшеми менен 1365 шекел гүмис – шама менен 13,7 кг.

ыдысларды қызғыш көк реңли жапқыш пенен жауып орасын. ¹⁰ Кейин буларды жумсақ тери менен орап, зәмбердің үстине қойсын.

¹¹ Түтетки түтетилетуғын алтын орынның үстине қызғыш көк тауар жайып, оның үстин жумсақ бир тери менен қапласын хәм сырықларын алтын орынның халқаларына жайластырсын. ¹² Мухаддес орында қолланылатуғын барлық буйымларды алып, оларды қызғыш көк жапқыш пенен орап, үстин жумсақ териден исленген жапқыш пенен жапсын хәм кейин екінши зәмбердің үстине қойсын.

¹³ Қурбанлық орынды күлден тазалап, оны шым қызыл реңли жабыу менен жапсын. ¹⁴ Соннан соң, хызмет ұақтында қолланылатуғын барлық буйымларды: шоқ салылатуғын ыдысларды, шанышқыны, күл алатуғын белшени, қан себетуғын табақларды қурбанлық орынның үстине қойып, жумсақ териден исленген жабыу менен жапсын хәм сырықларын қурбанлық орынның халқаларына жайластырсын.

¹⁵ Израил ордасы басқа жерге көшетуғын ұақытта, Харон менен оның уллары мухаддес буйымларды хәм буларға тийисли барлық затларды жыйнастырып, орап болғаннан соң, Қоҳат урпақлары келип, оларды көтерип алып жүрсин. Олар өлмеуи ушын мухаддес буйымларға қол тийгизбесин. Қоҳат урпағының Ушырасыу шатырындағы алып жүретуғын буйымлар усылардан ибарат.

¹⁶ Руұханий Харон улы Элазар шыралар ушын зәйтүн майына, хош ийисли түтеткиге, күнделикли берилетуғын ғәлле садакасына хәм майлау рәсимине қолланылатуғын зәйтүн майына, және де, шатырға хәм оның ишиндеги барлық мухаддес буйымлар менен буларға тийисли затларға жууапкер болсын.

¹⁷ Жаратқан Ийе Муұса менен Харонға былай деди:

¹⁸ – Қоҳат тийрелериниң лебийлилердин арасынан жоқ болып кетиуине жол қойманлар. ¹⁹ Олардың ең мухаддес затларға жақынласып, өлип қалмауы ушын былай ислен: Харон менен оның уллары келип, Қоҳат урпағының хәр бириниң ислейтуғын хызметин хәм не алып жүретуғынын белгилесин. ²⁰ Бирақ Қоҳат урпағы азғантай ұақытқа болса да ишке кирип, мухаддес буйымларға қарамасын, болмаса олар өледі.

Гершон урпағының хызметлери

²¹ Жаратқан Ийе Муұсаға былай деди:

²² – Гершон урпағын да әуладлары хәм тийрелери бойынша санақтан өткіз.

²³ Ушырасыу шатырында жұмыс ислеуге жарамлы отыздан елиу жасқа дейинги барлық ер адамларды сана.

²⁴ Гершон тийрелериниң хызмети хәм жүк тасыу ұазыйпалары мыналардан ибарат:

²⁵ олар Ушырасыу шатырының ишки хәм сыртқы жапқышларын, оның кирер аўзындағы пердени, ²⁶ шатыр менен қурбанлық орынды айлана дөгерекеп турған хәулиниң перделерин, хәулиниң кирер аўзындағы пердени хәм арқанлар менен усыларға қолланылатуғын барлық затларды көтерип алып жүрсин. Усы затлар менен байланыслы жұмыслардың хәммесин Гершон урпағы орынласын. ²⁷ Харон хәм оның уллары Гершон урпағының хызметин, жүклерди тасыуын хәм басқа да орынлайтуғын ұазыйпаларын шөлкемлестирсин. ²⁸ Гершон тийрелериниң Ушырасыу шатырындағы ислейтуғын жұмыслары усылардан ибарат. Олар руұханий Харон улы Итамардың бақлауы астында хызмет етеди.

Мерарий урпағының хызметлери

²⁹ Енди Мерарий урпағын тийрелери хәм әуладлары бойынша санақтан өткіз.

³⁰ Ушырасыу шатырында жұмыс ислеуге жарамлы отыздан елиу жасқа дейинги барлық ер адамларды сана. ³¹ Олар Ушырасыу шатырындағы жұмыс барысында мыналарды орынлайды: шатырдың тахтайларын, қадаларын, бағанларын, ултанларын, ³² шатырды дөгерекеп турған хәулиниң бағанлары менен оның

ултанларын, казықларын, арканларын хәм буларға қолланылатуғын барлық затларды көтерип алып жүрсин. Олардың хәр бирине не тасыйтуғынын анықлап, белгилеп берің. ³³ Мерарий тийрелериниң Ушырасыў шатырына байланыслы хызмети усылардан ибарат. Олар руўханий Харон улы Итамардың бақлаўы астында хызмет етеди.

Лебийлилердиң дизимге алыныўы

³⁴ Муўса, Харон хәм жәмийеттиң көсемлери Қоҳат урпағын тийрелери хәм әўладлары бойынша санап шықты. ³⁵ Ушырасыў шатырында жұмыс ислеўге жарамлы отыздан елиў жасқа дейинги барлық ер адамларды санап шыққанда, ³⁶ олардың саны 2750 адам болды. ³⁷ Ушырасыў шатырында жұмыс ислеитуғын Қоҳат урпағы усылар еди. Жаратқан Ийениң Муўсаға берген буйрығы бойынша Муўса менен Харон оларды санап шықты.

³⁸ Гершон урпағы да тийрелери хәм әўладлары бойынша саналды. ³⁹ Ушырасыў шатырында жұмыс ислеўге жарамлы отыз жастан елиў жасқа дейинги барлық ер адамлар саналғанда, ⁴⁰ олардың саны 2630 адам болды. ⁴¹ Ушырасыў шатырында жұмыс ислеитуғын Гершон урпағы усылар еди. Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша Муўса менен Харон оларды санап шықты.

⁴² Мерарий урпағы да тийрелери хәм әўладлары бойынша саналды. ⁴³ Ушырасыў шатырында жұмыс ислеўге жарамлы отыз жастан елиў жасқа дейинги барлық ер адамлар саналғанда, ⁴⁴ олардың саны 3200 адам болды. ⁴⁵ Ушырасыў шатырында жұмыс ислеитуғын Мерарий урпағы усылар еди. Жаратқан Ийениң Муўсаға берген буйрығы бойынша Муўса менен Харон оларды санап шықты.

⁴⁶ Солай етип, Муўса, Харон хәм Израилдың көсемлери лебийлилерди тийрелери хәм әўладлары бойынша санап шықты. ⁴⁷ Ушырасыў шатырында жұмыс ислеўге хәм жүк тасыўға жарамлы отыз жастан елиў жасқа дейинги барлық ер адамлар саналғанда, ⁴⁸ олардың улыўма саны 8580 адам болды. ⁴⁹ Жаратқан Ийениң Муўсаға берген буйрығы бойынша олардың хәр бирине ислеитуғын хызмети хәм тасыйтуғын жүкleri белгилеп берилди. Солай етип, Жаратқан Ийениң Муўсаға берген буйрығы бойынша барлық адамлар дизимге алынды.

Бесинши бап

Жәмийеттиң пәклигин сақлаў

5 ¹ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

² – Израил халқына буйыр. Олар тери кеселлигине жолыққан, жынысый ағзасынан ириң яки қан бөлинип шыққан ямаса өлиге бир жерин тийгизип харамланған хәр бир адамды ордан сыртқа шығарып жиберсин. ³ Еркек болсын, хаял болсын арасында Мен жасап атырған орданы харамламаўы ушын, оларды орданың сыртына шығарып жиберсин.

⁴ Израил халқы айтылғанларды орынлап, Жаратқан Ийениң Муўсаға буйырғанындай оларды орданың сыртына шығарып жиберди.

Гүна ушын төлем төлеў туўрысында

⁵ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

⁶ – Израил халқына былай деп айт: Егер бир еркек ямаса хаял биреўге карсы кандай да бир гүна ислеп, усы арқалы Жаратқан Ийеге қыянет етсе, ол адам айыплы саналады. ⁷ Бундай адам ислеген гүнасын ашық мойынласын. Ол жәбир шеккен адамға келтирген зыяны ушын төлем төлесин, және де, оның үстине бестен бир бөлегин де қосып берсин. ⁸ Егер де ол адам өлсе хәм оған берилетуғын төлемди алатуғын бирде бир жақын ағайини болмаса, онда сол төлем Жаратқан Ийеге

тийісли болып, буны руұханийге берсин. Айыплы адам усы төлем менен бирге гүнадан тазалануы ушын қурбанлыққа бир қошқар алып келсин. ⁹ Израил халқының руұханийге алып келген мухаддес садақаларының барлығы руұханийге тийісли болсын. ¹⁰ Руұханий қабыл қылған хәр бир садақа руұханийдің өзине тийісли болсын.

Хаялынан гүманланған еркек ҳаққында

¹¹ Жаратқан Ийе Муұсаға былай деди:

¹² – Израил халқына былай деп айт: Егер бир адамның хаялы жолдан азғырылып, күйеуине бийопалық қылса, ¹³ басқа бир адам менен жатып, өзін ҳарамласа, буны күйеуинен жасырса хәм буған гүға адам болмағанлығы себепли хаялдың ислегени жасырын болса, ¹⁴ буған қарамастан, күйеуи хаялын қызғанып, оған қарсы жүрегінде гүман пайда болыуы мүмкин. Ямаса хаялы бийопалық қылмаса да, күйеуи оны қызғанып, жүрегінде оған қарсы гүман пайда болыуы мүмкин. ¹⁵ Усындай жағдайларда ол адам хаялын руұханийге алып келсин. Хаялы ушын оннан бир эфа арпа унынан садақа алып келсин. Унның үстине зәйтүн майын ямаса хош ийісли шайыр қоспасын. Себеби бул – айыпты еслетіу ушын берилетуғын қызғаныу садақасы.

¹⁶ Руұханий хаялды алып келип, Жаратқан Ийениң алдына турғызсын. ¹⁷ Кейин ылайдан исленген ыдысқа мухаддес суу қуйсын хәм Мухаддес шатырдың ишиндеги жерден топырақ алып, сууға салсын. ¹⁸ Руұханий сол хаялды Жаратқан Ийениң алдына турғызғаннан соң, оның шашын жайсын, еслетіу садақасын, яғнай қызғаныу садақасын оның қолына услатсын. Руұханийдің өзи нәлет келтиретуғын ашшы сууды қолына услап турсын. ¹⁹ Соннан соң, ол хаялға нәлетти тастыйқылатып, оған былай деп айтсын: «Егер сен басқа бир еркек пенен жатпаған болсаң, күйеуиң бола тура жолдан азғырылып, өзінди ҳарамламаған болсаң, онда нәлет алып келетуғын мына суу саған зыянын тийгизбесин. ²⁰ Бирақ күйеуиң бола тура жолдан азғырылып, басқа бир еркек пенен жатып, өзінди ҳарамлаған болсаң, ²¹ онда адамлар биреуди нәлетлегенде, Жаратқан Ийе сениң атыңды нәлетке қосып айтатуғын қылсын хәм курсағың зыянланып, бийперзент қылсын. ²² Нәлет келтиретуғын бул суу ишине барғанда, курсағың зыянланып, бала тууа алмайтуғын қылсын».

Сонда хаял: «Аұмийин, аұмийин», – деп айтсын.

²³ Руұханий бул нәлетлерди бир бөлек териге жазып, оны ашшы сууға шайсын. ²⁴ Нәлет келтиретуғын сууды хаялға ишкисин. Суу хаялдың ишине киргеннен соң, оған азап берсин. ²⁵ Руұханий сол хаялдың қолынан қызғаныу садақасын алып, Жаратқан Ийениң алдында жоқары көтерип усыңғаннан соң, садақаны қурбанлық орынға алып келсин. ²⁶ Руұханий ғәлле садақасынан бир уұыс алып, оны толық садақаның белгиси ретінде қурбанлық орында түтетип жандырсын. Кейин хаялға сууды ишкисин. ²⁷ Егер хаял күйеуине бийопалық қылып, өзін ҳарамлаған болса, нәлет алып келетуғын сууды ишкенде, оған азап береді. Суу оның қарнын исирип, туұмайтуғын қылып таслайды хәм ол халқы арасында нәлетий болып қалады.

²⁸ Бирақ хаял өзін ҳарамламаған хәм пәк болса, ол өзине тағылған айыптан қутылады хәм бала көтеретуғын болады.

²⁹ Қызғаншақлық ҳаққында қағыйдалар усылардан ибарат. Егер бир хаял күйеуине бийопалық қылып, өзін ҳарамласа, ³⁰ ямаса күйеуинде хаялына деген қызғаныш хәм жүрегінде оған қарсы гүман пайда болса, онда руұханий хаялды Жаратқан Ийениң алдына турғызып, усы нызам бойынша ис тутсын. ³¹ Сонда күйеуи хәр қандай айыптан қутылады, хаял болса, ислеген айыбының жазасын тартады.

Алтыншы бап

Жаратқан Ийеге бағышланыў

6¹ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

² – Израил халқына былай деп айт: Егер еркек ямаса ҳаял айрықша ўәде берип, өзін нәзир сыпатында Жаратқан Ийеге бағышласа, ³ ол шараптан хәм хәр қандай өткир ишимликтен өзін тыйсын. Жүзимнен ямаса басқа өткир ишимликлерден исленген сирке суўынан ишпесин. Жүзимнен таярланған ширели суўдан ишпесин. Жүзим де, кишмиш те жемесин. ⁴ Ол Жаратқан Ийеге бағышланған дәўиринде жүзимнен таярланған хеш нәрсе жемесин, хәттеки, жүзимнің дәнесинен қабығына дейин аўзына улыўма алмасын.

⁵ Нәзир сыпатында бағышланған дәўиринде басына хеш қандай пәки тиймесин. Ол өзін Жаратқан Ийеге арнаған дәўириниң ақырына дейин мухаддес болсын, шашын өсирсин. ⁶ Сол күнлер даўамында өлиге жақынламасын. ⁷ Хәттеки, оның анасы, әкеси, аға-иниси ямаса әжапа-қарындасы қайтыс болса да, олар себепли өзін харамламасын. Өйткени оның басындағы шашы – өзін нәзир сыпатында Қудайға бағышлағанының белгиси. ⁸ Ол нәзир болған дәўиринде Жаратқан Ийеге бағышланған болады.

⁹ Егер оның жанында тосаттан биреў қайтыс болып қалса, онда ол адамның бағышланған шашы харамланады. Сол себепли нәзир болған адам өзін пәкләў ушын жети күннен кейин шашын алдырып тасласын. ¹⁰ Сегизинши күни ол еки қумыры ямаса еки жас кептер әжелип, Ушырасыў шатырының алдында руўханийге берсин. ¹¹ Руўханий булардың биреўин гүна қурбанлығы етип, екіншини жандырылатуғын қурбанлық етип берсин. Солай етип, өли себепли айыплы болған сол адам ушын пәкләў рәсими өткерилсин. Сол күни ол өз басын қайтадан бағышласын. ¹² Ол харамланғанлығы себепли оның алдыңғы бағышланған күнлери есапқа алынбайды. Сонлықтан, айып қурбанлығы ушын бир жасар еркек тоқлы усынып, Жаратқан Ийеге өзін қайтадан бағышлаўы тийис.

¹³ Нәзир болған адамға арналған қағыйда мыналардан ибарат: оның бағышланыў күнлери тамам болғанда, ол Ушырасыў шатырының алдына алып келинсин. ¹⁴ Усы жерде ол Жаратқан Ийеге мына қурбанлықларды усынсын: жандырылатуғын қурбанлық ушын бир жасар минсиз бир еркек тоқлы, гүна қурбанлығы ушын бир жасар минсиз бир қой, татыўлық қурбанлығы ушын минсиз бир қошқар, ¹⁵ ғәлле садақасы хәм ишимлик садақалары менен бирге бир себет ашытқысыз нанлар – сапалы уннан зәйтүн майы қосылған шөреклер, үстине зәйтүн майы жағылған пәтирлер.

¹⁶ Руўханий буларды гүна қурбанлығы хәм жандырылатуғын қурбанлық ушын Жаратқан Ийеге усынсын. ¹⁷ Кейин қошқарды ғәлле хәм ишимлик садақалары менен бирге Жаратқан Ийеге татыўлық қурбанлығы етип усынсын. Сондай-ақ, себеттеги ашытқысыз нанларды да усынсын.

¹⁸ Соннан соң, нәзир болған адам Ушырасыў шатырының алдында бағышланған шашын алдырып, шашын татыўлық қурбанлығы жандырылып атырған отқа жағып жиберсин.

¹⁹ Нәзир болған адам шашын алдырғаннан соң, руўханий қошқардың қайнатылған алдыңғы бир санын, себеттен ашытқысыз бир нанды хәм пәтирди оның қолына услатсын. ²⁰ Кейин руўханий буларды Жаратқан Ийеге бағышлаў ушын жоқары көтерип усынсын. Булар жоқары көтерип усынылған төс хәм артқы сан менен бирге мухаддес болып, руўханийдин пайы саналады. Соннан кейин нәзир болған адам шарап ишиўине болады.

²¹ Ұәде берип, нәзир сыпатында бағышланған адам ушын қағыйдалар усылардан ибарат. Ол усы қағыйдаларға муўапық Жаратқан Ийеге қурбанлықларын берсин. Соның менен бирге, қолынан келгенинше оннан да көбирегин бериўине болады. Ол Ұәде бергениндей етип хәм бағышланыў қағыйдаларына муўапық түрде анық орышлаў керек.

Руўханийдиң ақ пәтиясы

²² Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

²³ – Харон менен оның улларына былай деп айт: Израил халқына ақ пәтия бергениңизде, оларға былай деп айтың:

²⁴ «Жаратқан Ийе сизлерди жарылқасын, қорғасын!

²⁵ Жаратқан Ийе сизлерге Өз нурын төксин, рехимли болсын!

²⁶ Жаратқан Ийе сизлерге Өз нәзерин салсын хәм тынышлығын берсин!»

²⁷ Солай етип, руўханийлер атымды айтып, Израил халқына ақ пәтия берсин. Сонда Мен де оларды жарылқайман.

Жетинши бап

Басшылардың Жаратқан Ийеге берген садақалары

7 ¹ Муўса Шатырды тигип болғаннан соң, Шатырды хәм оның барлық буйымларын, және де, қурбанлық орынды хәм оған тийисли барлық буйымларын майлаў рәсиминен өткерип, бағышлады. ² Кейин Израилдың көсемлери, дизимге алыў ұазыйпасын алып барған әўлад хәм урыў басшылары өз сыйларын алып келди.

³ Олардың Жаратқан Ийеге алып келген сыйлары үсти бастырылған алты арба хәм он еки өгизден ибарат еди. Хәр бир көсем бир өгизден хәм хәр бир еки көсем бир арбадан алып келген еди. Көсемлер бул сыйларын шатырдың алдына әкелип қойды.

⁴ Кейин Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

⁵ – Бул сыйларды олардан қабыл етип ал. Буларды Ушырасыў шатырындағы хызметлерде қолланың. Лебийлилердин ислеитуғын хызметлерине қарап, буларды оларға бөлип бер.

⁶ Сонда Муўса арба хәм өгизлерди алып, лебийлилерге бөлистирип берди.

⁷ Ислеитуғын хызметлери бойынша Гершон урпағына еки арба менен төрт өгиз,

⁸ Мерарий урпағына төрт арба менен сегиз өгиз берди. Мерарий хәм Гершон урпақлары руўханий Харонның улы Итамардың бақлаўы астында хызмет қылатуғын еди. ⁹ Қоҳат урпағына болса, хеш нәрсе бермеді. Себеби олардың ислеитуғын хызмети мухаддес буйымларды ийнинде көтерип, алып жүриў еди.

¹⁰ Қурбанлық орын майланып, бағышланған уақытта, көсемлер өзлериниң басқа сыйларын алып келди хәм буларды орынның алдына әкелип қойды. ¹¹ Бул хәққинда Жаратқан Ийе Муўсаға: «Қурбанлық орынның бағышланыўы ушын хәр күни бир көсем өзиниң сыйын усыңсын», – деген еди.

¹² Биринши күни Яхуда урыўынан Амминадаб улы Нахшон сыйларын усынды.

¹³ Оның әкелген сыйлары мыналардан ибарат еди: Мухаддес орын өлшеми менен 130 шекел аўырлығындағы бир гүмис жалпақ табақ, 70 шекел аўырлығындағы бир гүмис қырма. Бул екеуи де гәлле садақасы ушын зәйтүн майы араластырылған сапалы уңға толы еди. ¹⁴ Түтетки толтырылған 10 шекел аўырлығындағы бир алтын тостаған,

¹⁵ жандырылатуғын қурбанлық ушын бир буға, бир қошқар, бир жасар еркек тоқлы,

¹⁶ гүна қурбанлығы ушын бир теке, ¹⁷ татыўлық қурбанлығы ушын еки буға, бес қошқар, бес теке, хәр бири бир жасардан болған бес еркек тоқлы. Амминадаб улы Нахшонның алып келген сыйлары усылар еди.

¹⁸ Екинши күни Иссахар урыўының көсеми Суар улы Нетанел сыйларын усынды. ¹⁹ Оның алып келген сыйлары мыналар еди: Мухаддес орын өлшеми менен 130 шекел аўырлығындағы бир гүмис жалпақ табақ, 70 шекел аўырлығындағы бир гүмис қырма. Бул екеўи де ғалле садақасы ушын зәйтүн майы араластырылған сапалы унға толы еди. ²⁰ Түтетки толтырылған 10 шекел аўырлығындағы бир алтын тостаған, ²¹ жандырылатуғын қурбанлық ушын бир буға, бир қошқар хәм бир жасар еркек тоқлы, ²² гүна қурбанлығы ушын бир теке, ²³ татыўлық қурбанлығы ушын еки буға, бес қошқар, бес теке хәм хәр бири бир жасардан болған бес еркек тоқлы. Суар улы Нетанелдиң алып келген сыйлары усылар еди.

²⁴ Үшинши күни Зебулон урыўының көсеми Хелон улы Элиаб сыйларын усынды. ²⁵ Оның алып келген сыйлары мыналардан ибарат еди: Мухаддес орын өлшеми менен 130 шекел аўырлығындағы бир гүмис жалпақ табақ, 70 шекел аўырлығындағы бир гүмис қырма. Бул екеўи де ғалле садақасы ушын зәйтүн майы араластырылған сапалы унға толы еди. ²⁶ Түтетки толтырылған 10 шекел аўырлығындағы бир алтын тостаған, ²⁷ жандырылатуғын қурбанлық ушын бир буға, бир қошқар хәм бир жасар еркек тоқлы. ²⁸ Гүна қурбанлығы ушын бир теке, ²⁹ татыўлық қурбанлығы ушын еки буға, бес қошқар, бес теке хәм хәр бири бир жасардан болған бес еркек тоқлы. Хелон улы Элиабтың алып келген сыйлары усылар еди.

³⁰ Төртинши күни Рубен урыўының көсеми Шедеур улы Элисур сыйларын усынды. ³¹ Оның алып келген сыйлары мыналардан ибарат еди: Мухаддес орын өлшеми менен 130 шекел аўырлығындағы бир гүмис жалпақ табақ, 70 шекел аўырлығындағы бир гүмис қырма. Бул екеўи де ғалле садақасы ушын зәйтүн майы менен араластырылған сапалы унға толы еди. ³² Түтетки толтырылған 10 шекел аўырлығындағы бир алтын тостаған, ³³ жандырылатуғын қурбанлық ушын бир буға, бир қошқар хәм бир жасар еркек тоқлы. ³⁴ Гүна қурбанлығы ушын бир теке, ³⁵ татыўлық қурбанлығы ушын еки буға, бес қошқар, бес теке хәм хәр бири бир жасардан болған бес еркек тоқлы. Шедеур улы Элисурдың алып келген сыйлары усылар еди.

³⁶ Бесинши күни Шимон урыўының көсеми Суришаддай улы Шелумиел сыйларын усынды. ³⁷ Оның алып келген сыйлары мыналардан ибарат еди: Мухаддес орын өлшеми менен 130 шекел аўырлығындағы бир гүмис жалпақ табақ, 70 шекел аўырлығындағы бир гүмис қырма. Бул екеўи де ғалле садақасы ушын зәйтүн майы менен араластырылған сапалы унға толы еди. ³⁸ Түтетки толтырылған 10 шекел аўырлығындағы бир алтын тостаған, ³⁹ жандырылатуғын қурбанлық ушын бир буға, бир қошқар хәм бир жасар еркек тоқлы. ⁴⁰ Гүна қурбанлығы ушын бир теке, ⁴¹ татыўлық қурбанлығы ушын еки буға, бес қошқар, бес теке хәм хәр бири бир жасардан болған бес еркек тоқлы. Суришаддай улы Шелумиелдиң алып келген сыйлары усылар еди.

⁴² Алтыншы күни Гад урыўының көсеми Деўел улы Элясаф сыйларын алып келди. ⁴³ Оның алып келген сыйлары мыналардан ибарат еди: Мухаддес орын өлшеми менен 130 шекел аўырлығындағы бир гүмис жалпақ табақ, 70 шекел аўырлығындағы бир гүмис қырма. Бул екеўи де ғалле садақасы ушын зәйтүн майы араластырылған сапалы унға толы еди. ⁴⁴ Түтетки толтырылған 10 шекел аўырлығындағы бир алтын тостаған, ⁴⁵ жандырылатуғын қурбанлық ушын бир буға, бир қошқар хәм бир жасар еркек тоқлы. ⁴⁶ Гүна қурбанлығы ушын бир теке, ⁴⁷ татыўлық қурбанлығы ушын еки буға, бес қошқар, бес теке хәм хәр бири бир жасардан болған бес еркек тоқлы. Деўел улы Элясафтың алып келген сыйлары усылар еди.

⁴⁸ Жетинши күни Эфрайым урыўының көсеми Аммихуд улы Элишама сыйларын усынды. ⁴⁹ Оның алып келген сыйлары мыналардан ибарат еди: Мухаддес орын өлшеми менен 130 шекел аўырлығындағы бир гүмис жалпақ табақ, 70 шекел аўырлығындағы бир гүмис қырма. Бул екеўи де ғалле садақасы ушын зәйтүн майы менен араластырылған сапалы унға толы еди. ⁵⁰ Түтетки толтырылған 10 шекел

ауырлығындағы бир алтын тостаған, ⁵¹ жандырылатуғын қурбанлық ушын бир буға, бир кошқар хэм бир жасар еркек тоқлы. ⁵² Гүна қурбанлығы ушын бир теке, ⁵³ татыулық қурбанлығы ушын еки буға, бес кошқар, бес теке хэм хэр бири бир жасардан болған бес еркек тоқлы. Аммихуд улы Элишаманың алып келген сыйлары усылар еди.

⁵⁴ Сегизинши күни Менашше урыуының көсеми Педасур улы Гамалиел сыйларын усынды. ⁵⁵ Оның алып келген сыйлары мыналардан ибарат еди: Мухаддес орын өлшеми менен 130 шекел ауырлығындағы бир гүмис жалпақ табақ, 70 шекел ауырлығындағы бир гүмис қырма. Бул екеуи де гәлле садакасы ушын зәйтүн майы араластырылған сапалы унға толы еди. ⁵⁶ Түтетки толтырылған 10 шекел ауырлығындағы бир алтын тостаған, ⁵⁷ жандырылатуғын қурбанлық ушын бир буға, бир кошқар хэм бир жасар еркек тоқлы. ⁵⁸ Гүна қурбанлығы ушын бир теке, ⁵⁹ татыулық қурбанлығы ушын еки буға, бес кошқар, бес теке хэм хэр бири бир жасардан болған бес еркек тоқлы. Педасур улы Гамалиелдің алып келген сыйлары усылар еди.

⁶⁰ Тоғызынши күни Бенямин урыуының көсеми Гидоний улы Абидан сыйларын усынды. ⁶¹ Оның алып келген сыйлары мыналардан ибарат еди: Мухаддес орын өлшеми менен 130 шекел ауырлығындағы бир гүмис жалпақ табақ, 70 шекел ауырлығындағы бир гүмис қырма. Бул екеуи де гәлле садакасы ушын зәйтүн майы менен араластырылған сапалы унға толы еди. ⁶² Түтетки толтырылған 10 шекел ауырлығындағы бир алтын тостаған, ⁶³ жандырылатуғын қурбанлық ушын бир буға, бир кошқар хэм бир жасар еркек тоқлы. ⁶⁴ Гүна қурбанлығы ушын бир теке, ⁶⁵ татыулық қурбанлығы ушын еки буға, бес кошқар, бес теке хэм хэр бири бир жасардан болған бес еркек тоқлы. Гидоний улы Абиданның алып келген сыйлары усылар еди.

⁶⁶ Оныншы күни Дан урыуының көсеми Аммишаддай улы Ахиезер сыйларын усынды. ⁶⁷ Оның алып келген сыйлары мыналардан ибарат еди: Мухаддес орын өлшеми менен 130 шекел ауырлығындағы бир гүмис жалпақ табақ, 70 шекел ауырлығындағы бир гүмис қырма. Бул екеуи де гәлле садакасы ушын зәйтүн майы араластырылған сапалы унға толы еди. ⁶⁸ Түтетки толтырылған 10 шекел ауырлығындағы бир алтын тостаған, ⁶⁹ жандырылатуғын қурбанлық ушын бир буға, бир кошқар хэм бир жасар еркек тоқлы. ⁷⁰ Гүна қурбанлығы ушын бир теке, ⁷¹ татыулық қурбанлығы ушын еки буға, бес кошқар, бес теке хэм хэр бири бир жасардан болған бес еркек тоқлы. Аммишаддай улы Ахиезердің алып келген сыйлары усылар еди.

⁷² Он биринши күни Ашер урыуының көсеми Охран улы Пагиел сыйларын усынды. ⁷³ Оның алып келген сыйлары мыналардан ибарат еди: Мухаддес орын өлшеми менен 130 шекел ауырлығындағы бир гүмис жалпақ табақ, 70 шекел ауырлығындағы бир гүмис қырма. Бул екеуи де гәлле садакасы ушын зәйтүн майы араластырылған сапалы унға толы еди. ⁷⁴ Түтетки толтырылған 10 шекел ауырлығындағы бир алтын тостаған, ⁷⁵ жандырылатуғын қурбанлық ушын бир буға, бир кошқар хэм бир жасар еркек тоқлы. ⁷⁶ Гүна қурбанлығы ушын бир теке, ⁷⁷ татыулық қурбанлығы ушын еки буға, бес кошқар, бес теке хэм хэр бири бир жасардан болған бес еркек тоқлы. Охран улы Пагиелдің алып келген сыйлары усылар еди.

⁷⁸ Он екінши күни Нафталий урыуының көсеми Энан улы Ахира сыйларын усынды. ⁷⁹ Оның алып келген сыйлары мыналардан ибарат еди: Мухаддес орын өлшеми менен 130 шекел ауырлығындағы бир гүмис жалпақ табақ, 70 шекел ауырлығындағы бир гүмис қырма. Бул екеуи де гәлле садакасы ушын зәйтүн майы араластырылған сапалы унға толы еди. ⁸⁰ Түтетки толтырылған 10 шекел ауырлығындағы бир алтын тостаған, ⁸¹ жандырылатуғын қурбанлық ушын бир буға, бир кошқар хэм бир жасар еркек тоқлы. ⁸² Гүна қурбанлығы ушын бир теке,

⁸³ татыўлық қурбанлығы ушын еки буға, бес қошқар, бес теке хәм хәр бири бир жасардан болған бес еркек тоқлы. Энан улы Ахираның алып келген сыйлары усылар еди.

⁸⁴ Солай етип, қурбанлық орын майланған ўақытта, Израил көсемлериниң орынды бағышлаў ушын алып келген сыйлары мыналар еди: он еки гүмис жалпақ табақ, он еки гүмис қырма, он еки алтын тостаған. ⁸⁵ Хәр бир гүмис жалпақ табақтың аўырлығы 130 шекелден, хәр бир қырманың аўырлығы 70 шекелден еди. Мухаддес орын өлшеми менен гүмис ыдыслардың барлығының аўырлығы 2400 шекел болды.

⁸⁶ Түтетки толтырылған он еки алтын тостағанның хәр бириниң аўырлығы мухаддес орын өлшеминде 10 шекел еди. Барлық алтын тостағанлардың аўырлығы 120 шекел болды. ⁸⁷ Жандырылатуғын қурбанлық ушын ғалле садақасы менен бирге усынылған хайўанлардың саны он еки буға, он еки қошқар хәм бир жасардан болған он еки еркек тоқлы, гүна қурбанлығы ушын да он еки теке. ⁸⁸ Татыўлық қурбанлығы ушын усынылған хайўанлардың саны жигирма төрт буға, алпыс қошқар, алпыс теке хәм хәр бири бир жасардан болған алпыс еркек тоқлы еди. Қурбанлық орын майланғаннан соң, орынның бағышланыўы ушын берилген сыйлар усылар еди.

⁸⁹ Муўса Жаратқан Ийе менен сөйлесиў ушын Ушырасыў шатырына киргенде, Келисим сандығының қақпағының үстиндеги еки Керуб арасынан өзине сөйлеген даўысты еситетуғын еди. Жаратқан Ийе Муўса менен усы тәризде сөйлесетуғын еди.

Сегизинши бап

Шыралардың орнатылығы

8 ¹ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

²– Харонға айт, ол жети шыраны хәстеге орнатқанда, хәстениң алдынгы тәрәпине жақтылық түсип туратуғын қылып орнатсын.

³ Харон айтылғандай етип иследи. Жаратқан Ийениң Муўсаға буйырғанындай, шыраларды хәстениң алдынгы тәрәпине жақты түсетуғын қылып орналастырды.

⁴ Хәсте Жаратқан Ийениң Муўсаға көрсеткен үлгиси бойынша, ултанынан баслап, гүллерине дейин алтыннан шөккишлеп исленген еди.

Лебийлилердиң бағышланып, хызметке қойылығы

⁵ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

⁶– Лебийлилерди Израил халкының арасынан айырып алып, оларды пәклеў рәсиминен өткиз. ⁷ Оларды пәклеў ушын былай ислейсен: пәклейтуғын суўды олардың үстине серп. Олар шашлары менен барлық жүнлерин қырып тасласын хәм кийимлерин жуўсын. Усылайынша, олар пәк болады. ⁸ Кейин олар бир буға менен ғалле садақасы ушын зәйтүн майы араластырылған сапалы ун алып келсин. Гүна қурбанлығы ушын сен де басқа бир буға алып кел. ⁹ Лебийлилерди Ушырасыў шатырының алдына алып келип, барлық Израил жәмийетин жыйна. ¹⁰ Лебийлилерди Жаратқан Ийениң, яғный Мениң алдыма әжелгенинде, израиллылар олардың үстине қолларын қойсын. ¹¹ Жаратқан Ийеге, яғный Маған хызмет етиўи ушын, Харон израиллылардың арасынан лебийлилерди садақа сыпатында Маған бағышласын.

¹² Лебийлилер қолларын бугалардың басына қойсын хәм олардың гүналары кеширилиўи ушын, бугалардың биреўи гүна қурбанлығы ушын, екіншиси жандырылатуғын қурбанлық ушын Жаратқан Ийеге усынылсын. ¹³ Лебийлилерди Харон хәм оның улларының алдында турғыз. Оларды садақа сыпатында Жаратқан Ийеге, Маған бағышла. ¹⁴ Лебийлилерди басқа израиллылардың арасынан усы тәризде бөлип ал. Лебийлилер Маған тийисли болады.

¹⁵ Сен лебийлилерди пәклеп, садақа сыпатында бағышлағаннан соң, олар Ушырасыў шатырындағы хызметин баслаўына болады. ¹⁶ Израиллылар арасында

лебийлилер толығы менен Маған тийисли. Себеби қарыннан биринши шыққан барлық уллардың орнына оларды Өзиме таңлап алдым. ¹⁷ Израил халқының арасындағы барлық биринши туўылғанлар адам болсын, хайўан болсын – олар Меники. Өйткени Мен Мысырда биринши туўылғанларды жоқ қылған күни, оларды Өзиме айырып алдым. ¹⁸ Солай етип, Израил халқында барлық биринши туўылған уллардың орнына лебийлилерди таңладым. ¹⁹ Израиллылар Мухаддес орынға жақынласып, бәлеге дуўшар болмаўы ушын, олардың орнына Ушырасыў шатырындағы хызметти ислеп, израиллылардың гүналарын тазалаў ушын, лебийлилерди Харон хәм оның улларының қолларына тапсырдым.

²⁰ Муўса, Харон хәм пүткил Израил жәмийети Жаратқан Ийениң лебийлилерге байланыслы Муўсаға берген хәр бир буйрығын толығы менен орынлады.

²¹ Лебийлилер өзлерин пәклеп, кийимлерин жуўды. Харон оларды Жаратқан Ийениң алдында арнаўлы түрде бағышлады хәм оларды тазалаў ушын, гүналарынан пәкледі.

²² Буннан соң, лебийлилер Харон хәм оның улларының қол астында Ушырасыў шатырындағы өзлерине тийисли хызметлерин орынлаўға келди. Солай етип, Жаратқан Ийе лебийлилерге тийисли Муўсаға қандай буйрық берген болса, Израил халқы сол буйрықларды орынлады.

²³ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

²⁴ – Лебийлилерге тийисли қағыйда мынадай: Жигирма бес хәм оннан жоқары жастағылар Ушырасыў шатырындағы хызметин басласын. ²⁵ Ал елиў жаска келгенде, сол хызметинен босап, артық хызметте болмасын. ²⁶ Хызметтен босаған лебийлилер Ушырасыў шатырында хызмет етип атырған туўысқанларына жәрдем бериўине болады, бірақ өзлери артық хызмет илемесин. Лебийлилердиң ўазыйпаларын усылайынша белгилеп бер.

Тоғызыншы бап

Қутқарылыў байрамына байланыслы нызамлар

9 ¹ Израиллылар Мысырдан шыққаннан кейинги екінши жылдың биринши айында Жаратқан Ийе Синай шөлинде Муўсаға былай деди:

² – Израиллылар Қутқарылыў байрамын белгиленген ўақытта байрамласын.

³ Барлық нызам хәм қағыйдаларға әмел қылып, қурбанлықты белгиленген ўақытта, усы айдың он төртінши күни кеште шалсын.

⁴ Солай етип, Муўса израиллыларға Қутқарылыў байрамын белгилеўди буйырды. ⁵ Олар Синай шөлинде биринши айдың он төртінши күни кеште Қутқарылыў байрамын белгиледи. Олар хәр бир нәрсени Жаратқан Ийениң Муўсаға буйырганындай етип орынлады.

⁶ Ал өлиге бир жерин тийгизип, харам саналған базы адамлар сол күни Қутқарылыў байрамында қатнаса алмады. Сол күни олар Муўса менен Харонның алдына келип, ⁷ Муўсаға былай деди:

– Өлиге жантасқанымыз ушын харам саналамыз. Бірақ белгиленген ўақытта басқа израиллылар менен бирге Жаратқан Ийеге арналған қурбанлықты не ушын усына алмаймыз?

⁸ Муўса:

– Күтиң, Жаратқан Ийениң сизлер туўралы маған не буйыратуғынын тыңлап көрейин, – деди.

⁹ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

¹⁰ – Израиллыларға былай деп айт: Араңызда бириңиз ямаса әўладыңыздан буреўи өлиге бир жерин тийгизгени ушын харам саналса ямаса буреўи узақ сапарға кетсе, ондай адам Жаратқан Ийеге арналған Қутқарылыў байрамын нышанлаўына болады. ¹¹ Бундай адамлар екінши айдың он төртінши күни кеште Қутқарылыў

қурбанлығын шалып, оны ашытқысыз нан хәм ашшы шөплер менен жесин. ¹² Таңға дейин қурбанлықтын гөшинен бир түйир де қалмасын, сүйеклери сындырылмасын. Қутқарылыу байрамын барлық қағыйдалар бойынша белгилеуиңиз тийис. ¹³ Бирақ пәк саналған хәм узақ сапарда болмаған адам Қутқарылыу байрамына қатнасыудан бас тартса, ол белгиленген уақытта Жаратқан Ийеге арнап қурбанлық бермегени ушын халкының арасынан жоқ кылынсын. Солай етип, ол өз гүнасының жазасын тартады.

¹⁴ Араңызда жасап атырған келгинди бир адам Жаратқан Ийеге арналған Қутқарылыу байрамына қатнасыуды қалесе, ол байрамның нызам хәм қағыйдаларына әмел қылсын. Жергиликли болсын, келгинди болсын, хәмме ушын усы нызамды қолланыуыңыз тийис.

Мухаддес шатыр үстіндеги булт

¹⁵ Мухаддес шатыр, яғнай буйрықлар қойылған шатыр тикленген күни оның үстин булт қаплады. Мухаддес шатырды қаплаган булт кештен азанға дейин от сыяклы болып туратуғын еди. ¹⁶ Бул аўхал хәр күни даўам етти. Мухаддес шатырды қаплаган булт кеште от сыяклы болып туратуғын еди.

¹⁷ Булт шатырдан жоқары көтерилгенде, Израил халқы жолға шығатуғын еди. Булт қай жерде тоқтаса, олар сол жерде тоқтайтуғын еди. ¹⁸ Израил халқы Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша жолға шығып, Оның буйрығы бойынша тоқтап, шатырларын тигетуғын еди. Булт Мухаддес шатырды қаппап турған уақытта, олар да сол жерде туратуғын еди. ¹⁹ Булт Мухаддес шатырды узақ уақыт қаппап турғанда, Израил халқы Жаратқан Ийениң буйрығына әмел қылып, жолға шықпайтуғын еди. ²⁰ Базыда булт Мухаддес шатырды азғантай күн қаппап туратуғын еди. Халық та Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша, я қоныс басқан жерде қалатуғын, ямаса көшетуғын еди. ²¹ Базы уақытлары булт тек ғана кештен азанға дейин турып, азанда Мухаддес шатырдан көтерілетуғын еди. Сонда халық жолға шығатуғын еди. Түнде болсын, күндиз болсын, булт шатырдан көтерілиуден, халық жолға шығатуғын еди. ²² Булт Мухаддес шатырды еки күн, бир ай ямаса узақ уақыт қаппап турса да, израиллылар қоныс басқан жеринде қалып, жолға шықпайтуғын еди. Бирақ булт жоқары көтерілиуден, олар жолға шығатуғын еди. ²³ Олар Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша қоныс басатуғын ямаса жолға шығатуғын еди. Усылай етип, олар Жаратқан Ийениң Муўса арқалы берген буйрығына әмел қылды.

Оныншы бап

Гүмис кәрнайлар

10 ¹ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:
² – Гүмистен еки кәрнай шөккишлеп соқтыр, буларды жәмийетти жыйнау ушын хәм хәр бир орданың жолға шығыуы ушын қолланасаң. ³ Еки кәрнай бирге шертилген уақытта, барлық жәмийет сениң қасына, Ушырасыу шатырының алдына жыйналсын. ⁴ Тек ғана бир кәрнай шертилсе, онда көсемлер, яғнай Израилдың әулад басшылары сениң жаныңа жыйналсын. ⁵ Кәрнай қысқа-қысқа етип шертилген уақытта, шығыс тәрепте қоныс басқанлар жолға шықсын. ⁶ Екинши мәрте қысқа-қысқа етип шертилген уақытта, кубла тәрепте қоныс басқанлар жолға шықсын. Кәрнайдың қысқа-қысқа етип шертилиуи урыулардың жолға шығыуы кереклигин билдиреди. ⁷ Жәмийетти жыйнау ушын кәрнайды узақ уақыт эпиуайы дауыс пенен шертир. ⁸ Кәрнайларды Харонның рууханий уллары шертин. Бул сизлер хәм келешек әуладларыңыз ушын мәңги қағыйда болып қалсын.

⁹ Улкеңизде сизлерге хұжим қылған душпанға қарсы сауашқа шыққаныңызда, кәрнай шертип, белги берин. Сонда Қудайыңыз Жаратқан Ийе болған Мен сизлерди

еслеп, душпанларыңыздан кутқараман. ¹⁰ Шадлы күнлериңизде – байрамларыңызда, Жаңа ай байрамларыңызда, жандырылатуғын қурбанлықтар хәм татыулық қурбанлықтар бергениңизде кәрнай шертін. Усылай етип, Қудайыңыз болған Мен сизлерди еслеймен. Мен – Қудайыңыз Жаратқан Ийемен.

Израиллылардың Синайдан кетиуі

¹¹ Израил халқы Мысырдан шыққаннан кейін екінші жылдың екінші айының жигирмаланшы күні булт буйрықтар қойылған шатырдан жоқары көтерилди.

¹² Сонда израиллылар да Синай шөлинен жолға шығып, булт Паран шөлинде тоқтағанша көшип-қонып жүрди. ¹³ Олар Жаратқан Ийениң Муўса арқалы берген буйрығы бойынша жолға биринши мәрте шықты.

¹⁴ Олар хәр сапары жолға шыққанда, хәр бир орда өз байрағы астында бир тәртіпте жүретуғын еди. Биринши болып, Амминадаб улы Нахшон басшылығындағы Яхуда ордасы бөлімлери менен бирге өз ордасының байрағы астында көшти баслап жүрди. ¹⁵ Иссахар урыуы бөлімине Суар улы Нетанел, ¹⁶ Зебулон урыуы бөлімине Хелон улы Элиаб басшылық қылатуғын еди. ¹⁷ Соннан кейін, Мухаддес шатыр жыйнастырылып, оны көтерип, алып жүретуғын Гершон урпағы менен Мерарий урпағы жолға шықты.

¹⁸ Олардан соң Шедеур улы Элисур басшылығындағы Рубен ордасы бөлімлери менен бирге өз ордасының байрағы астында жолға шықты. ¹⁹ Шимон урыуы бөлімине Суришаддай улы Шелумиел, ²⁰ Гад урыуы бөлімине Деўел улы Элясаф басшылық қылатуғын еди. ²¹ Оннан кейін Қохат урпағы мухаддес буйымларды көтерип, жолға шықты. Олар белгиленген жерге жетип бараман дегенше, Мухаддес шатыр қурылып болыныуы тийис еди.

²² Аммихуд улы Элишама басшылығындағы Эфрайым ордасы бөлімлери менен бирге өз ордасының байрағы астында жолға шықты. ²³ Менашше урыуы бөлімине Педасур улы Гамалиел, ²⁴ Бениамин урыуы бөлімине Гидоний улы Абидан басшылық қылатуғын еди.

²⁵ Көштиң ең ақырында Аммишаддай улы Ахизер басшылығындағы Дан ордасы бөлімлери менен бирге өз ордасының байрағы астында жолға шықты. Олар Израил ордаларының артқы сақшылары еди. ²⁶ Ашер урыуы бөлімине Охран улы Пагиел, ²⁷ Нафталий урыуы бөлімине Энан улы Ахира басшылық қылатуғын еди.

²⁸ Израиллылар бөлімлерге бөлинип, усы тәртіпте жолға шығатуғын еди.

²⁹ Муўса мидянлы қәйін атасы Реуелдин баласы Хобабқа былай деди:

– Жаратқан Ийениң: «Сизлерге беремен», – деген жерине баратырмыз. Сиз де бизлер менен бирге барың, сизге жақсы қатнаста боламыз. Өйткени Жаратқан Ийе Израилға жақсылық етиуді үәде қылды.

³⁰ Хобаб оған:

– Яқ, бармайман. Өз елиме, ағайын-тууғанларымының жанына қайтаман, – деп жуўап берди.

³¹ Муўса оған былай деди:

– Илтимас, бизлерди таслап кетпең. Себеби сиз шөлде қоныслайтуғын жерлерди билесиз. Бизлерге жол көрсетесиз. ³² Егер бизлер менен бирге барсаңыз, Жаратқан Ийениң ислейтуғын барлық жақсылықтарын сиз бенен де бөлісемиз.

³³ Израиллылар Жаратқан Ийениң таўынан шығып, үш күнлик жол жүрди.

Қоныслайтуғын жерди табыу үшін Жаратқан Ийениң Келисим сандығы олардың алдында жүрип барды. ³⁴ Қоныс басқан жерден жолға шыққанда, Жаратқан Ийениң булты күн бойы олардың үстинде болды.

³⁵ Келисим сандығы жолға шыққанда, Муўса былай деп айтатуғын еди:

«О, Жаратқан Ийе, тур!

Тарап кетсин душпанларың жән-жаққа,
Сени жек көретуғынлар алдыңнан қашып кетсин!»

³⁶Келисим сандығы тоқтағанда болса, Муўса былай деп айтатуғын еди:

«Қайт, о, мың-мыңлаған Израил халқының Жаратқан Ийеси!»

Он биринши бап

Халықтың налыуы

11 ¹Сол ўақытлары халық қатты налый баслады. Жаратқан Ийе буны еситип, ғәзепленди хәм оларға от жиберип, орданың шетлерин жағып жоқ қылып жиберди. ²Сонда халық Муўсаға жалбарыңды. Муўса Жаратқан Ийеге дуўа еткенде, от сөнди. ³Жаратқан Ийениң жиберген оты олардың арасында жанғаны ушын, сол жер Табера^с деп аталды.

⁴Израил халқының арасындағы басқа миллетлерден топланған тәртипсиз адамлар нәпсикаулыққа бериле баслады. Израиллылар да оларға қосылып, былай деп зарлай баслады: «Қәне енди, жеўге гөш болғанда ма еди! ⁵Мысырда тегинге жеген балық, қыяр, ғарбыз, көк пияз, домалақ пияз хәм сарымсақлар еле ядымызда. ⁶Енди болса, динкемиз қурыған. Мына маннадан басқа жейтуғын хеш нәрсе көргенимиз жоқ».

⁷Манна кинза туқымындай болып, рени ақшыл сары еди. ⁸Халық далаға шығып, оны жыйнап алатуғын еди хәм оны дигирманға тартып ямаса келиге түйетуғын еди. Оны қазанда қайнатып, гүлше нан писиретуғын еди. Буның дәми зәйтүн майы қосылған нанға уксас еди. ⁹Түнде ордаға шық түскенде, манна да бирге жаўатуғын еди.

¹⁰Муўса халықтың, хәр бир тийредеги адамлардың өз шатырларының алдында турып, дад салып атырғанын еситти. Жаратқан Ийе буған қатты ғәзепленди. Муўса да буған қапа болған еди. ¹¹Сонда Муўса Жаратқан Ийеге былай деди:

– Қулына не ушын бундай жаманлықты раўа көрдің? Не ушын Өз мийриминди меннен аяп, бул халықтың жүгин маған жүкледің? ¹²Пүткил бул халыққа жүкли болған мен бе едим? Оларды мен туўған ба едим? Болмаса, не себептен Сен маған: «Бала бағыушының емизиўли баланы алып жүргениндей, оларды ата-бабаларына беремен деп ант ишкен жерге қолларыңда көтерип алып бар», – деп айтып атырсаң? ¹³Бул халықтың барлығына беретуғын гөшти қай жерден аламан? Олар маған: «Бизлерге жейтуғын гөш бер», – деп қоймай атыр. ¹⁴Бул халықтың барлығын бир өзим жетелеп алып жүре алмайман, себеби олар мен ушын аўыр жүк болады. ¹⁵Егер маған усылай ислемекши болсаң, онда мени өлтир. Егер де Сениң мийримине ерискен болсам, онда басыма түскен бул аўырманлықты көрмейин.

¹⁶Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

– Маған Израил ақсақалларынан жетпис адамды жыйнап бер. Олар өзиң басшы хәм қадағалаушы деп тән алғанларыңнан болсын. Оларды Ушырасыў шатырына алып келип, өзиниң қасына турғыз. ¹⁷Мен төмен түсип, сениң менен сөйлесемен. Сениң үстиндеги Руўхтан алып, оларға да беремен. Халықтың жүгин тек ғана сен көтермеўиң ушын, олар саған жәрдем береді.

¹⁸Халыққа былай деп айт: «Ертеңги күн ушын өзлеринизди пәклен, гөш жейсизлер. Сизлердиң: „Қәне енди, жеўге гөш болғанда ма еди, Мысырда болған ўақтымызда жақсы еди“, – деп налып, дад салғаныңызды Жаратқан Ийе еситти. Енди гөш жеўиңиз ушын, Жаратқан Ийе сизлерге гөш береді. ¹⁹Гөшти тек ғана бир күн, еки күн, бес күн, он күн ямаса жигирма күн емес, ²⁰ал бир ай даўамында алқымыңызға келгенше, кеўлиңиз айнығанша жейсизлер. Себеби сизлер араңызда болып атырған

^с11:3 Табера – «жандырылыў» дегенди билдиреди.

Жаратқан Ийеден жүз бурдыңлар. Оның алдында Мысырдан не ушын шығып кеттик, деп налып, жыладыңлар».

²¹ Сонда Муўса:

– Қасымдағы бул халық алты жүз мың ер адамнан ибарат. Ал Сен: «Бул халыққа бир ай дауамында жеуи ушын гөш беремен», – деп атырсаң. ²² Барлық қой-ешки, сыйырлар сойылса да, теңиздеги барлық балықлар аўланса да, оларға жетер ме екен? – деди.

²³ Жаратқан Ийе оған:

– Мениң қолым келте ме? Саған айтқанларым орынланатуғынын ямаса орынланбайтуғынын өз көзің менен көресең, – деди.

²⁴ Соннан кейин, Муўса сыртқа шығып, Жаратқан Ийениң өзине айтқанларын халыққа жеткерди. Халықтың жетпис ақсақалын жыйнап, Мухаддес шатырдың дөгерегине жайластырды. ²⁵ Сонда Жаратқан Ийе булт ишинде түсип, Муўса менен сөйлести хәм Муўсаның үстиндеги Руўхтан алып, жетпис ақсақалға берди. Олар Руўхты алған ўақытта, Руўхтан илхамланып кетти. Бирақ буннан соң, бул жағдай басқа тәкирарланбады.

²⁶ Сайланған жетпис ақсақалдың ишинде болған Элдад пенен Медад деген еки адам ордада қалып, Мухаддес шатырға келмей қалған еди. Бирақ Руўх олардың үстине түсип келип, олар да ордада Руўхтан илхамланып баслаған еди. ²⁷ Буны көрген бир жас бала Муўсаға жуўырып келип: «Элдад пенен Медад ордада Руўхтан илхамланып атыр», – деп хабар жеткерди.

²⁸ Жас ўақтынан Муўсаға жәрдемши болып киятырған Нун улы Ешуа:

– Ох, мырзам Муўса, оларды тыйып қой! – деди.

²⁹ Бирақ Муўса:

– Сен мениң ушын қызғанып атырсаң ба? Қәне енди, Жаратқан Ийениң пүткил халқы пайғамбар болса, Жаратқан Ийе олардың үстине Өз Руўхын жиберсе еди! – деди. ³⁰ Соннан соң, Муўса менен Израилдың ақсақаллары ордаға қайтып келди.

Жаратқан Ийениң бөденелерди жиберіўи

³¹ Жаратқан Ийе даўыл жиберди. Даўыл теңизден бөденелерди ушырып әкелип, орданың хәр тәрепине үйип таслады. Бөденелер ордадан бир күнлик жол узақлыққа дейин, жерден еки шығанақ бийикликке түсип, ушып жүрген еди. ³² Сол күни халық күни менен, түни менен хәм ертеңине кешке дейин бөдене жыйнады. Олардың хеш бири он хомерден^d аз жыйнамады. Бөденелерди кептириў ушын, оларды шатырларының дөгерегине жайып қойды. ³³ Бирақ халық гөшти еле аўзына алып, жеўге үлгермей-ақ, Жаратқан Ийе ғәзепленип, оларды күшли бир оба менен жазалады. ³⁴ Сонлықтан сол жер Киброт-Хаттааўа^e аты берилди. Өйткени ол жерге нәпсин тыя алмаған адамлар жерленген еди.

³⁵ Халық Киброт-Хаттааўадан Хасеротқа көшип, сол жерде қалды.

Он екінши бап

Мәриям менен Харонның жазаланыўы

12 ¹ Муўса Куш жеринен болған хаялға үйленгени ушын, Мәриям менен Харон оған қарсы сөйледі. ² Олар: «Жаратқан Ийе тек ғана Муўса арқалы сөйлеген бе еди? Ол бизлер арқалы да сөйлеген жоқ па еди?» – деди. Жаратқан Ийе олардың бул сөзлерин еситти.

³ Муўса жер жүзинде жасайтуғын барлық адамлардың ишинде ең кишипейил адам еди.

^d11:32 Он хомер – шама менен 2200 литр муғдарында.

^e11:34 Киброт-Хаттааўа – «Нәпси кәбирлери» дегенди билдиреди.

⁴ Жаратқан Ийе күтилмегенде Муўса, Харон хәм Мәриямға:

– Үшеўиңиз Ушырасыў шатырына барың, – деди. Үшеўи де шатырға барды.

⁵ Жаратқан Ийе минара сыяқлы булт ишинде түсип, шатырдың кирер аўзында турды хәм Харон менен Мәриямды шақырып алды. Олар екеўи алдыға қарай шыққанда,

⁶ Жаратқан Ийе оларға былай деди:

– Мениң сөзлериме кулак салың:

Егер араңызда бир пайғамбар бар болса,

Мен, Жаратқан Ийе Өзимди танытаман оған аян арқалы,

Сөйлесемен оның менен түсинде.

⁷ Бірақ қулым Муўса менен булай сөйлеспеймен,

Пүткил үйимдегилерге жуўапкер адам – Муўсадур.

⁸ Оның менен жумбақлы түрде емес,

Ал жүзбе-жүз сөйлесемен ашық түрде.

Ол Мениң бийнемди көреді.

Сондай болса да, қулым Муўсаға қарсы сөйлеуден қорқпадыңлар ма?

⁹ Сонда Жаратқан Ийе оларға ғәзеплениўи менен, ол жерден кетти.

¹⁰ Булт Мухаддес шатырдан кетиўден-ақ, Мәриям тери кеселлигине шалынып, етлери қар сыяқлы түлеп кетти. Харон Мәриямға бурылып қарағанда, оның тери кеселлигине шалынғанын көрді. ¹¹ Харон Муўсаға:

– Ох, мырзам, илтимас ақылсызлық қылып, ислеген гүнамыз ушын жазалама.

¹² Мәриям анасының қарнында-ақ денеси ширип баслаған өли нәрестеге уксап қалмасын, – деди.

¹³ Муўса Жаратқан Ийеге:

– Ох, Қудай, Мәриямға шыпа бер! – деп жалбарынды.

¹⁴ Жаратқан Ийе Муўсаға:

– Егер оның әкеси жүзине түкиргенде, ол жети күн даўамында шерменде болып қалмас па еді? Оны жети күн даўамында бөлеклеп, ордадан шығарып жиберің, соннан кейин изине қайтыўына болады, – деп жуўап берді. ¹⁵ Солай етип, Мәриям жети күн даўамында бөлекленип, ордадан шығарып жиберилди, ол қайтып келгенше, халық жолға шықпады.

Он үшінши бап

Кенаан жерине жансызлардың жиберилиўи

13 ¹ Соннан кейин, халық Хасероттан шығып, Паран шөлине барып, қоныс басты. ² Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

³ – Мен Израил халқына берип атырған Кенаан жерин көзден өткеріў ушын адамлар жибер. Аталарынан тараған хәр бир урыўдан бир басшыдан жибер.

⁴ Муўса Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша Паран шөлинен адамларды жиберди. Булардың хәммеси Израил халқының басшылары еді. ⁵ Олардың атлары мынадай еді:

Рубен урыўынан Заккур улы Шаммуа,

⁶ Шимон урыўынан Хорий улы Шафат,

⁷ Яхуда урыўынан Ефунне улы Калев,

⁸ Иссахар урыўынан Юсуп улы Игал,

⁹ Эфрайым урыўынан Нун улы Хошеа,

¹⁰ Беньямин урыўынан Рафу улы Палтий,

¹¹ Зебулон урыўынан Содий улы Гаддиел,

¹² Юсуп урыўынан, ягный Менашше урыўынан Сусий улы Гаддий,

¹³ Дан урыўынан Гемаллий улы Аммиел,

¹⁴ Ашер урыўынан Михаел улы Сетур,

¹⁵ Нафталий урыўынан Ўофсий улы Нахбий,

¹⁶ Гад урыўынан Махий улы Геул.

¹⁷ Елди көзден өткеріу үшін Муўсаның жиберген адамлары усылар еди. Сол ўақытта Муўса Нун улы Хошеаға Ешуа, деп ат берди^f.

¹⁸ Муўса оларды Кенаан жерин көзден өткеріу үшін жиберип атырып, оларға былай деди:

– Негеб аркалы жүрип, таўлы жерлерге барың. ¹⁹ Ол жерлер қандай екенин, ол жерде жасап атырған халық күшли ме, ямаса хәлсиз бе, олар көп пе, ямаса аз ба, билип алың. ²⁰ Олардың жасап атырған жери жақсы ма, ямаса жаман ба, қалалары қорғансыз ба, ямаса қорғанлы ма, көриң. ²¹ Топырағы өнимдарлы ма, ямаса өнимсиз бе, дөереги терекли ме, ямаса жоқ па, билип келиң. Қолыңыздан келгенинше, ол жердиң жетистирген мийўелеринен алып келиң!

Сол ўақытта жүзим писиги енди басланып атырған еди.

²² Солай етип, сол адамлар жолға шығып, елди Син шөлинен баслап, Лебо-Хаматқа жақын болған Рехобка дейин көзден өткерди. ²³ Олар Негебти кесип өтип, анақлардың Ахиман, Шешай хәм Талмай деген тийрелери жасап атырған Хеброн қаласына барды. Хеброн Мысырдағы Соан қаласынан жети жыл алдын курылған еди. ²⁴ Жансызлар Эшкол сайына жетип барғанда, ол жерден бир солқым жүзимди кесип алды. Олардан екеўи бир қада ағашқа жүзимди илдирип алып жүрди. Соның менен бирге, анар хәм әнжир мийўесин де алды. ²⁵ Израиллылардың кесип алған жүзим солқымы себепли, сол сай Эшкол^g деп аталды.

²⁶ Жансызлар қырк күн жерди аралап шыққаннан кейин излерине қайтты. ²⁷ Олар Паран шөлиндеги Қадешке, Муўса менен Харонның хәм Израил жәмийетиниң жанына келди. Оларға хәм пүткил жәмийетке көрген-билгенлерин айтып, сол жердиң мийўелерин көрсетти. ²⁸ Олар Муўсаға былай деп баянлады:

– Бизлерди жиберген жерге бардык. Ол жерде шынында да сүт хәм пал ағып турған екен! Мине, мынаў сол жердиң мийўелеринен! ²⁹ Бирак ол жерде жасап атырған халық күшли, қалалары да қорғанлы хәм жүдә үлкен екен. Хәттеки, ол жерде Анак әўладынан шыққан дәў адамларды да көрдик. ³⁰ Амалек халқы Негебте, хет, ебус хәм амор халықлары таўлы үлкеде, кенаан халқы теңиздиң бойында хәм Иордан дәрьясының жағасында жасайды екен.

³¹ Қалев Муўсаның алдында халықты тынышландырып:

– Ол жерге барып, елди қолға киргизейик. Әлбетте, буған жетерли күшимиз бар, – деди.

³² Деген менен, оның менен бирге барған адамлар:

– Бул халыққа қарсы гүресе алмаймыз, олар бизлерден гөре күшлирек, – деди.

³³ Олар өзлери көзден өткерип келген ел хәққында израиллылардың арасында мынадай жаман мыш-мышлар тарқатып жүрди:

– Бизлер көзден өткерип келген ел, ишине мәкан басатуғынларды жеп питиретуғын ел екен. Сол елде жасап атырған хәр бир адам бойшаң хәм ири. ³⁴ Дәўлерди, дәўлердиң әўладынан болған анақларды көрдик. Олардың қасында өзлеримизди шегиртке сыяқлы сездик, оларға да сондай болып көриндик.

^f13:17 Хошеа – «Кутқарады», ал Ешуа – «Жаратқан Ийе кутқарады» дегенди билдиреди.

^g13:25 Эшкол – «Солқым» дегенди билдиреди.

Он төртінші бап

Халықтың көтеріліс қылыуы

14¹ Сол түни пүткіл жәмийет қатгы дауыслап, дад салып жылады. ² Пүткіл Израил халқы Муұса менен Харонға наразы болып, былай деп тоңқылдай баслады: «Буннан гөре, Мысырда ямаса усы шөлде өлип кеткенимиз жақсы еди! ³ Жаратқан Ийе не ушын бизлерди усы елге алып келди? Бизлерди қылыштан өткізюү ушын ба? Бала-шағаларымыз тутқын болады. Буның орнына Мысырға қайтып кеткенимиз бизлер ушын жақсырақ емес пе?»

⁴ Соннан кейин, олар бир-бирине: «Өзлеримизге бир басшы сайлап алып, Мысырға қайтайык», – дести.

⁵ Сонда Муұса менен Харон Израил жәмийетиниң алдында ет-бетинен жерге жығылды. ⁶ Елди аралап қайтқанлардан Нун улы Ешуа менен Ефунне улы Калеб қайғырып кийимлерин жыртып да, ⁷ пүткіл Израил жәмийетине былай деди:

– Бизлер көрип келген ел – жүдә жақсы жер. ⁸ Егер Жаратқан Ийе бизлерге ыразы болса, Ол бизлерди сүт хәм пал ағып турған сол жерге алып барады хәм оны бизлерге береді. ⁹ Тек ғана Жаратқан Ийеге қарсы шықпаңлар! Ол жерде жасап атырған халықтан қорқпаңлар! Олар бизлерге аңсат ғана олжа болады. Қорғаушылары оларды таслап кетти, бірақ Жаратқан Ийе бизлер менен бирге. Олардан қорқпаңлар!

¹⁰ Деген менен, пүткіл жәмийет оларды тас боран қылыуды нийет қылды. Сонда Жаратқан Ийениң салтанаты Ушырасыу шатырында пүткіл Израил халқына көринди.

Муұсаның халық ушын дуға етиуі

¹¹ Жаратқан Ийе Муұсаға былай деди:

– Қашанға дейин бул халық Маған хұрметсизлик қылады? Олардың арасында қаншелли қарамаат көрсеткениме қарамай, қашанға дейин Маған исенбей жүреді?

¹² Мен оларды оба кеселлиги менен жазалайман, мийрастан махрум қыламан. Ал сеннен олардан уллырақ хәм күшлирек бир халық дөремемен.

¹³ Бірақ Муұса Жаратқан Ийеге былай деди:

– Онда мысырлылар бул хаққында еситеди. Бул халықты Өз күшиң менен олардың арасынан алып шыққан едиң. ¹⁴ Олар Кенаан жеринде жасайтуғын халыққа бул хаққында айтады. Ох, Жаратқан Ийе, бул халықтың арасында болып, олар менен жүзбе-жүз көрискениңнен хабары бар. Сениң бултың олардың үстинде хәмме уақыт турғанын, күндиз минара сыяқлы булт ишинде, түнде минара сыяқлы от ишинде оларға жол көрсеткениңди биледи. ¹⁵⁻¹⁶ Егер бул халықты бир адам сыяқлы етип өлтирсең, Сен хаққында еситкен халықлар: «Жаратқан Ийе ант ишкен бул жерге Өз халқын алып келе алмағаны ушын, оларды шөлде қырып жиберди», – деп айтады.

¹⁷ Енди Өз күшиңди көрсет, о, Ийем! Сен Өзиң былай деп айтқан едиң:

¹⁸ «Жаратқан Ийе болған Мен сабыр-тақатлыман, сүйиспеншилигим шексиз, айып хәм жынаятты кеширемен. Бірақ айыплыны жазасыз қалдырмайман, әкесиниң ислеген айыбының жазасын үшінши хәм төртінши әуладларынан талап қыламан».

¹⁹ Мысырдан шыққаннан баслап, бүгинги күнге дейин бул халықты кеширип келдиң. Енди Өзиңниң уллы сүйиспеншилигине сай олардың айыптарын кешире гөр.

²⁰ Жаратқан Ийе оған былай деп жууап берди:

– Сениң тилегине бола оларды кеширемен. ²¹ Деген менен, мәңги бар болған Мен жер жүзин толтырып турған уллылығым менен ант ишемен: ²² уллылығымды, Мысырда хәм шөлде көрсеткен қарамаатларымды көрсе де, Мени он мәрте сынаған, сөзіме кулақ аспаған бул адамлардың хеш бири ²³ Мен ата-бабаларына беремен деп

ант ишкен жерди көрмейди. Маған хүрметсизлик қылғанлардың хеш бири ол жерди көрмейди.

²⁴ Бірақ қулым Калев басқаларға ұқсамайды, ол пүткіл жүрегі менен Маған ерди. Соның ушын, Мен оны өзи аралап, көзден өткерип қайтқан елге алып бараман. Оның әулады сол жерди ийелеп алады. ²⁵ Амалек пенен кенаан халықлары усы ойпатлықтарда жасайды. Соның ушын, сизлер ертең артыңызға қайтып, Қамыс теңизине қарай жүриңлер, шөлге барыңлар.

Израиллылардың наразылығы ушын жазаланыуы

²⁶ Жаратқан Ийе Муўса менен Харонға былай деди:

²⁷ – Мына жауыз жәмийет қашанға дейин Маған наразы болып, тоңқылдайды? Маған қарсы сөйлеген Израил халқының налыуын еситтим. ²⁸ Оларға Мениң мына сөзлеримди жеткіз: «Мәңги бар болған Мен ант ишемен: айтқан сөзлеринизди сөзсиз өзлериңиздиң басыңызға саламан. ²⁹ Өликлериңиз усы шөлде қалады. Маған наразы болып, тоңқылдағанлардың хәммеси – есаптан өткен жигирма хәм оннан жоқары жастағылар усы шөлде өледі. ³⁰ Сизлердиң коныслауыңызға ант ишкен елге Ефунне улы Калев пенен Нун улы Ешудан басқа хеш ким кирмейди. ³¹ Бірақ сизлердиң тутқын болады, деп айтқан балаларыңызды сол жерге киргиземен. Сизлер бас тартқан сол елди балаларыңыз көретуғын болады. ³² Сизлердиң өликлериңиз болса усы шөлде қалып кетеді. ³³ Хәмменіз өлип кетемен дегенше, балаларыңыз шөлде қырк жыл шопанлық қылады хәм сизлердиң опасызлығыңыз себепли, олар азап шегеді. ³⁴ Сизлер елди қырк күн дауамында аралап шыққан едіңлер. Енди хәр бир күн ушын бир жылдан қырк жыл айыбыңыздың жазасын тартасызлар. Сонда Мениң сизлерден жүз бурғанымды билип аласызлар!» ³⁵ Мен, Жаратқан Ийе айтқанымдай, Маған қарсы жыйналған бул жауыз жәмийетке буларды сөзсиз ислеймен. Олар усы шөлде қырылып, өлип кетеді.

³⁶ Муўсаның елди көзден өткерип қайтыуға жиберген адамлары қайтып келип, ел хакқында жаман хабар тарқатуы пүткіл жәмийеттиң Жаратқан Ийеге наразы болыуына себеп болған еди. ³⁷ Сол ел хакқында жаман хабар таратқан бул адамлар Жаратқан Ийениң алдында оба кеселлигине шалынып қайтыс болды. ³⁸ Елди аралау ушын кеткен жансызлардан тек ғана Нун улы Ешуа менен Ефунне улы Калев тири қалды.

Израиллылардың Кенаанды басып алыуға урынғанда, жеңиліске ушырауы

³⁹ Муўса Жаратқан Ийениң сөзлерин пүткіл Израил халқына айтқанда, халық терең қайғыға батты. ⁴⁰ Ергенине азанда олар таулы үлкениң жоқарысына шығып баратырып, былай деди:

– Аўа, бизлер ғуна ислегенимизди мойынлаймыз. Мине, енди Жаратқан Ийениң үде қылған жерине барыуға таярмыз.

⁴¹ Деген менен, Муўса:

– Не ушын Жаратқан Ийениң буйрығына және қарсы шығып атырсызлар? Буның менен хеш нәрсеге ересе алмайсызлар. ⁴² Сауашқа шықпаңлар, өйткени Жаратқан Ийе сизлер менен бирге емес. Душпанларыңыздың алдында жеңиліске ушырайсызлар. ⁴³ Амалек хәм кенаан халықлары ол жерде сизлерге қарсылық көрсетеді хәм сизлерди қылыш жүзинен өткереди. Өйткени Жаратқан Ийениң изинен жүриуден бас тарттыңлар. Жаратқан Ийе де сизлер менен бирге болмайды.

⁴⁴ Солай болса да, израиллылар өзлериңиз айтқанынан қалмай, таулы үлкениң жоқарысына шықты. Жаратқан Ийениң Келисим саңдығы менен Муўса ордада қалды. ⁴⁵ Таулы үлкеде жасайтуғын амалек пенен кенаан халықлары оларға қарсы хұжим қылды хәм оларды Хорма қаласына дейин қуып, тас-талқан қылды.

Он бесинши бап

Қурбанлықларға байланысly нызамлар

15¹ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:
² – Израил халқына былай деп айт: Мәкан етиўиниз ушын сизлерге беретүғын елге киргениңизде, ³ жандырылатүғын қурбанлық, ўәде бойынша берилетүғын қурбанлық, ықтыярлы қурбанлық ямаса байрамларда усынылатүғын қурбанлық етип ири хәм майда малдан Жаратқан Ийеге усыныңлар. Булар – Жаратқан Ийеге хош ийисли сый болады. ⁴ Қурбанлық усынатүғын адам Жаратқан Ийеге ғәлле садақасы ушын төрттен бир хин зәйтүн майы менен араластырылған оннан бир эфа сапалы ун да алып келсин. ⁵ Және де, жандырылатүғын қурбанлық ямаса басқа қурбанлық пенен бирге хәр бир тоқлыға ишимлик садақасы етип төрттен бир хин шарап та усыныўы тийис.

⁶ Егер қошкарды қурбанлық етип берсеңиз, ғәлле садақасы ушын үштен бир хин зәйтүн майы араластырылған оннан еки эфа сапалы ун ⁷ хәм ишимлик садақасы ушын үштен бир хин шарап усының. Булар – Жаратқан Ийеге хош ийисли сый болады.

⁸ Жаратқан Ийеге жандырылатүғын қурбанлық, ўәде бойынша берилетүғын қурбанлық ямаса татыўлық қурбанлығы ушын бир буға алып келгениңизде, ⁹ буға менен бирге ғәлле садақасы ушын ярым хин зәйтүн майы араластырылған оннан үш эфа сапалы ун усының. ¹⁰ Соның менен бирге, ишимлик садақасы ушын ярым хин шарап усының. Бул қурбанлық Жаратқан Ийеге хош ийисли сый болады.

¹¹ Солай етип буға, қошқар, ылақ ямаса тоқлы қурбанлық кылынғанда, усы садақалар менен қоса усынылсын. ¹² Қанша ҳайўан қурбанлық қылмақшы болсаңыз да, олардың хәр бири ушын белгиленген муғдарда ғәлле хәм ишимлик садақаларын қосып усыныўыңыз тийис. ¹³ Израиллы болған хәр бир адам Жаратқан Ийеге хош ийисли сый етип, қурбанлық алып келгенде, ол усы айтылғанларға әмел кылыўы тийис. ¹⁴ Егер сизлердиң араңызда ўақтынша жасап атырған келгинди ямаса узак ўақыт жасап атырған жат жерли адам Жаратқан Ийеге хош ийисли сый кылып, бир қурбанлық алып келсе, ол да усы қағыйдаларға әмел кылыўы тийис. ^{15–16} Сизлер ушын да, араңызда жасап атырған келгинди адам ушын да жәмийет анық усы қағыйдаларды қоллансын. Бул келешек әўладларыңыз ушын да мәңги қағыйда болсын. Жаратқан Ийениң алдында сизлер де, сизлердиң араңызда жасап атырған келгинди де бирдей.

¹⁷ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

¹⁸ – Израил халқына былай деп айт: Сизлерди алып баратырған елге киргениңизден кейин, ¹⁹ сол елдиң нанынан жегениңизде, нанның бир бөлегин ажыратып, Маған усының. ²⁰ Қырманыңыздың биринши өниминен ажыратылған садақа сыяқлы қамырыңыздың биринши зуўаласынан жабылған шөректи ажыратып усының. ²¹ Қамырыңыздың биринши зуўаласынан жабылған бул садақаны әўладлар даўамында Жаратқан Ийеге усының.

Гүна ушын қурбанлық

^{22–23} Егер бириңиз билместен гүна ислеп, Жаратқан Ийениң мен арқалы берген буйрықларының бирине – Жаратқан Ийениң буйрық берген күнинен баслап, әўладлар бойы әмел қылмасаңыз ²⁴ хәм жәмийет бул қәтеге билместен жол койған болса, пүткил жәмийет Жаратқан Ийеге хош ийисли сый усыныўы ушын, бир буғаны жандырылатүғын қурбанлық етип берсин. Олар буға менен бирге белгиленген муғдарда ғәлле хәм ишимлик садақасын берсин. Соның менен бирге, гүна қурбанлығы ушын бир теке алып келсин. ²⁵ Солай етип, руўханий пүткил Израил жәмийетиниң гүнасы ушын күн төлеў рәсимин өткереди хәм олардың гүнасы

кешириледі. Себеби олар билместен гүна ислеген еді хәм бул ушын Жаратқан Ийеге жандырылатуғын қурбанлық хәм гүна қурбанлықтарын усыңған болады. ²⁶ Пүткил Израил жәмийети де, араңызда жасап атырған келгинди де кешириледі. Өйткени халық билместен усы гүнаны иследи.

²⁷ Егер бир адам билместен гүна ислеп қойса, ол гүна қурбанлығы ушын бир жасар ешки алып келсин. ²⁸ Руұханий Жаратқан Ийениң алдында сол адамның пәкленіуі ушын гүнаның кунын төлеу рәсимин өткерсин. Бул рәсим өткерилгенде, сол адамның гүнасы кешириледі. ²⁹ Билместен гүна ислеп қойған израиллы ушын да, араңызда жасап атырған келгинди ушын да усы нызамды қолланыуыңыз тийис.

³⁰ Израиллы ямаса келгинди бир адам билип турып гүна ислесе, Жаратқан Ийеге тил тийгизген болады. Бундай адам Израил халқының арасынан жоқ қылынсын. ³¹ Ол Жаратқан Ийениң сөзлерин писент етпей, буйрықларына қарсы шыққаны ушын, ол адам халқының арасынан сөзсиз жоқ қылынсын. Оның гүнасы өз мойнында қалады.

Шаббат күніне әмел қылмаған адам өлтириледі

³² Бир күни израиллылар шөлде жүрген уақытта бир адам дем алыс күни болған Шаббат күни отын жыйнап жүрген жеринен ушлап алынды. ³³ Отын жыйнап жүрген адамды ушлап алған адамлар оны Муўса менен Харонның хәм пүткил жәмийеттиң алдына алып келди. ³⁴ Сол адамға қандай шара қолланылуы кереклиги анық болмағанлықтан, оны қамап қойды. ³⁵ Соннан кейин, Жаратқан Ийе Муўсаға:

– Ол адам сөзсиз өлтирилсин. Пүткил жәмийет оны орданың сыртына алып шығып, тас боран қылсын, – деди. ³⁶ Солай етип, Жаратқан Ийениң Муўсаға буйырғанындай, жәмийет сол адамды орданың сыртына алып шығып, тас боран қылып өлтирди.

Шашақлар туўрысында қағыйда

³⁷ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

³⁸ – Израил халқына былай деп айт: Өүладларыңыз дауамында кийимиңиздин етеклерине шашақ тиктирип қойың. Хәр бир шашаққа қызғыш көк жип қосып исленсин. ³⁹ Усы шашақлар сизлерге Мениң, яғный Жаратқан Ийениң буйрықтарын еслетип турады. Солай етип, буларды көргениңизде, буйрықтарыма әмел қылып, жүрегиңиздиң хәм көзиңиздиң қәлеулерине ерип кетпей, опасызлық қылмайсызлар. ⁴⁰ Сонда сизлер пүткил буйрықларымыды ядыңызда тутып, Қудайыңыз ушын мухаддес боласызлар. ⁴¹ Мен Қудайыңыз болыу ушын сизлерди Мысырдан алып шыққан Қудайыңыз Жаратқан Ийемен. Мен – Қудайыңыз Жаратқан Ийемен.

Он алтыншы бап

Қорах, Датан хәм Абирамның көтерілиси

16¹⁻² Лебий урыуының Қоҳат тийресинен болған Исхәр улы Қорах, Рубен урыуынан Элиабтың уллары Датан менен Абирам хәм Пелет улы Он биригип, Муўсаға қарсы көтерілис қылды. Жәмийет сайлаған Израил халқының абырайлы еки жүз елиу басшысы да оларға қосылды. ³ Олар биргеликте Муўса менен Харонның алдына барып:

– Сизлер жүдә хәддиңизден асып кеттиңиз! Хәммеиз Жаратқан Ийениң мухаддес жәмийетиниң ағзалары емеспиз бе? Ол хәммеиздиң арамызда жасайды. Солай екен, сизлер не ушын өзлериңизди Жаратқан Ийениң жәмийетинен үстем қоясызлар? – деди.

⁴ Буны еситкен Муўса Жаратқан Ийениң алдында ет-бегинен жерге жығылды.

⁵ Кейин ол Қорах хәм оның шериклерине былай деди:

– Азанда Жаратқан Ийе кимди Өзине бағышлап алғанын көрсетеди. Жаратқан Ийе кимди таңлаған болса, сол адамды Өз дәрғайына жақынластырады. ⁶ Хәй, Қорах, сен

өз шериклерің менен бирге түтетки түтетилетуғын ыдысларыңызды алып. ⁷ Ертең Жаратқан Ийениң алдында ыдысларыңызға от салып, үстине түтеткиңизди қойың. Сонда Жаратқан Ийе кимди таңласа, сол адамды Өзине бағышлап алғаны. Хәй, лебийлилер, сизлер хәддиңизден асып кеттиңиз!

⁸ Муўса Қорахқа айтып атырған сөзин былай деп даўам етти:

– Хәй, лебийлилер, маған кулак салың! ⁹ Израилдың Қудайы сизлерди Израил халқы арасынан айырып алып, Жаратқан Ийениң Мухаддес шатырындағы хызметти орынлауыңыз ушын, Өзине жақынластырды. Және де, жәмийеттиң алдында турып, оларға хызмет етиўиңиз ушын сизлерди таңлап алды, булардың барлығы сизлерге азлық қылды ма? ¹⁰ Қорах, Жаратқан Ийе сени хәм пүткіл лебийли туўысқанларыңды Өзине жақынластырған болса, бул жетпегендей, енди сизлер руўханийликти де қәлеп атырсызлар ма? ¹¹ Хәй, Қорах, сениң хәм шериклеріңниң бундай етип жыйналыўы Харонға емес, ал Жаратқан Ийеге қарсы шығуыңызды билдиреди.

¹² Соннан кейин, Муўса Элиабтын уллары Датан менен Абирамды шақыртты. Бірақ олар:

– Бармаймыз. ¹³ Сен бизлерди шөлде өлтириў ушын сүт хәм пал ағып турған елден алып шықтың. Бул жетпегендей, бизлердиң үстимизден бийлик қылмақшысаң ба?

¹⁴ Сен бизлерди сүт хәм пал ағып турған елге әкелмедің, бизлерге мүлик етип атыз хәм жүзим бағларын да бермедің. Бизлердиң көзимизди байламақшымысаң? Яқ, сениң алдыңа бармаймыз, – деди.

¹⁵ Муўса қатты ашыўланып, Жаратқан Ийеге:

– Олардың садақаларын қабыл етпе. Мен олардан бир ешек те алған жоқпаң, олардың хеш бирине жаманлық қылған жоқпаң, – деди.

¹⁶ Кейин Муўса Қорахқа:

– Ертең сен барлық шериклерің менен бирге Жаратқан Ийениң алдына кел. Харон да усы жерде болады. ¹⁷ Хәр бириңиз бир түтетки түтетилетуғын ыдыстан, барлығы болып еки жүз елиў ыдыс алып келип, ишине хош ийисли түтетки салың. Сен де өз ыдысыңды алып кел, Харон да өзиникин алып келеди, – деди.

¹⁸ Солай етип, олардың хәр бири ишине от хәм түтетки салып, өз ыдысларын алып келди. Кейин олар Муўса хәм Харон менен бирге Ушырасыў шатырының алдына келип турды. ¹⁹ Қорах пүткіл жәмийетти Муўса менен Харонның қасына, Ушырасыў шатырының алдына жыйнағанда, Жаратқан Ийениң салтанаты хәммеге көринди.

²⁰ Жаратқан Ийе Муўса менен Харонға былай деди:

²¹ – Мына жәмийеттиң арасынан шетке шығың, Мен оларды көзди ашып жумғанша жоқ қылып жиберемен.

²² Муўса менен Харон ет-бетинен жерге жығылып:

– Ох, Қудай, пүткіл тири жанның Қудайы! Бир адам гүна иследе деп, пүткіл жәмийетке ғәзеппенесен бе? – деди.

²³ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

²⁴ – Жәмийетке: Қорахтың, Датанның хәм Абирамның шатырларынан узақласың, – деп айт.

²⁵ Муўса Датан менен Абирамның қасына барды. Израил ақсақаллары да Муўсаның изине ерди. ²⁶ Муўса жәмийетке қарата:

– Бул жаман адамлардың шатырларынан узақласың! Олардың хеш бир затына қол тийгизбей. Болмаса, олардың гүнасы себепли, сизлер де жоқ боласызлар, – деди.

²⁷ Солай етип, жәмийет Қорах, Датан хәм Абирамның шатырларынан узақласып турды. Датан менен Абирам хаяллары хәм балалары менен бирге сыртқа шығып, шатырларының алдында турған еди.

²⁸ Сонда Муўса былай деди:

– Булардың барлығын ислеўим ушын Жаратқан Ийениң мени жибергенин, мен өзлигимнен бир нәрсе де иследемемди мынадан билип аласызлар: ²⁹ егер де бул

адамлар өз әжели менен, хәмме адамлардың басына түсетуғын өлим менен өлсе, онда билип қойың, Жаратқан Ийе мени жибермеген болады. ³⁰ Бірақ Жаратқан Ийе әдеттен тыс бир нәрсе ислесе, жер жарылып, оларды хәм оларға тийисли хәр бир затты жутса хәм олар өлилер мәканына тирилей кирип кетсе, онда бул адамлардың Жаратқан Ийеге хұрметсизлик қылғанын билип аласызлар.

³¹ Муўса усы сөзлерин айтып болар болмастан, Датан хәм Абирамның аяқ астындағы жер жарылып кетти. ³² Жер жарылып, оларды, олардың шаңарақларын, Қорахтың шериклери менен мал-мүликлерин жутып жиберди. ³³ Солай етип, олар бар мал-мүлки менен бирге тирилей өлилер мәканына кирип кетти. Жер жаўылып, олардың үстин қаплап таслады хәм олар жәмийеттиң арасынан жоқ қылынды.

³⁴ Олардың бақырысқан даўысларын еситкен этираптағы израиллылар: «Жер бизлерди де жутып жибермесин!» – деп жән-жаққа қашып кетти.

³⁵ Сол ўақытта Жаратқан Ийениң жиберген оты хош ийисли затларды түтетип турған еки жүз елиў адамды жағып, жоқ қылып жиберди.

Түтетки түтетилетуғын ыдыслар

³⁶ Жаратқан Ийе Муўсаға және былай деди:

³⁷ – Харонның улы руўханий Элазарға түтетки түтетилетуғын ыдысларды күлдин ишинен алып шығыўын хәм ишиндеги шокларды орданың бир шетине төгиўин айт. Себеби түтетки ыдыслар мухаддес. ³⁸ Ислеген гүналары ушын өлтирилген бул адамлардың түтетки ыдысларын шөккишлеп жалпайтын да, қурбанлық орынды усылар менен қаплаң. Ыдыслар Жаратқан Ийеге усынылғаны ушын мухаддес. Булар израиллылар ушын ескертетуғын бир белги болсын.

³⁹ Солай етип, руўханий Элазар жанып өлген адамлардың алып келген түтетки түтетилетуғын қола ыдысларын жыйнап алды. Олар ыдысларды қурбанлық орынды қаплаў ушын шөккишлеп жалпайтып шықты. ⁴⁰ Бул израиллыларға Харонның әўладынан басқа хеш кимнің Жаратқан Ийениң алдына шығып, хош ийисли түтетки түтетийге болмайтұғынын, болмаса сондай ислеген адам Қорах пенен оның шериклери сыяқлы болатұғынын ескертип туратұғын еди. Солай етип, Жаратқан Ийениң Муўса арқалы айтқанындай етип исленди.

Израиллылардың көтерилиси хәм жазаланыўы

⁴¹ Ертеңине пүткил Израил жәмийети Муўса менен Харонға наразы болып: «Жаратқан Ийениң халқын сизлер өлтирдинлер», – деп тоңқылдай баслады.

⁴² Израил жәмийети Муўса менен Харонға қарсы жыйналып, Ушырасыў шатырына қарай туўры бурылып қарағанда, шатырды булт қаплады хәм Жаратқан Ийениң салтанаты көринди. ⁴³ Сонда Муўса менен Харон Ушырасыў шатырының алдына келди. ⁴⁴ Жаратқан Ийе Муўсаға:

⁴⁵ – Бул жәмийеттиң арасынан шетке шығың хәм Мен оларды көзди ашып жумғанша жоқ қылып жиберемен, – деди. Сонда Муўса менен Харон ет-бетинен жерге жығылды.

⁴⁶ Соннан кейин, Муўса Харонға:

– Түтетки ыдысын алып, ишине қурбанлық орыннан шок сал, оттың үстине хош ийисли түтетки қой. Қунын өтеу ушын дәрхал жәмийетке бар. Себеби Жаратқан Ийе гәзебин шашып атыр. Ал халыққа өлтиретуғын оба тарқалып баслады, – деди.

⁴⁷ Харон Муўсаның айтқанларын орышлап, түтетки ыдысын алды да, жәмийеттиң ортасына жуўырып барды. Халықтың арасында набыт қылатуғын кеселлик басланған еди. Харон хош ийисли түтетки усынып, жәмийеттиң қунын өтеди. ⁴⁸ Ол тирилер менен өлилердиң арасында турғанда, набыт қылатуғын кеселлик тоқтады. ⁴⁹ Ал Қорах себепли өлгенлерден тысқары, набыт қылатуғын кеселликтен өлгенлердиң

саны он төрт мың жети жүз адам болды. ⁵⁰ Набыт қылатуғын кеселлик тоқтағаннан кейін, Харон Ушырасыу шатырының алдында турған Муўсаның жанына қайтты.

Он жетинши бап

Харонның таяғы

17 ¹ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

² – Израил халқына хәр бир урыу басшысының атын өз таяғының үстине жаз. ³ Лебий урыуына тийисли таяқтың үстине Харонның атын жаз. Хәр бир урыу басшысы ушын бир таяктан болыуы тийис. ⁴ Таяқларды Ушырасыу шатырындағы Мен сизлер менен ушырасатуғын орынның, Келисим сандығының алдына кой. ⁵ Мен таңлап алатуғын адамның таяғы бөрттик шығарады. Солай етип, Израил халқының сизлерге қарсы шығып, наразы болып, тоңқыдауларына шек қояман.

⁶ Муўса айтылғанларды Израил халқына жеткерди. Халықтың көсемлери хәр бир урыу ушын бир данадан он еки таяқ алып келди. Харонның таяғы да солардың ишинде еди. ⁷ Муўса таяқларды буйрықлар қойылған шатырға, Жаратқан Ийениң алдына қойды.

⁸ Муўса ертеңине шатырға кирип қараса, Лебий урыуы ушын алып келинген Харонның таяғы бөрттик шығарып ғана қоймай, ол гүлlep, бадам жемисин де берген екен. ⁹ Муўса барлық таяқларды Жаратқан Ийениң алдынан алып шығып, Израил халқына көрсетти. Халық таяқларды қарастырып, хәр бири өзлерине тийисли таяқты алды.

¹⁰ Жаратқан Ийе Муўсаға:

– Көтерилишилере ескертиу болыуы ушын, Харонның таяғын Келисим сандығының алдына қайтадан апарып кой. Усылайынша, сен көтерилислерин тоқтатып, олардың өлип кетиуине жол қоймайсаң, – деди. ¹¹ Муўса Жаратқан Ийениң буйырғанындай етип орынлады.

¹² Израиллылар Муўсаға:

– Өлип кетемиз! Қырылып кетемиз! Хәмемиз қырылып кетемиз! ¹³ Жаратқан Ийениң Мухаддес шатырына жақынласқан хәр бир адам өледи. Енди хәмемиз қырылып кетемиз бе? – деди.

Он сегизинши бап

Руўханийлер менен лебийлилердің ұазыйпасы

18 ¹ Жаратқан Ийе Харонға былай деди:

– Сен, улларың хәм пүткил Лебий урыуы Мухаддес меканға қарсы исленген гүнаға жууапкер боласызлар. Ал руўханийлик хызметинизге байланыслы гүна ушын тек ғана сен хәм улларың жууапкер боласызлар. ² Сен хәм улларың буйрықлар қойылған шатырдың алдында хызмет еткенinizде, бабаңыз Лебийдің әуладынан болған тууысқанларыңыз да сизлерге жәрдем беретуғын болсын. ³ Олар сениң жууапкершилигин астында Мухаддес шатырға тийисли хызметлерди орынласын. Бирақ олар мухаддес жердин буйымларына ямаса қурбанлық орынға жақынламасын, болмаса олар да, сизлер де өлип қаласызлар. ⁴ Олар сениң менен бирге Ушырасыу шатырына байланыслы барлық ұазыйпаларды орынласын. Лебийлилерден басқа хеш бир адам сизлер менен бирге хызмет қылмасын.

⁵ Ендигиден былай, Израил халқына қәхәрленбеуим ушын, Мухаддес жерде хәм қурбанлық орында тек ғана сизлер хызмет қыласызлар. ⁶ Мен израиллылар арасынан лебийли тууысқанларыңызды сизлерге жәрдемши қылып, таңлап алдым. Ушырасыу шатырына байланыслы хызметти орынлауы ушын, олар Маған бағышланған.

⁷ Деген менен, курбанлык орындагы хэм перденің артындагы Ең мухаддес бөлмеге байланыслы руўханийлик хызметти тек ғана сен өз уллерың менен орынлайсаң. Руўханийлик хызметти саған сый қылып бердим. Сеннен басқа ким де ким ол жерге жақынласа, ол өлтирилсин.

Руўханийлердің пайы

⁸ Жаратқан Ийе Харон менен болған сәубетин былай деп даўам етти:

– Израил халқының Маған ажыратқан мухаддес сыйларын баклаўды саған тапсырдым. Буларды сизлердің руўханийлик хызметіңіз ушын саған хэм улларыңа мәңгиге пай қылып бердим. ⁹ Курбанлык орында Маған усынылған ең мухаддес садақалар, яғный ғалле садақасының, айып хэм гүна курбанлықларының жандырылмайтуғын бөлеклери, саған хэм сенің улларыңа тийисли болады.

¹⁰ Буларды ең мухаддес зат сыпатында жеўиңіз тийис, себеби булар жүдә мухаддес. Бул садақа хэм курбанлықлардан тек ғана еркек адамлардың жеўине болады.

¹¹ Және де, мыналар да саған тийисли болады: израиллылардың алып келген жоқары көтерип усынатуғын сыйларынан ажыратқан бөлеклерин саған хэм сенің ул-қызларыңа мәңгиге пай қылып бердим. Шаңарағыңдағы хәр бир пәк адам булардан жеўине болады.

¹² Олардың Маған, Жаратқан Ийеге алып келген дәслепки өнимлерин – зәйтүн майының, таза шараптың хэм ғалленің ең сапалы бөлегин сизлерге бердим. ¹³ Елде жетистирілген дәслепки зүрәтлерден Маған, Жаратқан Ийеге алып келингенлердің хәммеси сизлерге тийисли. Шаңарағыңдағы хәр бир пәк болған адам олардан жеўине болады.

¹⁴ Израилда Жаратқан Ийеге толығы менен бағышланған хәр бир зат сизлердики болады. ¹⁵ Израил халқының Маған алып келген адамлардың да, маллардың да қарыннан биринши шыққанлардың хәммеси сизлердики болады. Бирақ адамлардың хэм харам есапланған хайўанлардың биринши туўылған баласы ушын күн алыўың керек. ¹⁶ Биринши туўылған ул бир айлық болғанда, оның қуны ушын бес шекел^h аласаң. Хәр бир шекел Мухаддес орын өлшеми менен жигирма герадан болсын.

¹⁷ Бирақ сыйырдың, қойдың хэм ешкинің биринши туўылған төли ушын күн алмайсан. Олар Мен ушын арналған. Олардың қанларын курбанлык орынға серпип, майларын Жаратқан Ийеге хош ийисли сый қылып, түтетип жандырып жибересен.

¹⁸ Булардың жоқары көтерип усынылған төси хэм оң саны сеники болғаны сыяқлы, гөши де сеники болады. ¹⁹ Израиллылардың Маған ажыратып усынған мухаддес сыйларының барлығын саған хэм ул-қызларыңа мәңгиге пай етип беремен. Бул сен хэм сенің әўладың ушын берилген Мениң мәңги келисимим болады.

²⁰ Кейин Жаратқан Ийе Харонға және былай деди:

– Халықтың арасында сизлердің үлес жериңіз болмайды, олардың арасында хеш қандай пайыңыз болмайды. Сизлердің израиллылар арасындағы пайыңыз хэм үлесіңіз Мен боламан.

Лебийлилердің пайы

²¹ Лебийлилердің Ушырасыў шатырындағы жұмысы ушын, Израилда жыйналатуғын барлық үсирлерди оларға пай қылып беремен. ²² Буннан былай израиллылар Ушырасыў шатырына жақын келмесин. Болмаса, олар сол гүнаның жазасын тартып өледі. ²³ Ушырасыў шатырына тийисли жұмысты лебийлилер ислейди, шатырға қарсы исленген хәр қандай айыпқа олар жуўапкер болады. Бул келешек әўладларыңыз бойынша мәңги қағыйда болсын. Израиллылардың арасында лебийлилердің жер үлесі болмайды. ²⁴ Буның орнына Мен лебийлилерге израиллылардың Маған, Жаратқан Ийеге ажыратып берген үсирлерин үлес қылып

^h18:16 Бес шекел – шама менен 50 гр.

бермен. Соның ушын, Мен: «Израиллылардың арасында лебийлилердің үлес жери болмайды», – деп айтқан едим.

Лебийлилердің үсирлери

²⁵ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

²⁶ – Лебийлилерге мынаны айт: Мениң үлес қылып сизлерге берген үсирлерди израиллылардан алғаныңызда, алған үсирлердің оннан бирин шығарып, Маған, Жаратқан Ийеге сый қылып берін. ²⁷ Мен сизлердің бұл сыйыңызды қырманнан әкелінген ғәлле хәм жүзим сығатуғын шуқырдан әкелінген шарап сыпатында қабыллайман. ²⁸ Усылай етип, сизлер израиллылардан алған барлық үсирлерден оннан бир шығарып, Жаратқан Ийеге сый қылып бересизлер. Усы сыйды руўханий Харонға әкелип берін. ²⁹ Сизлерге берілген барлық сыйлардың ең жақсысын, ең мухаддесин ажыратып, Жаратқан Ийеге беріңдер.

³⁰ Лебийлилерге және былай деп айт: Сыйлардың ең жақсысын Жаратқан Ийеге ажыратқаныңыздан кейін, қалғаны өз қырманьыңыздан болған өнім ямаса шарап өнимиңиз сыпатында өзлериңизге қалады. ³¹ Буны сизлер шаңарағыңыз бенен қәлеген жерде жеуиңизге болады. Себеби бұл – сизлердің Ушырасыў шатырында ислеген хызметиңиз ушын берілген төлем. ³² Егер оннан бирден ең жақсысын Маған, Жаратқан Ийеге ажыратып усыңсаңыз, өзлериңизге гүна жүклемейсизлер. Өлип қалмауыңыз ушын, израиллылардың усыңған мухаддес садақаларын ҳарамламанлар.

Он тоғызыншы бап

Гүнадан пәклениў рәсими

19 ¹ Жаратқан Ийе Муўса менен Харонға былай деди:

² – Жаратқан Ийе буйырған нызамның талаплары мыналар: израиллыларға минсиз, кемшилиги жоқ хәм хеш қандай мойынтырық салынбаған қызыл жас сыйыр алып келиўин айтың. ³ Сыйыр руўханий Элазарға берилсин. Кейін оны орданың сыртына шығарып, Элазардың көз алдында сойың. ⁴ Руўханий Элазар бармағын сыйырдың қанына батырып, оны Ушырасыў шатырының алдыңғы тәрәпине жети мәртебе серпсин. ⁵ Соннан кейін, Элазардың көз алдында сыйыр, оның териси, гөши, қаны хәм дәрисин менен бирге жандырып жиберилсин. ⁶ Руўханий кедр ағашын, майоран шөбин хәм қырмызы жипти алып, оларды жанып атырған сыйырдың үстине тасласын. ⁷ Кейін руўханий кийимлерин жуўып, өзи суўға жуўынып алсын. Соннан кейін, ол ордаға кириўине болады. Бирақ ол кешке дейін ҳарам саналады. ⁸ Сыйырды жаққан адам да кийимлерин жуўып, өзи жуўынып алсын. Ол да кешке дейін ҳарам саналады.

⁹ Соннан кейін, пәк саналған бир адам сыйырдың күлин жыйнап алып, орданың сыртындағы таза бир жерге апарып қойсын. Израил жәмийети бұл күлди пәклениў суўына қосыўа ушын сақлап қойсын. Бұл күл адамлардың гүнадан пәклениў рәсими ушын қолланылады. ¹⁰ Сыйырдың күлин жыйнаған адам кийимлерин жуўып, ол кешке дейін ҳарам саналады. Бұл израиллылар ушын да, араңызда жасап атырған келгиндилер ушын да мәңги қағыйда болсын.

Өлиге бир жерин тийгизип алған адам туўрысында

¹¹ Адамның өлигине бир жерин тийгизип алған хәр бир адам жети күн ҳарам саналады. ¹² Ол адам пәклениў суўы менен үшінши хәм жетинши күни өзін пәклесин. Сонда ол пәк болады. Егер ол үшінши хәм жетинши күни өзін пәклемесе, онда ол пәк саналмайды. ¹³ Адамның өлигине бир жерин тийгизип, өзін пәклемеген адам Жаратқан Ийениң Шатырын ҳарамлаған болады. Ондай адам Израил халқының

арасынан жоқ қылынсын. Оның үстине пәклениу сууы серпилмегени ушын, ол харам саналады, харамлылығы өзінде қалады.

¹⁴ Егер шатырдың ишинде бир адам қайтыс болса, бұған тийисли қағыйда мынадан ибарат: сол ўақытта шатырда болған хәм шатырға кирген хәр бир адам жети күн даўамында харам саналады. ¹⁵ Шатырдың ишинде қақағы жабылмай, аузы ашық қалған хәр бир ыдыс харам саналады.

¹⁶ Далада қылыш пенен өлтирилген ямаса өз әжели менен өлген биреудің өлигине, сүйегине ямаса қәбирине бир жерин тийгизген хәр бир адам жети күн даўамында харам саналады.

¹⁷ Харам саналған адам ушын бир ыдыстың ишине жандырылған гүна курбанлығының күлинен салып, үстине ағын суўдан куйың. ¹⁸ Пәк саналған бир адам майоран шөбин алып, суўға батырсын. Кейин оны шатырға, оның ишиндеги барлық буйымлардың хәм хәр бир адамның үстине себелесин. Өлген адамның сүйегине, өлтирилген ямаса өз әжели менен өлген адамға ямаса қәбирге бир жерин тийгизген адамның үстине де сол суўдан себеленсин. ¹⁹ Пәк саналған адам үшінши хәм жетинши күни харам саналған адамның үстине суўдан сеўип, оны жетинши күни пәклесин. Пәкленген адам кийимлерин суўға жуўып, өзи де жуўынсын, сонда ол кеште пәк саналады. ²⁰ Егер харам саналған адам өзин пәклемесе, ол жәмийеттиң арасынан жоқ қылынсын. Өйткени ол Жаратқан Ийениң Мухаддес мәканын харамлаған болады. Пәклениу сууы оның үстине серпилмегени ушын, ол адам харам саналады. ²¹ Бул халық ушын мәнги қағыйда болсын. Пәклениу суўын серпкен адам да кийимлерин жуўсын. Пәклениу суўын услаған адам кешке дейин харам саналады. ²² Харам адам жантасқан хәр бир нәрсе харам саналады. Сол харамланған затқа жантасқан адам да кешке дейин харам саналады.

Жигирмаланшы бап

Жартастан аққан суў

20 ¹ Биринши айда Израил халқының пүткил жәмийети Син шөлине жетип барып, Қадешке орналасты. Мәриям сол жерде қайтыс болып, жерленди.

² Ол жерде халық ушын ишетуғын суў жоқ еди. Сол себепли олар Муўса менен Харонға қарсы жыйналып, ³ Муўса менен даўласып, былай деди:

– Туўысқанларымыз Жаратқан Ийениң алдында өлген ўақытта, бизлер де олар менен бирге өлип кеткенимиз жақсы еди! ⁴ Жаратқан Ийениң жәмийетин бул шөлге не ушын алып келдиң? Бизлер хайўанларымыз бенен бирге өлиўимиз ушын ба? ⁵ Не ушын бизлерди усы жаман жерге алып келиу ушын Мысырдан алып шықтың? Бул жердиң егислиги де, әнжири де, жүзими де, анары да жоқ. Хәттеки, ишетуғын суўы да жоқ!

⁶ Муўса менен Харон жәмийеттиң алдынан кетип, Ушырасыу шатырының алдына барды да, ол жерде ет-бетинен жерге жығылды. Сонда Жаратқан Ийениң салтанаты оларға көринди. ^{7–8} Жаратқан Ийе Муўсаға:

– Таяғыңды ал. Әжағаң Харон менен бирге жәмийетти бир жерге жыйнаң. Кейин жәмийеттиң көз алдында суў атлығып шығыуы ушын, жартасқа буйрық берин. Сонда сен жартастан суў шығарып, оларға да, хайўанларына да суў бересең, – деди.

⁹ Муўса өзине берилген буйрық бойынша Жаратқан Ийениң дәрғайындағы таяқты алып, ¹⁰ Харон менен бирге жәмийетти жартастың алдына жыйнады. Муўса оларға:

– Хәй, көтерилисшилер, маған қулақ салыңлар! Мына жартастан сизлерге суў шығарып берейик пе? – деди. ¹¹ Соннан кейин, Муўса қолындағы таяғын көтерип, жартасқа еки мәрте урды. Сонда жартастан суў атлығып шықты хәм пүткил жәмийет те, хайўанлары да оннан суў ишти.

¹² Жаратқан Ийе Муўса менен Харонға былай деди:

– Израиллылардың көз алдында Мениң мухаддеслигиме хұрмет көрсетпей, Маған исенбединдер. Соның ушын, Мен бул жәмийетке беретугын елге оларды сизлер алып бармайсызлар.

¹³ Израил халқы Жаратқан Ийеге қарсы шығып, дауласқан сол жер Мериба¹ деп аталды. Усы жерде Жаратқан Ийе оларға Өз мухаддеслигин көрсетти.

Эдом патшасының өз жери арқалы израиллыларды өткізбеуі

¹⁴ Муұса Қадештен Эдом патшасына елшилер арқалы мынадай хабар жиберди: «Туұысқаның болған Израил халқы былай деп айтып атыр: Басымызға түскен барлық қыйыншылықтардан хабарың бар. ¹⁵ Ата-бабаларымыз Мысыр жерине барып қоныс басты хәм сол жерде узақ ўақыт даўамында жасадық. Мысырлылар ата-бабаларымызға да, бизлерге де зулымлық қылды. ¹⁶ Бирақ бизлер Жаратқан Ийеге жалбарынғанымызда, Ол периштесин жиберип, бизлерди Мысырдан алып шықты. Мине, енди бизлер сениң шегараңа жақын жердеги Қадеш қаласында турыппыз. ¹⁷ Бизлерге елин арқалы өтип кетиўимизге рухсат берсениз. Сизлердин егин атызларыңызға, жүзим бағларыңызға кирмеймиз хәм қудықларыңыздан суў иштеймиз. Елиңиз арқалы өткенде, оңға да, шепке де бурылмай, тек ғана Патша жолы деген үлкен жолдан жүрип, жолымызды даўам етемиз».

¹⁸ Бирақ Эдом патшасы: «Елим арқалы өтпейсизлер! Болмаса, сизлерге қарсы қылыш көтеремиз», – деп жуўап берди.

¹⁹ Сонда израиллылар оған: «Бизлер үлкен жолдан жүрип, өтип кетемиз. Егер бизлер ямаса хайўанларымыз суўыңнан ишсек, оның хақысын төлеймиз. Бизлер тек бары-жоғы елиңиз арқалы өтип кетемиз», – деп илтимас қылды.

²⁰ Деген менен, Эдом патшасы оларға жәнә: «Өтпейсизлер!» – деп жуўап берди. Соннан кейин, эдомлылар израиллыларға қарсы жүрис қылыў ушын, көп санлы хәм күшли ләшкерлери менен жолға шықты. ²¹ Эдом патшасы елинен өтиўине рухсат бермегеннен соң, израиллылар артқа бурылып, айланып өтиў ушын, оннан узақласты.

Харонның өлими

²² Пүткил Израил жәмийети Қадештен шығып, Хор таўына келди. ²³ Жаратқан Ийе Эдом шегарасындағы Хор таўында Муұса менен Харонға былай деди:

²⁴ – Харон өлип, өз ата-бабаларына қосылады. Ол Мен Израил халқына беретугын елге кирмейди. Өйткени екеўиңиз Мериба суўы жанында Мениң буйрығыма қарсы шықтыңлар. ²⁵ Енди сен Харон менен оның улы Элазарды Хор таўына алып шық.

²⁶ Харонның руўханийлик кийимлерин шешип алып, оларды улы Элазарға кийгиз. Харон ол жерде өлип, ата-бабаларына қосылады.

²⁷ Муұса Жаратқан Ийениң буйырғанындай қылды. Олар үшеуі де пүткил жәмийеттиң көз алдында Хор таўына көтерилди. ²⁸ Муұса Харонның руўханийлик кийимлерин үстине шешип алды да, оларды улы Элазарға кийгизди. Харон сол жерде, таўдың жоқарысында өлди. Кейин, Муұса менен Элазар таўдан түсти.

²⁹ Пүткил Израил жәмийети Харонның өлгенин билгенде, ол ушын отыз күн аза тутты.

Жигирма биринши бап

Арад қаласының жоқ қылыныўы

21 ¹ Негебте жасап атырған кенаанлы Арад патшасы израиллылардың Атарим жолынан киятырғанынан хабар тапқанда, оларға хұжим қылып, олардың базыларын тутқынға алды. ² Сол себепли израиллылар: «Егер Сен бул халықты бизлерге тәслим қылсаң, олардың барлық қалаларын Саған бағышлап, толығы менен

¹20:13 Мериба – «даў» дегенди билдиреди.

жок етемиз», – деп Жаратқан Ийеге үәде берди. ³ Жаратқан Ийе израиллылардың жалбарынған дауысын еситти хәм кенаанлыларды оларға тәслим қылды. Израиллылар оларды қырып таслап, қалаларын толығы менен жоқ қылды. Кейин ала сол жерге Хорма¹ деген ат берилди.

Мыстан соғылған жылан

⁴ Израил халқы Хор тауынан шығып, Эдом елин айланып өтип кетиуі ушын, Қамыс теңизине баратуғын жол менен жүрип кетти. Бирақ халық жолда кетип баратырып, және сабырсызлық қылды. ⁵ Олар Кудайға хәм Муўсаға қарсы налып:

– Не ушын бизлерди Мысырдан алып шықтыңыз? Шөлде өлип кетиуіміз ушын ба? Бул жерде нан да, суу да жоқ. Ал мына жеркенишли маннадан болса кеуіліміз айнып кетти! – деди.

⁶ Сонда Жаратқан Ийе халық арасына зәхәрли жыланлар жиберди. Жыланлар израиллыларды шакты хәм олардан көп адамлар өлди. ⁷ Халық Муўсаның алдына келип:

– Жаратқан Ийеге хәм саған қарсы сөйлеп, бизлер гүна қылдық. Бизлердің арамыздан жыланларды жоқ қылыуын айтып, Жаратқан Ийеге жалбарынып, дуға қыл, – деди. Солай етип, Муўса халық ушын дуға етти.

⁸ Жаратқан Ийе Муўсаға:

– Бир жылан ислеп, оны баған үстине орналастыр. Жылан шаққан хәр бир адам оған қараса, тири қалады, – деди.

⁹ Солай етип, Муўса мыстан бир жылан ислеп, оны бағанның үстине орналастырды. Жылан шаққан адамлар мыс жыланға қарағанда, олар өлмей, тири қалды.

Моабқа қарай жол

¹⁰ Израил халқы жолын дауам етип, Оботқа орналасты. ¹¹ Соннан соң, олар Оботтан шығып, Моабтың шығыс тәрәпиндеги шөлге, Ийе-Абаримге орналасты. ¹² Ол жерден де шығып, Зеред дәрәясында тоқтады. ¹³ Кейин олар сол жерден шығып, амор халқының шегарасына дейин созылған шөлде, Арнон дәрәясының арғы жағасында тоқтады. Арнон дәрәясы Моаб пенен Амор елинің арасындағы шегара еди. ¹⁴ «Жаратқан Ийенің Сауашлары» китабында Суфа жерлериндеги Ұахеб қаласы, сайлар, және де, Арнон дәрәясы, ¹⁵ Ар қаласына дейин хәм Моаб шегарасы бойлап созылған тау жанбауырлардағы сайлар хаққында сөз етиледі.

¹⁶ Сол жерден Израил халқы Беер^k деген жердеги кудыққа жол алды. Бул кудықтың қасында Жаратқан Ийе Муўсаға: «Халықты бир жерге жыйна, Мен оларға суу бермен», – деп айтқан еди.

¹⁷ Сол уақытта израиллылар мына қосықты айтты:

«Сууларың толып-тассын, хәй, кудық!

Кудыққа арнап қосық айтың.

¹⁸ Бул кудықты қазды басшылар менен халық көсемлери,

Хаса таяқ пенен қазған еди».

Соннан соң, олар шөлден Маттанаға, ¹⁹ Маттанадан Нахалиелге, Нахалиелден Бамотқа, ²⁰ Бамоттан Моаб жерлериндеги ойпатлыққа, шөлге қарама-қарсы болған Писга тауының етеклерине кетти.

Патша Сихон хәм патша Огтың жеңиліске ушырауы

²¹ Израиллылар Амор патшасы Сихонға елшилери арқалы мына хабарды жиберди:

¹21:3 Хорма – «Пүтқиллей жоқ етиуі» ямаса «Бағышланған» дегенди аңлатады.

^k21:16 Беер – «кудық» деген мәнини аңлатады.

²² «Елиңизден өтип кетиуимизге рухсат берсеңиз. Бизлер атызларыңызга хәм жүзим бағларыңызга кирмеймиз хәм ҳеш бир қудыктан суу ишпеймиз. Шегараңыздан өтип кеткенше, Патша жолынан жүрип, жолымызды дауам етемиз».

²³ Деген менен, Сихон өз ели арқалы израиллылардың өтип кетиуине рухсат бермеді. Ол израиллылар менен урысуу үшін пүткил ләшкерлерин жыйнап, шөлге қарай шықты. Яхас қаласына жетип барып, израиллыларға қарсы хұжим қылды. ²⁴ Урыста израиллылар Сихонды қылыш жүзинен өткерип, оларды жеңиліске ушыратты хәм Арнон дәрьясынан Яббоқ дәрьясына шекемги барлық жерлерди ийелеп алды. Бирақ аммон халқының шегарасынан арман қарай өтпеди, себеби Аммон елинің шегарасы бекем еді. ²⁵ Израиллылар Хешбон хәм оның дөгериндеги аўыллар менен бирге амор халқының барлық қалаларын қолға киргизип, сол жерлерде жасай баслады. ²⁶ Хешбон амор халқының патшасы Сихонның қаласы еді. Сихон Моабтың алдыңғы патшасына қарсы сауаш ашып, оның Арнон дәрьясына дейин созылған жерлерин басып алған еді. ²⁷ Соның ушын, жыраулар былай деп жырлайтуғын еді:

«Хешбонға келиң, оны қайта қурың,
Сихонның қаласын бекем қылың,

²⁸ Хешбоннан от жалыны шықты,
Сихонның қаласынан от лаулап шықты,
Моабтың Ар қаласын,

Арнон төбешиги хожайындарын жағып жоқ етті.

²⁹ Хәсирет болсын саған, хәй Моаб халқы!

Кемош қудайының халқы жоқ болдың!

Кемош өз улларын қашқын қылды,

Қызларын болса Амор патшасы Сихонға тутқын қылды.

³⁰ Оларды жеңиліске ушыраттық,

Хешбоннан Дибонға дейин хәммесин жоқ қылдық.

Медебаға созылған Нофахқа дейин оларды ұайран қылдық».

³¹ Солай етип, Израил халқы амор халқының елинде жасай баслады.

³² Мууса Язерди көзден өткеріу ушын адамларын жиберди. Кейин израиллылар Язер дөгериндеги аўылларды басып алып, ол жерде жасап атырған амор халқын қуып жиберди. ³³ Соннан кейин, олар бурылып, Башанға қарай жол алды. Башан патшасы Ог барлық ләшкерлери менен израиллыларға қарсы урысуу ушын, Эдрейде олардың қарсы алдынан шықты.

³⁴ Сонда Жаратқан Ийе Муусаға:

– Оннан қорқпа! Себеби оны хәм оның ләшкерлери менен елин саған тәслим қыламан. Амор халқының Хешбонда жасаған патшасы Сихонға не ислеген болсаң, оған да соны ислейсең, – деди.

³⁵ Солай етип, Израил халқы ҳеш кимди аман қалдырмастан, Ог пенен оның балаларын хәм ләшкерлерин қырып таслады. Кейин олар Огтың елин ийелеп алды.

Жигирма екінши бап

Моаб патшасы Балақтың Биламды шақырыуы

22 ¹ Соннан кейин, израиллылар жолын дауам етті. Олар Моаб тегислигине келип, Иордан дәрьясының шығысына, Ерихо қаласының қарсы алдына орналасты.

² Сиппор улы Балақтың израиллылардың амор халқына нелер ислегенинен хабары бар еді. ³ Израил халқы соншелли көп болғанлықтан, моаблылар олардан қатты қорқысып, албыраушылыққа түскен еді.

⁴ Сонда моаблылар Мидян ақсақалларына: «Өгиз жайлаудағы от-шөпті жеп жоқ қылғаны сыяқлы, бул халық та дөгеремиздеги барлық нәрсени ишип-жеп жоқ қылады», – деди.

Сол уақытлары Сиппор улы Балақ Моаб патшасы еді. ⁵ Балақ Беор улы Биламды шақыртыу үшін хабаршыларын жиберди. Билам Евфрат дәр्याсының бойында, Аммау үлкесіндеги Петорда жасайтуғын еді. Балақ Биламға хабаршыларынан былай деп айтып жиберген еді:

«Мысыр жеринен шығып, жер жүзин қаплаган бир халық мениң жаныма келип орналасты. ⁶ Өтинемен, сиз келип, меннен де күшли болған сол халықты мен ушын нәлетлең. Мүмкин, сонда мен оларды женип, елимнен кууып шығара аларман. Өйткени сизиң пәтия берген адамыңыз жарылқанып, нәлетлеген адамыңыз нәлетленетуғынын билемен».

⁷ Моаб хәм Мидян ақсақаллары Биламға нәлетлеуи ушын төленетуғын пулды алып кетти. Олар Биламға барып, оған Балақтың сөзлерин жеткерди.

⁸ Билам оларға:

– Усы жерде қонып қалың. Жаратқан Ийениң айтқаны бойынша сизлерге жууап беремен, – деди.

Солай етип, Моаб басшылары Биламның үйинде қонып қалды.

⁹ Қудай Биламға келип, оннан:

– Үйинде қалған мына адамлар ким? – деп сорады.

¹⁰ Билам Қудайға былай деп жууап берди:

– Моаб патшасы Сиппор улы Балақ маған мына хабарды жиберипти: ¹¹ «Мысыр жеринен шыққан бир халық жер жүзин қаппап кетти. Сиз келип, мен ушын сол халықты нәлетлең. Сонда мен оларға қарсы урысыуға күшим жетип, оларды кууып жибере аларман».

¹² Бирақ Қудай Биламға:

– Олар менен бирге барма! Сол халықты нәлетлеме, себеби олар жарылқау алған халық, – деди.

¹³ Азанда Билам Балақтың жиберген басшыларына:

– Елиңизге қайта берің. Себеби Жаратқан Ийе сизлер менен бирге барыуыма рухсат бермеді, – деди.

¹⁴ Моаб басшылары изине қайтып, Балаққа: «Билам бизлер менен бирге келиуе ыразы болмады», – деди.

¹⁵ Сонда Балақ алдыңғы жибергенлеринен көбирек хәм олардан абырайлылау басшыларын жиберди. ¹⁶ Олар Биламның алдына барып, былай деп айтты:

– Сиппор улы Балақ былай деп айтып жиберди: «Өтинемен, мениң алдыма келиуиңизге хеш бир нәрсе тосқынлық қылуына жол қоймаң. ¹⁷ Өйткени сизге айрықша хүрмет көрсетемен, не қәлесейсиз, соны ислеймен. Не болса да, келиң, мен ушын бул халықты нәлетлең».

¹⁸ Билам Балақтың хабаршыларына мынадай жууап қайтарды: «Балақ сарайындағы барлық алтын хәм гүмисти маған берсе де, Қудайым Жаратқан Ийениң буйрығысыз хеш нәрсе қылмайман. ¹⁹ Мәрхәмат, бүгин түнде усы жерде сизлер де қонып қалың, Жаратқан Ийениң маған басқа не айтатуғынын билип алайын».

²⁰ Сол түни Қудай Биламға келип:

– Бул адамлар сени шақыруу ушын келген екен, олар менен бирге бар, бирақ Мен саған не айтсам, соны ислейсең, – деди.

Биламның ешеги

²¹ Солай етип, азанда Билам ешегин ертледі де, Моаб басшылары менен бирге кетти. ²² Билам жолға шыққанда, Қудай оған гәзеппенди. Жаратқан Ийениң периштеси оған қарсылық қылуу ушын, оның жолында турып алды. Сонда Билам

ешегине минип, кетип баратыр еди. Оның қасында еки хызметкери бар еди. ²³ Ешек қылышын жалаңашлап турған Жаратқан Ийениң периштесин көргенде, жолдан шығынып, атыздың ишине кирип кетти. Ал Билам болса, ешегин жолға қайтарыуы ушын, оны сабай баслады.

²⁴ Соннан соң, Жаратқан Ийениң периштеси жүзимзарлардың арасындағы тар сокпақта турып алды. Сокпақтың еки тәрәпи де дийуаллар менен қоршалған еди. ²⁵ Ешек Жаратқан Ийениң периштесин көріп, дийуалға тығылып, Биламның аяғын қысып таслады. Билам ешегин және сабай баслады.

²⁶ Жаратқан Ийениң периштеси алдыға жылжып, тар жерде турып алды. Енди ешек оңға да, солға да бурылып кете алмайтуғын еди. ²⁷ Жаратқан Ийениң периштесин көрген ешек Биламның астына жатып алды. Биламның буған ғәзеби қайнап, таяғы менен ешекти және сабай баслады. ²⁸ Сонда Жаратқан Ийениң құдирети менен ешекке тил питип, Биламға:

– Мени үш мәрте урып сабағандай, мен саған не қылдым? – деп сорады.

²⁹ Билам:

– Сен мени мазақ қылып атырсаң. Егер қолымда қылышым болғанда, сени өлтирип таслаған болар едим! – деп бақырды.

³⁰ Ешек оған:

– Усы күнге дейин минип жүрген ешегин мен емеспен бе? Бурын саған усындай қылық шығарған ба едим? – деди.

Билам:

– Яқ, – деди.

³¹ Соннан соң, Жаратқан Ийе Биламның көзин ашты. Сонда Билам қылышын жалаңашлап, жолда турған Жаратқан Ийениң периштесин көріп, ет-бетинен жерге жығылды.

³² Жаратқан Ийениң периштеси Биламға:

– Не ушын ешегинди үш мәрте урып, сабадың? Саған қарсылық қылыуы ушын келдим. Себеби тутқан жолың сени бәлеге дуушар қылады. ³³ Ал ешегин болса Мени көріп, үш мәрте өзин жолдан шетке алып қашты. Егер ол жолдан шетке шықпағанда, сени өлтирип, оны аман қалдырған болар едим, – деди.

³⁴ Билам Жаратқан Ийениң периштесине:

– Гүна қылдым. Маған қарсы шығыуы ушын, жолда турғаныңды билемпен. Егер бул тутқан жолым Саған мақул болмаса, онда үйиме қайтайын, – деди.

³⁵ Жаратқан Ийениң периштеси оған:

– Мына адамлар менен бирге кете бер. Бирақ Мен саған не айтсам, тек ғана соны айтасаң, – деди. Солай етип, Билам Балақтың басшылары менен бирге кетти.

Патша Балақтың Билам менен ушырасыуы

³⁶ Балақ Биламның киятырғанын еситиуден, оны күтип алыуы ушын Арнон бойындағы, Моаб елиниң шегарасында жайласқан Ир қаласына кетти. ³⁷ Балақ Биламға:

– Сизди шақыруы ушын жиберген алдыңғы адамларым менен не ушын келмединиз? Ямаса мени сауға менен сыйлауға күши жетпейди, деп ойлап па единиз? – деди.

³⁸ Билам Балаққа:

– Мине, енди сизиң алдыңызға келдим. Қудай маған не буйырса, соны айтаман, өзлгимнен не айтыуым мүмкин? – деп жууап берди.

³⁹ Соннан кейин, Билам Балақ пенен бирге жолға түсип, Кирят-Хусот қаласына кетти. ⁴⁰ Сол жерде Балақ буға хәм қойларды құрбанлыққа шалды. Құрбанлықтың гөшинен Билам менен оның қасындағы басшыларға да берди.

⁴¹ Ертеңине азанда Балақ Бидамды Бамот-Баал төбешигине алып шықты. Бидам ол жерден Израил халқының бир бөлегин көрди.

Жигирма үшінши бап

Бидамның биринши айтқан сөзлери

23 ¹ Бидам Балаққа:
– Усы жерде мен ушын жети қурбанлық орын қурып, жети буға менен жети қошқар таярлаң, – деди.

² Балақ оның айтқанларын иследи. Балақ пенен Бидам екеуі хәр бир қурбанлық орынның үстінде бир буға хәм бир қошқардан жандырылатуғын қурбанлық қылды.

³ Кейин Бидам Балаққа:

– Сиз қурбанлықларыңның қасында турың, мен сәл арманлау барып көрейин. Бәлким, Жаратқан Ийе мениң менен ушырасыуға келер. Ол маған не десе, саған соны айтаман, – деди де, төбешикке шықты.

⁴ Қудай Бидамға көрингенде, Бидам Қудайға:

– Жети қурбанлық орын құрдырдым, хәр бир қурбанлық орынның үстінде бир буға хәм бир қошқардан қурбанлық қылдым, – деди.

⁵ Жаратқан Ийе Бидамның аузына айтатуғын сөзлерин салып, оған:

– Балақтың алдына бар хәм оған Мениң айтқан сөзлеримди жеткиз, – деди.

⁶ Солай етип, Бидам Балақтың қасына қайтып барды. Ол Балақтың Моаб басшылары менен бирге жандырылған қурбанлықтың жанында турғанын көрди.

⁷ Сонда Бидам мына сөзлерди айтты:

«Моаб патшасы Балақ мени Арамнан,

Шығыс тауларынан алып келди.

Ол: „Келип, мениң ушын Яқып урпағын нәлетле,

Келип, Израилдың қулауын тиле!“ – деди.

⁸ Қудай нәлетлемегенди

Мен қалайынша нәлетлеймен?

Жаратқан Ийе қулауын қәлемегенди,

Мен қалайынша қулауын қәлеймен?

⁹ Жартастардың төбесінде турып, көрип турман оларды,

Төбелерден қарап турман оларға.

Өз алдына жасайтуғын,

Басқа халықлардан өзлерин бөлек услайтуғын,

Бир халықты көрип турман.

¹⁰ Яқыптың қум сыяқлы көп урпағын ким санай алады?

Көтерилген шаң киби сансыз Израилды ким есаплай алады?

Әдил адамлардың өлими менен мен де өлейин,

Ақыретим олардики киби болсын!»

¹¹ Балақ Бидамға:

– Маған не ислеп атырсыз өзи? Мен сизди душпанларымды нәлетлесин деп алып келген едим, ал сиз болсаңыз, оларға пәтия берип атырсыз-ғо! – деди.

¹² Бидам:

– Мен Жаратқан Ийе аузыма салған сөзди абайлап айтыуым керек емес пе? – деп жууап берди.

Бидамның айтқан екінши сөзи

¹³ Соннан соң, Балақ оған былай деди:

– Мениң менен бирге оларды көре алатуғын басқа жерге жүриң. Бирақ ол жерден олардың хәммесин емес, ал тек ғана бир бөлегин көресиз. Сол жерде турып, Израил халқын мениң ушын нәлетлең. ¹⁴ Солай етип, Балақ Биламды Писга тауының төбесиндеги гүзетиу орнына алып барды. Балақ ол жерде де жети қурбанлық орын қурып, хәр бир қурбанлық орынның үстинде бир буға хәм бир кошқардан қурбанлық берди.

¹⁵ Билам Балаққа:

– Сиз усы жерде, жандырылатуғын қурбанлықтың қасында турың, ал мен ана жерге барып, Жаратқан Ийе менен ушырасып келемен, – деди.

¹⁶ Жаратқан Ийе Билам менен ушырасты хәм оның аўзына айтатуғын сөзлерин салып:

– Балақтың алдына барып, оған мына сөзлерди жеткиз, – деди.

¹⁷ Солай етип, Билам Балақтың қасына қайтып барды. Ол Балақтың Моаб басшылары менен бирге жандырылған қурбанлықтың қасында турғанын көрди.

Балақ:

– Жаратқан Ийе не деди? – деп сорады.

¹⁸ Билам оған мына сөзлерди жеткерди:

«Ох, Балақ тыңлап түсинип алың,
Ох, Сиппор улы, маған қулақ салың.

¹⁹ Қудай жалған сөйлейтуғын инсан емесдур,
Қудай Өз пикирин өзгертетуғын,
Инсан урпағынан емесдур.

Ол Өз айтқан сөзин әмелге асырар,
Ұәде бергенде, сөзсиз орынлар.

²⁰ Жарылқау ушын маған буйрық берди,
Өзгерттире алмаспан мен Оның жарылқауын.

²¹ Яқып урпағында апат көринбейди,
Бахытсызлық та көринбес Израилда,
Қудайы Жаратқан Ийе олар менен биргедур,
Ол Патшасыдур олардың арасында,
Патшалық кәрнай шертилер арналып Оның атына.

²² Қудай оларды Мысырдан алып шықты,
Жабайы буға сыяқлы Оның күши бардур.

²³ Яқыптың урпағында жорыушылық жоқдур,
Израилда палкерлик қылынбас.

Енди болса, Яқыптың урпағы Израил ушын,
„Қудай нелерди иследи!“ – деп айтылып атыр.

²⁴ Мине, халық ана арыслан киби оянар,
Арыслан яңлы олжасын жеп тауыспағанша,
Өлтирилген олжасының қанын ишип болмағанша жатпас».

²⁵ Сонда Балақ:

– Егер Израил халқын нәлетлемейди екенсиз, онда оларды жарылқама да! – деди.

²⁶ Билам оған:

– Сизге Жаратқан Ийе не айтса, соны айтаман деп айтқан жоқ па едим? – деп жууап берди.

Биламның айтқан үшінши сөзи

²⁷ Балақ Биламға:

– Не болса да, жүр, енди сизди басқа жерге алып барайын. Бәлким, Құдайға мақул болып, ол жерден оларды нәлетлеуіңізге жол қояр, – деди. ²⁸ Солай етип, ол Биламды Пеор тауының төбесине алып барды. Ол жерден шөл даласы көринетуғын еди.

²⁹ Билам оған:

– Бул жерде де жети қурбанлық орын қурып, жети буға хәм жети кошқар таярлаң, – деди. ³⁰ Балақ оның айтқанларын иследи хәм хәр бир қурбанлық орынның үстінде бир буға хәм бир кошқардан қурбанлық берди.

Жигирма төртінши бап

24 ¹ Билам Жаратқан Ийениң Израил халкын жарылқаўды мақул көретуғынын билгенде, алдыңғыдай барып, жорыўға урынбады. Ол өз нәзерин шөлге қаратты. ² Билам ол жақта Израилдың урыў-урыў болып жайласканын көрди. Сонда Құдайдың Руўхы Биламның үстине түсти ³ хәм мына сөзлерди айтты:

«Көзи ашық Беор улы Билам,

⁴ Құдайдың сөзлерин еситкен,

Қүдирети күшли Құдайдың аяны түскен,

Жерге кулаған, бирақ Құдай көзлерин ашқан адам сөйлейди:

⁵ „Ох, Яқып урпағы, шатырларың қандай әжайып,

Ох, Израил халқы мекән жериңиз қандай гөззал!

⁶ Олар созылғандур пальмазардай,

Дәрья бойындағы бағы-бақша киби,

Жаратқан Ийениң отырғызған алоэ ағашындай,

Мегзейди суў бойындағы кедр ағашларына.

⁷ Суў ыдысларынан суў толып-тасар,

Тукымлары мол суў менен суўғарылар.

Агагтан Израил патшасы уллы болар,

Израил патшалығы күдиретли болар.

⁸ Құдай оларды Мысырдан алып шықты,

Жабайы буға сыяқлы Оның күши бардур.

Душпаны болған халықларды жалмамай жутар,

Олардың сүйеклерин езип, оқларын сындырар.

⁹ Израил арысландай, ана арыслан яңлы,

Жерге ийилди де, жатты,

Оны оятыўға кимнің батылы барар?

Сени жарылқайтуғынлар жарылқансын,

Сени ғарғайтуғынлар ғарғысқа ушырасын!“»

¹⁰ Биламға ғәзеби қайнаған Балақ қолларын бир-бирине урып:

– Душпанларымды нәлетлесин деп, сизди шақырған едим. Ал сиз болсаңыз, оларға үш мәрте пәтия бердиңиз. ¹¹ Енди дәрхал үйиңізге қайтың! Сизге саўға сыйлайман деген едим, бирақ Жаратқан Ийе сизди саўғадан бос қалдырды, – деди.

^{12–13} Сонда Билам оған жуўап берип, былай деди:

– Маған жиберген елшилерине: «Балақ сарайындағы барлық алтын хәм гүмисти маған берсе де, Құдайым Жаратқан Ийениң буйрығысыз хеш қандай жақсы да, жаман да нәрсе қылмайман. Ал Жаратқан Ийе нени буйырса, соны сөйлеймен», – деп айтқан жоқпаң ба? ¹⁴ Енди мен өз елиме қайтаман. Бирақ алдын Израил халқының келешекте сениң халқыңызға нелер ислейтуғынын сизге айтып берейин.

Биламның төртінши мәрте айтқан сөзлери

¹⁵ Соңынан Билам мына сөзлерди айтты:

«Көзи ашық Беор улы Билам,
 16 Қудайдың сөзлерін еситкен,
 Қудай Тааладан билим алған,
 Құдирети күшли Қудайдың саўлатын көрген,
 Жерге қулаған, Қудай көзлерін ашқан адам сөйлейди:
 17 „Оны көрип турман, бирақ хәзир емес,
 Оған қарап турман, бирақ ол жақын емес.
 Яқып урпағынан бир жұлдыз шығар,
 Израилдан бийлик хасасы көтерилер.
 Ол Моабтың көсемлерін жоқ қылып,
 Шиттиң урпағының басларын езер.
 18 Душпаны болған Эдомды ийелеп алар,
 Аўа, Сеир жеңиліске ушырар,
 Ал Израил халқы күшке толар.
 19 Яқып урпағынан болған адам басшылық қылар,
 Қала халқының қалғанларын жоқ қылар“».

Биламның ақырғы сөзлери

20 Соннан кейин, Билам амалеклерди көрип, мынадай сөзлерди айтты:

«Амалек халқы басқа халық арасында биринши еди,
 Бирақ апат болажақ оның ақыры».

21 Кейин ол кен халқын көрип, мынадай сөз айтты:

«Сизлердиң баспананыз беккемдур,
 Уяңыз жартастарға қурылғандур.
 22 Бирақ, хәй кенлер, ашшур халқы сизлерди тутқын қылғанда,
 Сизлер жанып, жоқ боласызлар».

23 Билам сөзлерін және былай деп даўам етти:

«Ох, буны әмелге асыратуғын Қудай болса,
 Онда ким аман қалар?
 24 Киттим жағаларынан кемелер келер,
 Ашшур менен әбер халқын тәслим қылар,
 Бирақ өзлери де апатқа дуўшар болар».

25 Кейин, Билам жолға шығып, үйине қайтты. Балақ та өз жолы менен кетти.

Жигирма бесинши бап

Израиллылардың Пеорда гүнаға батыўы

25 ¹Израиллылар Шиттимде орналасып турғанда, олардың еркеклери моаблы хаяллар менен бузықшылық қыла баслады. ²Моаблы хаяллар израиллыларды өз қудайларына арнап беретуғын қурбанлыққа мирәт етти. Израил халқы олардың қурбанлық гөшлеринен жеди хәм олардың қудайларына табынды. ³Солай етип, Израил халқы Пеордағы Баалға байланып қалды. Сол себептен Жаратқан Ийениң оларға гәзеби қайнады.

⁴Жаратқан Ийе Муўсаға:

– Бул халықтың барлық басшыларын әкеліп, оларды күндіз Мениң алдымда асып кой. Усылай етип, Мениң Израил халқына болған ғәзебим түссин, – деди.

⁵ Сонда Муўса Израил басшыларына:

– Хәр бириңиз Баал-Пеорға байланып қалған адамларыңызды өлтириң, – деп буйрық берди.

⁶ Жәмийет Ушырасыў шатырының алдында жылап турғанда, израиллы бир адам мидянлы бир хаялды Муўсаның хәм Израил жәмийетиниң көз алдында өз шатырына алып кирген еди. ⁷ Буны көрген Харонның ақлығы, Элазар улы Пинехас жәмийет арасынан шығып, қолына бир найза алды. ⁸ Пинехас израиллы сол адамның изинен барып, шатырға кирди де, найзаны екеўине де қадады. Найза израиллы сол адамның денесин тесип өтип, мидянлы сол хаялдың қарнына кирген еди. Солай етип, Израил халқын жоқ етип атырған оба тоқтады. ⁹ Бул обадан өлгенлердиң саны 24 000 адам еди.

¹⁰ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

¹¹ – Руўханий Харонның ақлығы, Элазар улы Пинехас Израил халқына болған ғәзебимди қайтарды. Өйткени ол халықтың арасында Мениң ушын уллы қызғаншақлық көрсетти. Сол себепли, Мен Өз қызғаншақлығым менен оларды пүткиллей жоқ қылмадым. ¹² Сен оған былай деп айт: Мен Пинехас пенен тынышлық келесимимди дүземен. ¹³ Бул келесим бойынша Пинехас хәм оның әўлады мәңги руўханий болады. Себеби ол Қудайы ушын қызғаншақлық қылып, Израил халқынан Мениң ғәзебимди қайтарды.

¹⁴ Мидянлы хаял менен бирге өлтирилген израиллы адамның аты Салу улы Зимрий еди. Ол Шимон урыўындағы бир әўладтың басшысы еди. ¹⁵ Ал өлтирилген хаял болса, мидянлы бир тийрениң басшысы болған Сурдың қызы Козбий еди.

¹⁶ Жаратқан Ийе Муўсаға:

¹⁷ – Мидян халқын душпан деп бил хәм оларды қырып тасла. ¹⁸ Өйткени олар сизлерге қарсы сумлық ойлап, сизлерди Пеорда жалған қудайларға табындырды хәм өзлериниң туўысканы болған мидянлы тийре басшысының қызы Козбий арқалы азғырыўға салып, душпанлық қылды. Бул хаял Пеорда оба тарқалған ўақытта өлтирилген еди, – деди.

Жигирма алтыншы бап

Халықтың екінши мәрте дизимге алыныўы

26 ¹ Обадан кейин, Жаратқан Ийе Муўса менен руўханий Харонның улы Элазарға былай деди:

² – Израил жәмийетиндеги саўашқа жарамлы жигирма хәм оннан жоқары жастағы барлық ер адамларды әўладлары бойынша санап шығың!

³ Сол ўақытта Израил халқы Моаб тегислигинде, Ерихоның қарсысындағы Иордан дәрьясының бойында еди. Муўса менен руўханий Элазар халыққа:

⁴ – Жаратқан Ийениң Муўсаға берген буйрығы бойынша, жигирма хәм оннан жоқары жастағы ер адамларды санап шығың, – деди.

Мысырдан шыққан израиллылар мыналар еди:

⁵ Израилдың туңғышы Рубен урыўынан тараған тийрелер:

Ханох урпағынан Ханох тийреси, Паллу урпағынан Паллу тийреси, ⁶ Хесрон урпағынан Хесрон тийреси, Кармий урпағынан Кармий тийреси.

⁷ Рубеннен тараған тийрелер усылардан ибарат болып, олардың саны 43 730 адам болды.

⁸ Паллудың Элиаб деген улы бар еди. ⁹ Элиабтың уллары Немуел, Датан хәм Абирам еди. Булар жәмийеттиң сайланды адамлары болып, Жаратқан Ийеге

бойсынбай, Муўса хэм Харонға қарсы шыққан Қорах хэм оның шериклерине қосылған Датан менен Абирам еди. ¹⁰ Сол ўақытта жер жарылып, Қорах пенен бирге оларды да жер жутып жиберген еди. Сол күни от Қорахтың еки жүз елиў шериклерин жағып жоқ қылған еди. Солай етип, бул басқаларға ескертиў болып қалды. ¹¹ Бирақ Қорахтың уллары аман қалған еди.

¹² Шимон урыўынан келип шыққан тийрелер мыналар:

Немуелден Немуел тийреси, Яминнен Ямин тийреси, Яхиннен Яхин тийреси,

¹³ Зерахтан Зерах тийреси, Шаулдан Шаул тийреси.

¹⁴ Шимон урыўынан тараған тийрелер усылардан ибарат болып, олардың саны 22 200 адам болды.

¹⁵ Гад урыўынан келип шыққан тийрелер мыналар:

Сефоннан Сефон тийреси, Хаггийден Хаггий тийреси, Шунийден Шуний тийреси,

¹⁶ Ознийден Озний тийреси, Эрийден Эрий тийреси, ¹⁷ Ародтан Арод тийреси, Арелийден Арелий тийреси.

¹⁸ Гад урыўынан тараған тийрелер усылардан ибарат болып, олардың саны 40 500 адам болды.

¹⁹ Яхуданың Эр хэм Онан деген еки улы Кенаан елинде қаза болған еди.

²⁰ Яхуда урыўынан келип шыққан тийрелер мыналар:

Шеладан Шела тийреси, Перестен Перес тийреси, Зерахтан Зерах тийреси.

²¹ Перестен тараған тийрелер мыналар: Хесроннан Хесрон тийреси, Хамулдан Хамул тийреси.

²² Яхуда урыўынан тараған тийрелер усылардан ибарат болып, олардың саны 76 500 адам болды.

²³ Иссахар урыўынан келип шыққан тийрелер мыналар:

Толадан Тола тийреси, Пуўадан Пуўа тийреси, ²⁴ Яшубтан Яшуб тийреси, Шимроннан Шимрон тийреси.

²⁵ Иссахар урыўынан тараған тийрелер усылардан ибарат болып, олардың саны 64 300 адам болды.

²⁶ Зебулон урыўынан келип шыққан тийрелер мыналар:

Середтен Серед тийреси, Элоннан Элон тийреси, Яхлеелден Яхлеел тийреси.

²⁷ Зебулон урыўынан тараған тийрелер усылардан ибарат болып, олардың саны 60 500 адам болды.

²⁸ Юсуптиң уллары Менашше хэм Эфрайымнан келип шыққан тийрелер мыналар:

²⁹ Менашше урыўынан келип шыққан тийрелер мыналар: Махирден Махир тийреси. Махир Гиладтың әкеси еди. Гиладтан Гилад тийреси.

³⁰ Гиладтан тараған тийрелер:

Иезерден Иезер тийреси, Хелектен Хелек тийреси, ³¹ Асриелден Асриел тийреси, Шехемнен Шехем тийреси, ³² Шемидадан Шемида тийреси, Хеферден Хефер тийреси.

³³ Хефердиң улы Селофехадтың ул перзентлери болмады, оның тек ғана Махла, Ноа, Хогла, Милка хэм Тирса деген қызлары болды.

³⁴ Менашше урыўынан тараған тийрелер усылардан ибарат болып, олардың саны 52 700 адам болды.

³⁵ Эфрайым урыўынан келип шыққан тийрелер мыналар:

Шутелахтан Шутелах тийреси, Бехерден Бехер тийреси, Таханнан Тахан тийреси.

³⁶ Шутелахтан тараған тийре:

Эраннан Эран тийреси.

³⁷ Эфрайым урыўынан тараған тийрелер усылардан ибарат болып, олардың саны 32 500 адам болды.

Тийрелери бойынша Юсуптиң урпағынан келип шыққан тийрелер усылар еди.

³⁸ Бенямин урыўынан келип шыққан тийрелер мыналар:

Беладан Бела тийреси, Ашбелден Ашбел тийреси, Ахирамнан Ахирам тийреси,

³⁹ Шефуманнан Шефуман тийреси, Хуфамнан Хуфам тийреси.

⁴⁰ Беланың уллары Ард хэм Нааманнан келип шыққан тийрелер: Ардтан Ард тийреси, Нааманнан Нааман тийреси.

⁴¹ Бенямин урыўынан тараған тийрелер усылардан ибарат болып, олардың саны 45 600 адам болды.

⁴² Дан урыўынан келип шыққан тийрелер мыналар: Шухамнан Шухам тийреси.

Дан урыўынан тараған тийре усудан ибарат еди.

⁴³ Дан урыўы Шухам тийресинен ибарат болып, олардың саны 64 400 адам болды.

⁴⁴ Ашер урыўынан келип шыққан тийрелер мыналар:

Имнадан Имна тийреси, Ишўийден Ишўий тийреси, Бериадан Бериа тийреси.

⁴⁵ Бериадан келип шыққан тийрелер: Хеберден Хебер тийреси, Малкиелден Малкиел тийреси.

⁴⁶ Ашердің Серах атлы бир қызы бар еди.

⁴⁷ Ашер урыўынан тараған тийрелер усылардан ибарат болып, олардың саны 53 400 адам болды.

⁴⁸ Нафталий урыўынан келип шыққан тийрелер мыналар:

Яхсеелден Яхсеел тийреси, Гунийден Гуний тийреси, ⁴⁹ Есерден Есер тийреси, Шиллемнен Шиллем тийреси.

⁵⁰ Нафталий урыўынан тараған тийрелер усылардан ибарат болып, олардың саны 45 400 адам болды.

⁵¹ Солай етип, есаптан өткен израиллы ер адамлардың барлығы 601 730 адам болды.

⁵² Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди: ⁵³ «Оларға адам саны бойынша жерди үлес етип бөлип бер. ⁵⁴ Адам саны көп болған урыўға үлкен, саны аз болған урыўға киши үлес жер бересен. Хәр бир урыўға есаптан өткен адам санына қарай жер үлеси берилсин. ⁵⁵ Жер шек бойынша бөлистирип берилсин. Хәр бир урыў өз үлес жерин бабасының аты бойынша алыуы тийис. ⁵⁶ Хәр бир урыўдың үлеси үлкен-кишисине карап, шек бойынша бөлистирип берилсин».

⁵⁷ Тийрелери бойынша есаптан өткен Лебий урыўының урпақлары мыналар:

Гершон урпағынан Гершон тийреси, Қоҳат урпағынан Қоҳат тийреси, Мерарий урпағынан Мерарий тийреси.

⁵⁸ Мыналар да Лебийге тийисли тийрелер: Либний тийреси, Хеброн тийреси, Махлий тийреси, Муший тийреси, Қорах тийреси.

Қоҳат Амрамның әкеси еди. ⁵⁹ Амрамның хаялы Йохебед еди. Ол Лебий урыўынан болып, Мысырда туўылған еди. Йохебед Амрамға Харон хэм Муўса деген еки ул хэм Мәриям деген бир қыз туўып берген еди. ⁶⁰ Харонның Надаб, Абиҳу, Элазар хэм

Итамар деген улары бар еди. ⁶¹ Надаб пенен Абиху Жаратқан Ийе буйырмаған отгы Оның алдына алып келгени ушын өлген еди.

⁶² Лебий урыўындағы бир айлық хәм оннан жоқары жастағы барлық ер адамлардын саны 23 000 болды. Олар басқа израиллылар менен бирге есаптан өтпеди. Өйткени оларға басқа израиллылар менен бир қатар үлес жер берилмеген еди.

⁶³ Моаб тегислигинде, Ерихо қарсысындағы Иордан дәрьясының бойында Муўса менен руўханий Элазардың есаптан өткерген Израил халқы усылардан ибарат еди.

⁶⁴ Бирақ бул есаптан өткенлердиң арасында Муўса менен руўханий Харонның Синай шөлинде есаптан өткерген израиллылардан биреуі де жоқ еди. ⁶⁵ Себеби Жаратқан Ийе сол ўақытта олардың шөлде пүткиллей қырылып кететуғынын айтқан еди. Олардан Ефунне улы Калев пенен Нун улы Ешудан басқа хеш ким аман қалмаған еди.

Жигирма жетинши бап

Селофехадтың қызлары

27 ¹ Юсуп улы Менашшениң урыўынан болған Махирдиң шаўлығы, Гиладтың ақлығы, Хефердиң улы болған Селофехад деген адамның қызлары бар еди. Олардың атлары Махла, Ноа, Хогла, Милка хәм Тирса еди. ² Бир күни Селофехадтың қызлары Ушырасыў шатырының алдына, Муўсаның, руўханий Элазардың, көсемлердиң хәм пүткил жәмийеттиң алдына келип, былай деди:

³ – Әкемиз шөлде қайтыс болған еди. Ол Жаратқан Ийеге көтерилис қылған Қорахтың шериклеслериниң арасында болған жоқ еди, ал өз гүнасы себебли қайтыс болған еди. Оның ул перзенти болмады. ⁴ Ул перзенти болмағаны ушын әкемиздиң аты өз тийреси арасынан өшип қалыўы керек пе? Әкемиздиң туўысқанлары менен қоса бизлерге де жер үлес берин.

⁵ Муўса олардың талабын Жаратқан Ийеге жеткерди. ⁶ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

⁷ – Селофехадтың қызлары дурыс айтып атыр. Оларға әкесиниң туўысқанлары менен бир қатар мийрас қылып, үлес жер бер. Әкесиниң жер үлеси оларға берилсин. ⁸ Израиллыларға былай деп айт: Егер ким де ким ул перзенти болмай қайтыс болса, оның мүлки қызына берилсин. ⁹ Егер қызы болмаса, оның мүлки туўысқанларына берилсин. ¹⁰ Егер оның туўысқанлары болмаса, әкесиниң туўысқанларына берилсин. ¹¹ Ал егер әкесиниң туўысқанлары болмаса, оның мүлки өзине ең жақын болған тийрелес ағайинине берилсин. Сол ағайини мийрасхор болсын. Муўсаға буйырғанымдай, бул израиллылар ушын қағыйда болып қалсын.

Ешуның Муўсаның орнына тайынланыўы

¹² Соннан соң, Жаратқан Ийе Муўсаға:

– Абарим таўына шығып, израиллыларға беретуғын елге қара. ¹³ Сол елди көргениңнен соң, әжағаз Харон сыяқлы сен де өлип, ата-бабаларыңа қосылсаң.

¹⁴ Себеби Харон екеуиңиз де Син шөлинде буйрығыма қарсы шыққан едиңиз. Жәмийет суў бойында Маған көтерилис қылғанда, сизлер олардың көз алдында Мениң мухаддеслигиме хұрмет көрсетпедиңдер, – деди. Бул ўақыя Син шөлинде, Қадештеги Мериба суўлары бойында болған еди.

¹⁵ Муўса Жаратқан Ийеге былай деди:

¹⁶ – Ох, Жаратқан Ийе, пүткил адамзатқа жан берген Қудай, бул жәмийетке бир басшы тайынла. ¹⁷ Ол адам жәмийеттиң алдында жүрип, оларға басшылық қылсын. Солай етип, Жаратқан Ийениң, яғный Сениң жәмийеттиң шопансыз қойлардай болып қалмасын.

¹⁸ Сонда Жаратқан Ийе былай деди:

– Руұхый күшли адамды – Нун улы Ешуаны жаныңа ал хәм оған қолыңды қой.

¹⁹ Соннан кейин, оны руұханий Элазар менен пүткил жәмийеттиң алдында шығарып, олардың көз алдында оны хызметке тайынла. ²⁰ Пүткил Израил жәмийети оған бойсыныуы ушын, Ешуаға өз бийлигиннен бер. ²¹ Бирақ Ешуа руұханий Элазардың алдына барып, хабарласатуғын болсын. Элазар Урим арқалы Ешуа ушын Мениң еркимди билип берсин. Усылай етип, Ешуа хәм пүткил Израил жәмийети барлық жағдайда усыған қарап ис тутсын.

²² Муўса Жаратқан Ийениң өзине буйырғанындай етип орынлады. Ол Ешуаны руұханий Элазардың хәм пүткил жәмийеттиң алдына тик турғызып қойды. ²³ Кейин Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша Муўса Ешуаның үстине колларын қойып, оны хызметке тайынлады.

Жигирма сегизинши бап

Күнделикли қурбанлықлар

28 ¹ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

² – Израиллыларға буйрық берип, былай деп айт: Маған усынатуғын ас садақаны хош ийисли сый ретинде белгиленген ўақытта алып келиң.

³ Оларға және былай деп айт: Жаратқан Ийеге беретүғын сый мынадан ибарат: күнделикли берилетуғын жандырылатуғын қурбанлық ушын хәр күни бир жасар еки минсиз еркек тоқлы алып келиң. ⁴ Тоқлылардың биреўин азанда, екіншисин кеште қурбанлық қылың. ⁵ Хәр бир тоқлы менен бирге гәлле садақасы етип төрттен бир хин¹ сапалы зәйтүн майы менен оннан бир эфа^m сапалы уннан усының. ⁶ Бул – Синай таўында буйырылған күнделикли берилетуғын жандырылатуғын қурбанлық, Жаратқан Ийеге, Маған хош ийисли сый болады. ⁷ Хәр бир тоқлы менен бирге ишимлик садақасы ушын төрттен бир хинⁿ шарап усының. Ишимлик садақасын Жаратқан Ийеге арнап Мухаддес жерде қуйың. ⁸ Екинши тоқлыны кеште қурбанлық қылың. Азанғы қурбанлық сыяқлы, бул қурбанлыққа косып, белгиленген муғдарда гәлле хәм ишимлик садақасын берин. Бул қурбанлықты Жаратқан Ийеге, Маған хош ийисли сый ретинде усының.

Шаббат қурбанлықлары

⁹ Ал Шаббат күни бир жасар минсиз еки еркек тоқлы менен бирге гәлле садақасы етип зәйтүн майы араластырылған оннан еки эфа^o сапалы ун хәм ишимлик садақасын берин. ¹⁰ Күнделикли берилетуғын жандырылатуғын қурбанлық пенен ишимлик садақасынан тысқары хәр Шаббат күни берилетуғын жандырылатуғын қурбанлық усыдан ибарат.

Жана ай қурбанлықлары

¹¹ Хәр айдың биринши күни Жаратқан Ийеге арнап жандырылатуғын қурбанлық ушын хәр бири минсиз болған еки буға, бир қошқар хәм бир жасардан болған жети еркек тоқлы усының. ¹² Бул қурбанлықларға косып белгиленген муғдарда зәйтүн майы араластырылған сапалы унды гәлле садақасы етип усының: хәр бир буға менен оннан үш эфа ун, қошқар менен оннан еки эфа ун, ¹³ хәр бир тоқлы менен оннан бир эфа ун. Бул – Жаратқан Ийеге хош ийисли сый хәм жандырылатуғын

¹28:5 Төрттен бир хин – шама менен 0,9 лт.

^m28:5 Оннан бир эфа – шама менен 1,3 кг.

ⁿ28:7 Төрттен бир хин – шама менен 0,9 лт.

^o28:9 Оннан еки эфа – шама менен 2,6 кг.

қурбанлық болады. ¹⁴ Хәр бир буға менен бирге ишимлик садақасы етип ярым хин^p, хәр бир кошқар менен бирге үштен бир хин^q, хәр бир тоқлы менен бирге төрттен бир хин^r шарап усының. Бул жыл даўамында жаңа айда берилетуғын жандырылатуғын қурбанлық болады. ¹⁵ Күнделикли берилетуғын жандырылатуғын қурбанлық пенен ишимлик садақасынан тысқары, Жаратқан Ийеге гүна қурбанлығы ушын бир теке усының.

Қутқарылыу асы

¹⁶ Жаратқан Ийениң Қутқарылыу асына арналған қурбанлық биринши айдың он төртинши күни шалынсын. ¹⁷ Он бесинши күни жети күнлик байрам басланады, сизлер усы жети күн даўамында ашытқысыз нан жеуиңиз керек. ¹⁸ Байрамның биринши күни мухаддес жыйналыс қылың, күнделикли жумысыңызды ислемен. ¹⁹ Жаратқан Ийе ушын жандырылатуғын қурбанлық етип еки буға, бир кошқар хәм бир жасардан болған жети еркек тоқлы усының. Бул хайуанлардың хәммеси минсиз болсын. ²⁰ Хәр бир буға менен бирге гәлле садақасы етип, зәйтүн майы араластырылған оннан үш эфа сапалы ун, хәр бир кошқар менен бирге оннан еки эфа сапалы ун, ²¹ хәр бир тоқлы менен бирге оннан бир эфа сапалы уннан алып келиң. ²² Өзлериңизди гүнадан пәклеу ушын гүна қурбанлығы етип бир теке усының. ²³ Буларды хәр күни азанда усынатуғын жандырылатуғын қурбанлығыңыз бенен бирге усының. ²⁴ Солай етип, Жаратқан Ийеге хош ийисли сый етип, жети күн даўамында хәр күни ас садақасын усының. Буны күнделикли жандырылатуғын қурбанлық пенен ишимлик садақасынан тысқары усының. ²⁵ Жетинши күни мухаддес жыйналыс қылып, күнделикли жумысларыңызды ислемендер.

Хәптелер байрамында берилетуғын қурбанлықлар

²⁶ Дәслепки өнимди нышанлайтуғын Хәптелер байрамында Жаратқан Ийеге таза бийдай зүрәтинен садақа усыңғаныңызда, мухаддес жыйналыс қылың. Сол күни күнделикли жумысларыңызды ислемендер. ²⁷ Жаратқан Ийеге хош ийисли сый болыуы ушын еки буға, бир кошқар хәм бир жасардан болған жети еркек тоқлыны жандырылатуғын қурбанлық етип усының. ²⁸ Бул қурбанлықларға қосып белгиленген муғдарда зәйтүн майы араластырылған сапалы уннан гәлле садақасы етип усының: хәр бир буға менен оннан үш эфа ун, кошқар менен оннан еки эфа ун, ²⁹ хәр бир тоқлы менен оннан бир эфа ун. ³⁰ Өзлериңизди гүнадан пәклеуиңиз ушын бир теке усының. ³¹ Бул қурбанлықларды хәм оған қосып берилетуғын ишимлик садақаларын күнделикли жандырылатуғын қурбанлық пенен гәлле садақасынан тысқары усының. Қурбанлыққа алып келетуғын хайуанларыңыз минсиз болсын.

Жигирма тоғызыншы бап

Кәрнай байрамы

29 ¹ Жетинши айдың биринши күни мухаддес жыйналыс қылың, күнделикли жумысларыңызды ислемен. Сол күни сизлер ушын кәрнай шертилетуғын күн болсын. ² Жаратқан Ийеге ийисли сый болыуы ушын минсиз бир буға, бир кошқар хәм бир жасардан болған жети еркек тоқлы жандырылатуғын қурбанлық етип усының. ³ Буға менен бирге гәлле садақасы ушын зәйтүн майы араластырылған оннан үш эфа^s сапалы ун, кошқар менен бирге оннан еки эфа^t сапалы ун, ⁴ хәр бир

^p28:14 Ярым хин – шама менен 1,8 кг.

^q28:14 Үштен бир хин – шама менен 1,2 лт.

^r28:14 Төрттен бир хин – шама менен 0,9 лт.

^s29:3 Оннан үш эфа – шама менен 3,9 кг.

^t29:3 Оннан еки эфа – шама менен 2,6 кг.

тоқлы менен бирге оннан бир эфа⁴ сапалы ун алып келиң. ⁵Өзлериңизди гүналардан пәкләү ушын гүна қурбанлығы етип бир теке усының. ⁶Қағыйда бойынша хәр бир айда хәм күнделикли берилетуғын жандырылатуғын қурбанлық пенен ишимлик садақасы хәм гәлле садақасынан тысқары усыларды қурбанлыққа бериң. Булар – Жаратқан Ийеге хош ийисли сый болады.

Гүналардан пәклениү күни усынылатуғын қурбанлықлар

⁷Жетинши айдың оныншы күни мухаддес жыйналыс қылың. Сол күни ораза тутып, хеш қандай жұмыс ислемен. ⁸Жаратқан Ийеге хош ийисли сый ушын бир буға, бир қошқар хәм хәр бири бир жасардан болған жети тоқлыны жандырылатуғын қурбанлық қылып усының. Қурбанлыққа берилетуғын бул хайўанлар минсиз болсын. ⁹Буға менен бирге берилетуғын гәлле садақасы ушын зәйтүн майы араластырылған оннан үш эфа сапалы ун, қошқар менен бирге оннан еки эфа сапалы ун, ¹⁰хәр бир тоқлы менен бирге оннан бир эфа сапалы уннан усының. ¹¹Гүна қурбанлығы ушын бир теке усының. Бул қурбанлықлар гүналарыңыздан пәклениү ушын берилген гүна қурбанлығынан, күнделикли жандырылатуғын қурбанлық пенен ишимлик хәм гәлле садақаларынан тысқары берилсин.

Қос байрамында берилетуғын қурбанлықлар

¹²Жетинши айдың он бесинши күни мухаддес жыйналыс қылың. Сол күни күнделикли жұмысларыңызды ислемен. Жети күн дауаында Жаратқан Ийеге арнап байрам қылың. ¹³Биринши күни Жаратқан Ийеге хош ийисли сый ушын он үш буға, еки қошқар хәм хәр бири бир жасардан болған он төрт еркек тоқлыны жандырылатуғын қурбанлық етип усының. Бул хайўанлар минсиз болсын. ¹⁴Хәр бир буға менен бирге берилетуғын гәлле садақасы ушын зәйтүн майы араластырылған оннан үш эфа сапалы ун, хәр бир қошқар менен бирге оннан еки эфа сапалы ун, ¹⁵хәр бир тоқлы менен бирге оннан бир эфа сапалы уннан усының. ¹⁶Гүна қурбанлығы ушын бир теке усының. Бул қурбанлықлар күнделикли жандырылатуғын қурбанлық пенен гәлле хәм ишимлик садақаларынан тысқары берилсин.

¹⁷Екинши күни он еки буға, еки қошқар хәм хәр бири бир жасардан болған он төрт еркек тоқлыны усының. Бул хайўанлардың хәммеси минсиз болсын. ¹⁸Хәр бир буға, қошқар хәм тоқлы менен бирге санына қарай белгиленген муғдарда гәлле хәм ишимлик садақаларын усының. ¹⁹Гүна қурбанлығы ушын бир теке усының. Бул қурбанлықлар күнделикли жандырылатуғын қурбанлық пенен гәлле хәм ишимлик садақаларынан тысқары берилсин.

²⁰Үшинши күни он бир буға, еки қошқар хәм хәр бири бир жасардан болған он төрт еркек тоқлыны қурбанлық қылың. Бул хайўанлардың хәммеси минсиз болсын. ²¹Хәр бир буға, қошқар хәм тоқлы менен бирге санына қарай белгиленген муғдарда гәлле хәм ишимлик садақаларын усының. ²²Гүна қурбанлығы ушын бир теке усының. Бул қурбанлықлар күнделикли жандырылатуғын қурбанлық пенен гәлле хәм ишимлик садақаларынан тысқары берилсин.

²³Төртинши күни он буға, еки қошқар хәм хәр бири бир жасардан болған он төрт еркек тоқлыны қурбанлық қылың. Бул хайўанлардың хәммеси минсиз болсын. ²⁴Хәр бир буға, қошқар хәм тоқлы менен бирге санына қарай белгиленген муғдарда гәлле хәм ишимлик садақаларын усының. ²⁵Гүна қурбанлығы ушын бир теке усының. Бул қурбанлықлар күнделикли жандырылатуғын қурбанлық пенен гәлле хәм ишимлик садақаларынан тысқары берилсин.

²⁶Бесинши күни тоғыз буға, еки қошқар хәм хәр бири бир жасардан болған он төрт еркек тоқлыны қурбанлық қылың. Бул хайўанлардың хәммеси минсиз болсын. ²⁷Хәр бир буға, қошқар хәм тоқлы менен бирге санына қарай белгиленген муғдарда гәлле

⁴29:4 Оннан бир эфа – шама менен 1,3 кг.

хәм ишимлик садақаларын усының. ²⁸ Гүна қурбанлығы ушын бир теке усының. Бул қурбанлықлар күнделикли жандырылатуғын қурбанлық пенен ғәлле хәм ишимлик садақаларынан тысқары берилсин.

²⁹ Алтыншы күни сегиз буға, еки қошқар хәм хәр бири бир жасардан болған он төрт еркек тоқлыны қурбанлық қылың. Бул хайуанлардың хәммеси минсиз болсын. ³⁰ Хәр бир буға, қошқар хәм тоқлы менен бирге санына қарай белгиленген муғдарда ғәлле хәм ишимлик садақаларын усының. ³¹ Гүна қурбанлығы ушын бир теке усының. Бул қурбанлықлар күнделикли жандырылатуғын қурбанлық пенен ғәлле хәм ишимлик садақаларынан тысқары берилсин.

³² Жетинши күни жети буға, еки қошқар хәм хәр бири бир жасардан болған он төрт еркек тоқлыны қурбанлық қылың. Бул хайуанлардың хәммеси минсиз болсын. ³³ Хәр бир буға, қошқар хәм тоқлы менен бирге санына қарай белгиленген муғдарда ғәлле хәм ишимлик садақаларын усының. ³⁴ Гүна қурбанлығы ушын бир теке усының. Бул қурбанлықлар күнделикли жандырылатуғын қурбанлық пенен ғәлле хәм ишимлик садақаларынан тысқары берилсин.

³⁵ Сегизинши күни салтанатлы жыйналыс қылың, күнделикли жумысларыңызды ислемендер. ³⁶ Жаратқан Ийеге хош ийисли сый ушын бир буға, бир қошқар хәм хәр бири бир жасардан болған жети еркек тоқлыны жандырылатуғын қурбанлық етип усының. Бул хайуанлар минсиз болсын. ³⁷ Хәр бир буға, қошқар хәм тоқлы менен бирге санына қарай белгиленген муғдарда ғәлле хәм ишимлик садақаларын усының. ³⁸ Гүна қурбанлығы ушын бир теке усының. Бул қурбанлықлар күнделикли жандырылатуғын қурбанлық пенен ғәлле хәм ишимлик садақаларынан тысқары берилсин.

³⁹ Усы қурбанлықлардың барлығын – ўәде бойынша берилетуғын қурбанлық хәм ықтыярлы қурбанлықларыңыздан тысқары жандырылатуғын қурбанлық болсын, ғәлле хәм ишимлик садақалар болсын, татыўлық қурбанлық болсын Жаратқан Ийеге белгиленген ўақытта алып келиң.

Отызыншы бап

30 ¹ Солай етип, Муўса Жаратқан Ийениң өзине буйырған хәр бир сөзин израиллыларға жеткерди.

Ўәделерге байланысly қағыйдалар

² Муўса Израилдың урыў басшыларына былай деди:

– Жаратқан Ийе былай деп буйырды: ³ Егер ким де ким Жаратқан Ийеге ўәде берсе ямаса өзін бир нәрседен тыйыў ушын ант ишсе, ол өз ўәдесин бузбай, айтқан сөзлериниң хәммесин орынласын.

⁴ Егер бир қыз әкесиниң үйинде жасап атырған ўақтында, Жаратқан Ийеге ўәде берсе ямаса өзін бир нәрседен тыйыў ушын ант ишсе, ⁵ әкеси оның Жаратқан Ийеге берген ўәдесин ямаса өзін бир нәрседен тыйыў ушын берген антын еситип, оған қарсы шықпаса, онда қыздың берген ўәдеси хәм анты өз күшинде қалады. ⁶ Ал егер қыздың әкеси оның берген ўәдесин хәм өзін бир нәрседен тыйыў ушын берген антын еситкен күни қадаған қылса, қыздың берген ўәдеси хәм анты өз күшинде қалмайды. Әкеси қызының антын қадаған қылғаны ушын, Жаратқан Ийе қызды кеширеди.

⁷ Егер қыз ўәде бергеннен соң ямаса ойланбастан өзін бир нәрседен тыйыў ушын ант ишкеннен кейин турмысқа шықса, ⁸ оның күйеуи усы хаққында еситкен күни қарсы шықпаса, онда қыздың берген ўәдеси хәм анты өз күшинде қалады. ⁹ Ал егер қыздың күйеуи усы хаққында еситкен күни қадаған қылса, қыздың берген ўәдеси хәм анты өз күшинде қалмайды. Жаратқан Ийе хаялды кеширеди.

¹⁰ Жесир яки күйеуинен айырылысқан хаялдың берген ўәдеси ямаса өзін бир нәрседен тыйыў ушын берген анты өз күшинде қалады.

¹¹ Егер күйеуі менен бирге жасап атырған хаял үәде берсе ямаса бир нәрседен өзін тыйыу ушын ант ишсе, ¹² оның күйеуі бул ҳаққында еситип, оған қарсы шықпаса, онда хаялдың берген үәдеси хәм ишкен хәр бир анты өз күшинде қалады. ¹³ Ал егер оның күйеуі бул ҳаққында еситкен күни буны бийкарласа, хаялдың берген үәдеси хәм ишкен анты өз күшинде қалмайды. Күйеуі буларды бийкарлағаны ушын, Жаратқан Ийе хаялды кеширеди. ¹⁴ Солай етип, күйеуі хаялының берген үәдесин ямаса бир нәрседен өзін тыйыу ушын ишкен антын орынлауына рухсат бериуі де, оны бийкар қылыуы да мүмкин. ¹⁵ Егер күйеуі бир күн ишинде бул мәселеде хаялына қарсы шықпаса, онда хаялының берген барлық үәделерин ямаса бир нәрседе өзін тыйыуы ушын ишкен антын тастыйықлап, рухсат берген болады. Себеби ол буларды еситкен күни хаялына қарсы шықпай, оны мақуллаған болып есапланады. ¹⁶ Бирақ күйеуі буларды еситкеннен кейин ертеңине бийкарласа, ол хаялының айыбына өзи жуўапкер болады.

¹⁷ Ерли-зайыпшылардың хәм әкеси менен үйинде жасап атырған қыздың арасындағы қарым-қатнастарға тийисли Жаратқан Ийениң Муўсаға буйырған нызамлары усылардан ибарат.

Отыз биринши бап

Мидянлылардан өш алыў

31 ¹ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

² – Мидянлылардан израиллылардың өшин ал, соннан кейин бул дүньядан көз жумып, өз ата-бабаларыңа қосыласаң.

³ Соннан кейин, Муўса халыққа:

– Мидянлыларға барып, олардан Жаратқан Ийениң өшин алыў ушын өз адамларыңызды урысқа алып шығың. ⁴ Израилдың хәр бир уруўынан мың адамнан урысқа жиберин, – деди.

⁵ Солай етип, Израилдың хәр бир уруўынан мың адамнан, он еки мың адам таңлап алынып, урысқа таяр болып турды. ⁶ Муўса оларды хәм руўханий Элазар улы Пинехасты урысқа жиберди. Пинехас өзи менен бирге мухаддес орынға тийисли базы буйымларды хәм дабыл қағып белги беретугын көрнайларды алып кетти.

⁷ Израиллылар Жаратқан Ийениң Муўсаға берген буйрығы бойынша мидянлыларға қарсы саўаш ашып, олардың барлық еркеклерин қырып таслады. ⁸ Өлтириилгенлердин арасында Мидяның бес патшасы – Эўий, Рекем, Сур, Хур хәм Реба да бар еди. Олар Беор улы Биламды да қылыш пенен өлтирди. ⁹ Израиллылар мидян халқының хаяллары менен балаларын тутқын қылып, барлық малларын, сүриўлерин хәм мүликлерин олжа қылып алды. ¹⁰ Мидянлылардың жасап атырған барлық қалалары менен ордаларына от берди. ¹¹ Олар адамларды, хайўанларды хәм олжа қылып алған барлық мүликлерди өзлери менен алып кетти. ¹² Бул тутқынларды хәм олжа қылып алған мал-мүликлерди Иордан дәрьясының бойына, Муўса менен руўханий Элазар хәм Израил жәмийети жыйналған Ерихо қаласының қарсысында жайласқан Моаб тегислигиндеги ордаға алып келди.

¹³ Муўса, руўханий Элазар хәм жәмийет басшылары оларды қарсы алыў ушын орданың сыртғына шықты. ¹⁴ Бирақ Муўса саўаштан қайтқан орда сәркәрдаларына – мыңбасыларға хәм жүзбасыларға гәзеппенди.

¹⁵ Муўса оларға былай деди:

– Не ушын барлық хаялларды аман қалдырдыңыз?! ¹⁶ Бул хаяллар Биламның берген мәсләхәти бойынша Пеор таўында израиллылардың Жаратқан Ийеге қыянет етиўине себеп болған еди. Сол себепли Жаратқан Ийениң жәмийети арасында өлим обасы хәўиж алған еди. ¹⁷ Енди барлық ул балаларды хәм еркек көрген хаялларды

өлтирiң. ¹⁸Тек ғана еркекке жақынласпаған жас қызларды өзлериңиз ушын аман қалдырың.

¹⁹Соңынан араңыздағы адам өлтирген ямаса өлиге жантасқан хәр бир адам жети күн дауамында орданың сыртында қалсын. Үшинши хәм жетинши күни өзлериңизди де, туткынларыңызды да пәклен. ²⁰Және де, барлық кийимлерди, териден, ешки жунинен хәм ағаштан исленген хәмме затларды пәклен.

²¹Кейин руұханий Элазар сауаштан қайтқан ләшкерлерге былай деди:

– Жаратқан Ийениң Муұсаға буйырған нызамының талаплары мыналардан ибарат: ²²алтын, гүмис, мыс, темир, қалайы, қорғасын – ²³отқа жанбайтуғын барлық затларды оттан өткерип, ҳадаллап алып, сонда олар ҳадал саналады. Соның менен бирге, оларды пәклеу сууы менен де ҳадаллаң. Отқа жанатуғын затларды суудың өзи менен ҳадаллап алып. ²⁴Жетинши күни кийимлериңизди жууың. Сонда сизлер пәк саналасызлар. Кейин сизлер ордаға қайтып келиуиңизге болады.

Олжаға түскен мүликлердиң үлестирилиуі

²⁵Жаратқан Ийе Муұсаға былай деди:

²⁶– Сен, руұханий Элазар хәм жәмийеттиң әулад басшылары қолға түскен туткынлар менен олжаға түскен малларды есаплап шығың. ²⁷Қолға киргизгенлериңизди теңдей екиге бөлип, сауашқа қатнасқан ләшкерлер менен жәмийеттиң қалған адамларына бөлистирип бериң. ²⁸Сауашқа қатнасқан ләшкерлердиң пайына түскен туткынлардан, мал, ешек хәм майда малдан Жаратқан Ийеге, Маған бес жүзден биреуін пай қылып айырып бериң. ²⁹Әскерлерден алынған усы пайды Маған ажыратылған түрде руұханий Элазарға бериң. ³⁰Израиллыларға түскен жарты пайдан – адамлардан, мал, ешек хәм майда малдан, яғный барлық хайуанлардан елиуден биреуін алып, Мениң Мухаддес шатырымның жумысына жууапкер болған лебийлилерге бериң.

³¹Муұса менен руұханий Элазар Жаратқан Ийениң Муұсаға буйырғанындай етип иследи.

³²Сауашқа қатнасқан ләшкерлердиң қолға киргизгенлеринен қалған олжалар мыналар еди:

675 000 майда мал,

³³72 000 ири мал,

³⁴61 000 ешек,

³⁵еркекке жақынласпаған 32 000 қыз.

³⁶Сауашқа қатнасқан ләшкерлерге түскен жарты пай мыналар:

337 500 майда мал, ³⁷булардан Жаратқан Ийеге 675 ири мал пай қылып берилди,

³⁸36 000 ири мал, булардан Жаратқан Ийеге 72 ири мал пай қылып берилди,

³⁹30 500 ешек, булардан Жаратқан Ийеге 61 ешек пай қылып берилди,

⁴⁰16 000 қыз, булардан Жаратқан Ийеге 32 қыз пай қылып берилди.

⁴¹Муұса Жаратқан Ийениң өзине буйырғанындай Жаратқан Ийеге ажыратылған пайды руұханий Элазарға берди.

⁴²Муұсаның сауашқа қатнасқан ләшкерлерден алып, израиллыларға ажыратып берген жарты пайы мыналар:

⁴³337 500 майда мал,

⁴⁴36 000 ири мал,

⁴⁵ 30 500 ешек,

⁴⁶ 16 000 кыз.

⁴⁷ Жаратқан Ийениң өзине буйырғанындай, Муўса израиллыларға түскен жарты пайдан хәр елиў адамнан хәм хәр елиў хайўаннан биреўин алып, Жаратқан Ийениң Мухаддес шатырының хызметине жуўапкер болған лебийлилерге берди.

⁴⁸ Соннан кейин, орда сәркәрдалары – мыңбасылар менен жүзбасылар Муўсаның алдына барып:

⁴⁹ – Мырза, қол астымыздағы ләшкерлерди санап шықтық, бир де бир ләшкеримизди жойтпаппыз. ⁵⁰ Мине, қолға киргизген алтын буйымларымызды – қолға тағылатуғын шынжыр, билезик, жүзик, сырға хәм дизбе моншақларымызды алып келдик. Жанымыздың қуны сыпатында усыларды Жаратқан Ийеге беремиз, – деди.

⁵¹ Муўса менен руўханий Элазар олар алып келген барлық алтын буйымларды алды. ⁵² Мыңбасы менен жүзбасылар Жаратқан Ийеге берген алтынның аўырлығы барлығы болып 16 750 шекел. ⁵³ Саўашқа қатнаскан хәр бир ләшкер болса, олжаларын өзлерине қалдырған еди.

⁵⁴ Муўса менен руўханий Элазар мыңбасы хәм жүзбасылардың усыңған алтынларын қабыллап алды. Оларды Жаратқан Ийениң Израил халқын хәмме ўақытта еслеп турыўы ушын Ушырасыў шатырына алып келди.

Отыз екінши бап

Иордан дәрьясының шығыс тәрәпинде орналасқан урыўлар

32 ¹ Рубен хәм Гад урыўларының маллары жүдә көп еди. Олар Язер хәм Гилад жерлериниң мал шарўашылығы ушын қолайлы жер екенин көрип, ² Муўса менен руўханий Элазардың хәм жәмийет басшыларының алдына барып, былай деди:

³ – Атарот, Дибон, Язер, Нимра, Хешбон, Элале, Себам, Небо хәм Беон қалалары ⁴ жайласқан елди Жаратқан Ийе Израил халқына жеңип берди. Бул елдиң жери маллар ушын қолайлы екен. Ал қулларыңыз болған бизлерде малларымыз бар. ⁵ Егер де сениң кеўлинди тапқан болсақ, бизлерди Иордан дәрьясының арғы тәрәпине өткизбей, бул елди мүлик етип, бизлерге бер.

⁶ Муўса оларға былай деп жуўап берди:

– Туўысқанларыңыз саўашқа баратырғанда, сизлер усы жерде қалажақсыз ба?

⁷ Жаратқан Ийениң берип атырған жерине кириўге израиллыларды не ушын айнытып атырсызлар? ⁸ Мен ата-бабаларыңызды елди көзден өткеріўге Қадеш-Барниядан жибергенimde, олар да тап усындай қылған еди. ⁹ Олар Эшкол сайына дейин барып, елди көзден өткергеннен соң, Жаратқан Ийениң өзлерине беретуғын жерге бармаўы ушын израиллыларды айнытқан еди. ¹⁰ Сол күни Жаратқан Ийениң ғәзеби қайнап, былай деп ант ишкен еди: ¹¹ «Мысыр жеринен шыққан жигирма хәм оннан жоқары жастағы адамлардың хеш бири Мениң Ибрайымға, Ысаққа хәм Яқыпқа беремен деп ант ишкен жерди көрмейди. Өйткени олар пүткил жүреги менен Маған бойсынбады. ¹² Кениз тийресинен болған Ефунне улы Калев пенен Нун улы Ешуадан басқа хеш бири ол жерди көрмейди. Себеби Калев хәм Ешуа пүткил жүреги менен Маған садық қалды». ¹³ Жаратқан Ийе израиллыларға қатты ғәзепленди. Жаратқан Ийениң нәзеринде жаўызлық болған ислерди қылған сол әўладтың пүткиллей жоқ болып кеткенинше, оларды қырк жыл шөлде алып жүрди.

¹⁴ Енди, мине, гүнакарлар әўлада болған сизлер екелериңиздиң орнын басып, Жаратқан Ийениң Израилға болған ғәзебин күшейтип атырсызлар. ¹⁵ Егер Оннан жүз бурсаңыз, Ол пүткил бул халықты және шөлге таслап кетеди. Солай етип, сизлер усы халықты жоқ қылажақсызлар.

¹⁶ Бирақ Гад хәм Рубен урыуы Муўсаның қасына жақынлап, былай деди:

– Бизлердің усы жерде малларымыз ушын қоралар соғып, бала-шағаларымыз ушын қалалар қурыуымызға рухсат бер. ¹⁷ Ал өзлеримиз болса қуралланып, израиллылар менен бирге барып, олардың мөкан қылатуғын жерин ийелеп алғанға дейин, олардың алдында жүреміз. Бала-шағаларымыз елдің турғынларынан кәуипсиз болған қорған қалаларда жасай берсин. ¹⁸ Хәр бир израиллы өз мүлкин ийелемегенше, бизлер үйлеримизге қайтпаймыз. ¹⁹ Иордан дәрьясының арғы жағасында олар менен бирге жер үлестен алмаймыз, себеби бизлердің үлесимиз Иордан дәрьясының шығыс жағасында болады.

²⁰ Муўса оларға былай деп жуўап берди:

– Егер сизлер айтқанларыңызды орынлайтуғын болсаңыз, Жаратқан Ийениң алдында саўашқа барыу ушын қуралланың. ²¹ Жаратқан Ийе душпанларын қуўып жибермегенше, хәммеңиз Оның алдында қуралланып, Иордан дәрьясының арғы жағасына өтиң. ²² Пүткіл сол ел Жаратқан Ийе ушын басып алынғаннан соң, сизлер Жаратқан Ийе хәм Израил халқы алдындағы миннетиңизден азат боласызлар. Сонда сизлер усы жерге қайтып келиуиңизге болады хәм бул жер Жаратқан Ийениң алдында сизлердің мүлкиңиз болып қалады.

²³ Бирақ айтқанларыңызды орынламасаңыз, Жаратқан Ийеге қарсы гүна ислеген боласызлар хәм бул гүнаңыз өз басыңызға жетеди. ²⁴ Бала-шағаларыңыз ушын қалалар қурып, малларыңыз ушын қоралар соғың. Деген менен, берген үәденизде турың.

²⁵ Гад хәм Рубен урыуларының адамлары Муўсаға былай деди:

– Мырзамыз, сиз не буйырсаңыз, қулларыңыз болған бизлер соны орынлаймыз. ²⁶ Бала-шағамыз, малларымыз хәм хайуанларымыз усы жерде, Гилад қалаларында қалады. ²⁷ Ал қулларыңыз болған бизлер сизиң буйырғаныңыздай, хәр биримиз қуралланып, Жаратқан Ийениң алдында саўашқа түсиу ушын дәрьяның арғы жағасына өтеміз.

²⁸ Соннан кейин, Муўса Гад хәм Рубен урыулары хәккында руўханий Элазарға, Нун улы Ешуаға хәм Израил урыуларының әулад басшыларына буйрық берип, ²⁹ былай деди:

– Егер Гад хәм Рубен урыуларынан қуралланған адамлар Жаратқан Ийениң алдында сизлер менен бирге Иордан дәрьясының арғы жағасына өтсе хәм сизлер сол елди қолға киргизсеңиз, онда Гилад үлкесин мүлик қылып, оларға берин. ³⁰ Бирақ, егер де олар қуралланып, сизлер менен бирге дәрьяның арғы жағасына өтпесе, онда олар Кенаан үлкесинен сизлер менен бирге үлес жер алады.

³¹ Сонда Гад хәм Рубен урыуларының адамлары:

– Жаратқан Ийе қулларыңыз болған бизлерге қандай буйрық берген болса, соның хәммесин орынлаймыз. ³² Бизлер қуралланып, Жаратқан Ийениң алдында Кенаан үлкесине барамыз. Ал бизлердің алатуғын жер үлесимиз Иордан дәрьясының шығыс жағасында болсын, – деди.

³³ Солай етип, Муўса Гад пенен Рубен урыуларына хәм Юсуп улы Менашше урыуының жартысына амор халқының патшасы Сихонның ели менен Башан патшасы Отғың елин хәм олардың қалалары менен қала дөгериндеги жерлерди берди.

³⁴ Гад урыуы Дибон, Атарот, Ароер, ³⁵ Арот-Шофан, Язер, Йогбоха, ³⁶ Бейт-Нимра хәм Бейт-Харан деген қорғанлы қалаларын жаңадан қурды, маллары ушын қоралар соқты. ³⁷ Рубен урыуы Хешбон, Элале, Кирятайым, ³⁸ атлары өзгертилген еки қала Небо менен Баал-Меон хәм Сибма қалаларын қайта қурды. Олар тиклеген қалаларына жаңадан ат қойды.

³⁹ Менашшениң улы Махирдің әуладлары Гиладқа барды хәм оны ийелеп алып, ол жерде жасап атырған амор халқын қуўып шығарды. ⁴⁰ Солай етип, Муўса Гиладты Менашше улы Махирдің әуладына берди. Олар сол жерге қоныс басты.

⁴¹ Менашшениң улы Яир бир неше қалаларға хұжим етип, оларды ийелеп алды. Сол жерлерди Яирге тийисли қалалар деп атады. ⁴² Нобах та Кенат қаласын хәм оның дөгерегиндеги аўылларды ийелеп алып, ол жерди өзиниң аты менен Нобах деп атады.

Отыз үшінши бап

Мысырдан Моабқа дейинги жүрген жол

33 ¹ Муўса хәм Харонның жетекшилиги астында топ-тобы менен Мысырдан шыққан израиллылар төмендеги жоллар менен жүрип өтті. ² Муўса Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша көшип-қонып жүрген жолларында қоныс басқан жерлериниң атларын жазып барды. Бул жерлер мыналар еди:

³ Израиллылар Қутқарылыў қурбанлығын бергеннен кейинги күни, биринши айдың он бесинши күни мысырлылардың көз алдында нық қәдем атып, Рамсес қаласынан жолға шықты. ⁴ Сол ўақытта мысырлылар Жаратқан Ийениң өлтирген туңғыш улларын жерлеп атырған еди. Себеби Жаратқан Ийе олардың қудайларын жазалаған еди.

⁵ Солай етип, израиллылар Рамсестен жолға шығып кеткеннен кейин, олар Суккотқа орналасты.

⁶ Кейин олар Суккоттан шығып, шөлдиң шетиндеги Этамға орналасты.

⁷ Этамнан шығып, олар Баал-Сefonның шығысындағы Пий-Хахиротқа қарай бурылып, Мигдолға жақын жерге орналасты.

⁸ Пий-Хахироттан шығып, теңиз арқалы өтип, шөлге қарай жол алды. Этам шөлинде үш күн жол жүргеннен соң, олар Мараға орналасты.

⁹ Марадан шығып, олар он еки суў булағы хәм жетпис пальма ағашы болған Элимге барып, сол жерде орналасты.

¹⁰ Олар Элимнен шығып, Қамыс теңизиниң бойына орналасты.

¹¹ Қамыс теңизиниң бойынан шығып, Син шөлине орналасты.

¹² Син шөлинен шығып, олар Дофқаға орналасты.

¹³ Дофқадан шығып, Алушка орналасты.

¹⁴ Алуштан шығып, Рефидимге орналасты. Бирақ ол жерде халық ушын ишетуғын суў жоқ еди.

¹⁵ Рефидимнен шығып, Синай шөлине орналасты.

¹⁶ Синай шөлинен шығып, Киброт-Хаттааўаға орналасты.

¹⁷ Киброт-Хаттааўадан шығып, Хасеротқа орналасты.

¹⁸ Хасероттан шығып, Ритмаға орналасты.

¹⁹ Ритмадан шығып, Риммон-Переске орналасты.

²⁰ Риммон-Перестен шығып, Либнаға орналасты.

²¹ Либнадан шығып, Риссаға орналасты.

²² Риссадан шығып, Кехелатаға орналасты.

²³ Кехелатадан шығып, Шефер таўына орналасты.

²⁴ Шефер таўынан шығып, Харадаға орналасты.

²⁵ Харададан шығып, Макхелотқа орналасты.

²⁶ Макхелоттан шығып, Тахатқа орналасты.

²⁷ Тахаттан шығып, Терахқа орналасты.

²⁸ Терахтан шығып, Митқаға орналасты.

²⁹ Митқадан шығып, Хашмонаға орналасты.

³⁰ Хашмонадан шығып, Мосеротқа орналасты.

³¹ Мосероттан шығып, Бене-Яқанға орналасты.

³² Бене-Яқаннан шығып, Хор-Хагидгадка орналасты.

³³ Хор-Хагидгадтан шығып, Йотбатаға орналасты.

³⁴ Йотбатадан шығып, Абронаға орналасты.

³⁵ Абронадан шығып, Эсион-Геберге орналасты.

³⁶ Эсион-Геберден шығып, Син шөлиндеги Қадешке орналасты.

³⁷ Қадештен шығып, олар Эдом шегарасындағы Хор тауының қасына орналасты.

³⁸ Руұханий Харон Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша Хор тауына шығып, сол жерде қайтыс болды. Бул ұақыя израиллылар Мысырдан шыққаннан кейин қырқыншы жылы, бесинши айдың биринши күнинде болды. ³⁹ Харон Хор тауында қайтыс болғанда 123 жаста еди.

⁴⁰ Кенаан елиниң Негебте жасайтуғын кенаанлы Арад патшасы израиллылардың сол жерге келгенинен хабар тапты.

⁴¹ Израиллылар Хор тауынан шығып, Салмонаға орналасты.

⁴² Салмонадан шығып, Пунонға орналасты.

⁴³ Пуноннан шығып, Оботқа орналасты.

⁴⁴ Оботтан шығып, Моаб шегарасындағы Ийе-Абаримге орналасты.

⁴⁵ Ийе-Абаримнен шығып, Дибон-Гадқа орналасты.

⁴⁶ Дибон-Гадтан шығып, Алмон-Диблатайымға орналасты.

⁴⁷ Алмон-Диблатайымнан шығып, Небоға жақын Абарим тауларында орналасты.

⁴⁸ Абарим тауларынан шығып, Иордан дәрьясының бойына, Ерихоға қарама-қарсы жайласқан Моаб тегислигине орналасты. ⁴⁹ Олар Моаб тегислигинде Иордан бойлап, Бейт-Ешимоттан Абел-Шиттимге дейин орналасып барды.

Иордан дәрьясынан өтпестен алдын берилген көрсетпелер

⁵⁰ Сол жерде, Иордан бойында, Ерихоға қарама-қарсы жайласқан Моаб тегислигинде Жаратқан Ийе Муұсаға былай деп айтты:

⁵¹ – Израиллыларға былай деп айт: Сизлер Иордан дәрьясынан өтип, Кенаан елине киргениңизде, ⁵² сол елде жасайтуғын барлық халықты куұып жиберин, бут сүүретлерин хэм мүсинлерин жоқ қылып, сыйыныў орынларын бузып таслаң. ⁵³ Елди ийелеп алып, ол жерге орналасып алың, өйткени Мен сизлерге сол жерди мүлик қылып бердим. ⁵⁴ Жерлерди урыўлар ара шек таслап бөлисип алың. Үлкен урыўға үлкен үлес жер, киши урыўға киши үлес жер берин. Шек бойынша кимге қайсы жер түссе, сол жер сол урыўға тийисли болады. Үлес жерлерди ата-бабаларыңыздан тараған урыўлар бойынша бөлистирип берин.

⁵⁵ Егер сол елдин турғынларын куұып шығармасаңыз, онда сол жерде қалған халық көзлериңизге түскен шөп, бүйирлериңизге кирген тикендей болады. Олар жасайтуғын жеринизде сизлерди қысқыға алады. ⁵⁶ Сонда Мен оларға не ислеўди нийетлеген болсам, сизлерге соны ислеймен.

Отыз төртинши бап

Кенаан елиниң шегаралары

34 ¹ Жаратқан Ийе Муұсаға былай деди:

² – Израиллыларға былай деп буйыр: Сизлерге мүлик етип берилетуғын Кенаан елине киргениңизде, оның шегаралары мынадай болады:

³ Сизлердин кубла тәрәптеги шегараңыз Син шөлинен Эдом шегарасы бойлап созылады. Бул кубла шегараңыз шығыстағы Өли теңиздиң шетинен басланады. ⁴ Оннан кейин Ақраббим бийиклигиниң кубласынан Син арқалы өтип, Қадеш-Барнианың кубласына дейин созылады. Ол жерден шегара Хасар-Аддар арқалы өтип, Асмонға дейин барады. ⁵ Кейин сол жерден бурылып, Мысыр шегарасындағы сайға дейин созылып, Жер Орта теңизине барып тауысылады.

⁶ Батыс шегараңыз Жер Орта теңизиниң жағасы болады. Батыстағы шегараңыз усыдан ибарат.

⁷ Арка шегараңыз Жер Орта теңизинен Хор тауына дейін созылады. ⁸ Хор тауынан Лебо-Хаматқа дейін, кейін Седадқа дейін барып, ⁹ Зифронға дейін созылады хәм Хасар-Энанда тауысылады. Аркадағы шегараңыз усыдан ибарат.

¹⁰ Шығыс шегараңыз Хасар-Энаннан басланып, Шефамға дейін созылады.

¹¹ Кейін шегара Шефамнан Айынның шығыс тәрәпиндеги Риблага дейін барады.

Ол жерден Киннерет көлинің^v шығыс жағындағы жанбауырларға дейін созылады.

¹² Соннан кейін, шегара ол жерден Иордан дәрәясы бойынша созылып, Өли теңизге барып тоқтайды. Хәр тәрәптеги елиниздің шегаралары усы болады.

¹³ Соннан кейін, Муўса израиллыларға:

– Мине, мүлик кылып, шек бойынша бөлишип алатуғын ел усы болады. Жаратқан Ийениң буйрығы бойынша бул ел тоғыз урыў менен бир урыўдың ярымына бөлиштирип бериледи. ¹⁴ Өйткени Рубен хәм Гад урыўлары менен Менашше урыўының ярымы өзлерине тийисли жер үлесин әуладлары бойынша бөлишип алды.

¹⁵ Бул еки урыў менен ярым урыў Ерихонның қарсысындағы Иордан дәрәясының шығыс тәрәпинен өз мүликлерин алды, – деди.

Жерди бөлиштирип бериўге жуўапкер жетекшилер

¹⁶ Жаратқан Ийе Муўсаға былай деди:

¹⁷ – Руўханий Элазар хәм Нун улы Ешуа Израил халқына елди бөлиштирип берсин.

¹⁸ Елди бөлиштириў ушын хәр бир урыўдан бир жетекшиден алып, хызметке қойың.

¹⁹ Сол адамлардың атлары мыналар:

Яхуда урыўынан Ефунне улы Калед,

²⁰ Шимон урыўынан Аммихуд улы Самуел,

²¹ Беньямин урыўынан Кислон улы Элидад,

²² Дан урыўынан Йоглий улы басшы Буккий,

²³ Юсуп улы Менашше урыўынан Эфод улы басшы Ханниел,

²⁴ Эфрайым урыўынан Шифтан улы басшы Кемуел,

²⁵ Зебулон урыўынан Парнах улы басшы Элисафан,

²⁶ Иссахар урыўынан Аззан улы басшы Палтиел,

²⁷ Ашер урыўынан Шеломий улы басшы Ахихуд,

²⁸ Нафталий урыўынан Аммихуд улы басшы Педаел.

²⁹ Кенаан жерин Израил халқына мүлик етип бөлиштирип берин, деп Жаратқан Ийе усы адамларға буйырған еди.

Отыз бесинши бап

Лебийлилерге берилген қалалар

35 ¹ Жаратқан Ийе Иордан дәрәясының бойында, Ерихо қарсысында жайласқан Моаб тегислигинде Муўсаға былай деди:

² – Израиллыларға буйыр, олар алатуғын үлес жеринде лебийлилердің жасауы ушын қалалар ажыратып берсин. Соның менен бирге, қалалардың этирапындағы жайлауларды да берсин. ³ Солай етип, лебийлилердің жасауы ушын қалалары хәм олардың пада, сүриўлері менен басқа да хайўанлары ушын жайлаулары болсын.

⁴ Лебийлилерге берилетуғын қалалардың айлана этирапындағы жайлаулар қала қорғанынан баслап мың шығанақ^w узынлыққа созылған болсын. ⁵ Қала ортада

^{v34:11} Киннерет көли – яғный Галила көли.

^{w35:4} Мың шығанақ – шама менен 450 м.

жайласқан болып, оның сыртынан баслап, шығысқа, кублаға, батысқа хәм арқаға қарай еки мың шығанақтан^x өлшеп шығың. Булар қалалар ушын жайлаулар болады.

Паналайтуғын қалалар

⁶ Лебийлилерге берилетуғын қалалардан алтауы паналайтуғын қала болсын. Солай етип, адам өлтириуішениң сол жерге қашыуына жол қоясызлар. Усы алты қаладан тысқары лебийлилерге қырк еки қала берилсин. ⁷ Барлығы болып, лебийлилерге жайлаулары менен бирге қырк сегиз қала бересизлер. ⁸ Израиллылардың үлес жеринен лебийлилерге берилетуғын қалалар хәр бир урыуға түскен пайына ылайықлы болсын. Көп алған урыу көп, аз алған урыу аз сандағы қала берсин.

⁹ Жаратқан Ийе Муўса менен сөйлесиуін даўам етип, былай деди:

¹⁰ – Израиллыларға былай деп айт: Иордан дәрьясынан өтип, Кенаан елине киргениңизден кейин, ¹¹ паналайтуғын қалаларды таңлап алың. Солай етип, абайсызда адам өлтирип қойған адам сол паналайтуғын қалаға қашып кете алатуғын болсын. ¹² Бул қалалар адам өлтирип қойған адамның жәмийет алдында хүким етилмесинен алдын өлтирилмеуі ушын, оның өш алыушы әменгерден қашып, паналайтуғын жери болады. ¹³ Сизлер ажырататуғын алты қала паналайтуғын қала болсын. ¹⁴ Паналайтуғын қалалардың үшеуі Иордан дәрьясының шығыс тәрепинен, қалған үшеуі Кенаан жеринен таңлап алынсын. ¹⁵ Бул алты қала израиллылар хәм араңызда жасап атырған келгиндилер менен жат жерли адамлар ушын паналау қаласы болсын. Солай етип, абайсызда адам өлтирип қойған адам сол жерге қашып барсын.

¹⁶ Егер ким де ким темир курал менен бир адамды урып өлтирип қойса, онда урған адам қанхор саналады хәм ол сөзсиз өлтирилсин. ¹⁷ Егер тас пенен биреуді урып, оны өлтирсе, өлтирген адам қанхор саналады хәм ол сөзсиз өлтирилсин. ¹⁸ Ямаса ол ағаш буйым менен биреуді урып, оны өлтирсе, онда өлтирген адам қанхор саналады хәм ол сөзсиз өлтирилсин. ¹⁹ Өлген адамның өш алыушы адамы қанхорды ушыратып қалыудан-ақ, оны өлтирсин. ²⁰ Сондай-ақ егер бир адам биреуді жек көргенликтен ийтерип жиберип ямаса билкастан оған қарай бир нәрсени ылақтырып, ол адамды өлтирсе, ²¹ ямаса өшегисип, оны мушы менен урып өлтирсе, урған адам сөзсиз өлтирилсин. Өйткени ол қанхор. Өлген адамның өшин алыушы адам қанхорды ушыратып қалыудан-ақ, оны өлтирсин.

²² Егер ким де ким бир адамды өшегисип емес, ал абайсыздан ийтерип жиберсе, ямаса оған қарай билместен бир нәрсени ылақтырып жиберсе, ²³ ямаса оны көрмей қалып, үстине бир тасты түсирип алып, оны өлтирип қойса, бірақ өлтирип қойған адам оған душпан болмай, оған жауызлық ойламаған болса, ²⁴ жәмийет адам өлтирип қойған менен өш алыушы әменгердің арасында усы қағыйдалар бойынша қарар шығарсын. ²⁵ Жәмийет адам өлтирип қойған адамды өш алыушы әменгердің қолынан қорғауы керек хәм оны қашып келген паналайтуғын қалаға қайтадан қайтарып жиберсин. Ол адам мухаддес май менен майланған бас руўханийдің өлимине дейин сол жерде жасап қалсын.

²⁶ Бірақ адам өлтириуіши қашып барған паналайтуғын қаланың шегарасынан шыкса, ²⁷ өш алыушы әменгер де оны паналайтуғын қаланың шегарасының сыртында көрип қалса, өш алыушы әменгер адам өлтириуішини өлтирсе, ол айыплы саналмайды. ²⁸ Өйткени адам өлтириуіши бас руўханийдің өлимине дейин паналайтуғын қала ишинде болыуы керек. Тек ғана бас руўханийдің өлиминен соң өз жерине қайтыуына болады.

²⁹ Қай жерде жасасаңыз да булар әуладлар даўамында сизлер ушын қағыйда болсын.

^x35:5 Еки мың шығанақ – шама менен 900 м.

³⁰ Адам өлтирiуiшi гүўалардың айтқан сөзлери бойынша өлим жазасына тартылсын. Тек бир адамның ғана гүўалығы менен ҳеш ким өлтирилмесин.

³¹ Өлимге ылайықлы қанхордың жанын қутқарыу ушын қун алмаң, ол сөзсиз өлтирилсин.

³² Паналайтуғын қалаға қашқан адам қун төлеп, бас руўханийдің өлиминен алдын өз жерине қайтып барып жасауына рухсат бермең.

³³ Өзлериңиз жасап атырған елди ҳарамламаң. Қан төгиуiшлик елди ҳарамлайды. Ишинде қан төгилген жер тек ғана қан төккен адамның қаны менен пәкленеди.

³⁴ Өзлериңиз ишинде жасап атырған хәм Мен ишинде болып атырған жерди ҳарамламаң. Себеби Мен израиллылардың арасында жасайтуғын Жаратқан Ийемен.

Отыз алтыншы бап

Селофехадтың қызларының үлес жери

36 ¹ Бир күни Юсуп улы Менашше урыуынан Махир улы Гилад әўладынан болған басшылар Муўсаның хәм Израилдың тийре басшыларының алдына келип, оларға былай деди:

² – Жаратқан Ийе елди мүлик етип, шек бойынша израиллылар арасында үлестирiуi ушын мырзамыз Муўсаға буйрық берди. Туўысканымыз Селофехадтың мүлки қызларына берилиуi ушын да буйрық берилген еди. ³ Деген менен, егер Селофехадтың қызлары басқа бир Израил урыуына тийисли еркеклерге турмысқа шыкса, олардың мүликлери күйеулері тийисли болған урыудың мүлкине өтип кетеди. Сонда урыуымыз шек бойынша алған жер үлесиниң бир бөлегинен айырылып қалады. ⁴ Хәттеки, израиллылардың Қутлы жылы белгиленгенде де, қызлардың мүлки урыуымызға қайтарылмай, күйеулері тийисли болған урыуда қалып кетеди. Солай етип, олардың мүликлери бабаларымыздың урыуына түскен мүликтен алынып, бир бөлек жеримизден айырылып қаламыз.

⁵ Муўса Жаратқан Ийениң сөзи бойынша израиллыларға былай деп буйрық берди:

– Юсуп әўладынан болған адамлардың айтқанлары дурьс. ⁶ Жаратқан Ийе Селофехадтың қызлары хәққинда мынадай буйрық береді: Селофехадтың қызлары қалеген жигитке турмысқа шығыуына болады, бирақ бул жигитлер әкесиниң урыуынан хәм тийресинен болыуы шәрт. ⁷ Израил халқының мүлик етип алған жери бир урыудан екінши урыуға өтип кетпесин. Хәр бир израиллы өз урыуының мүлкин сақлап қалсын. ⁸ Израилдағы хәр бир урыудағы жер мүлкине мийрасхор болған қыз әкеси тийисли болған урыу хәм тийресиндеги жигитке турмысқа шықсын. Солай етип, хәр бир израиллы ата-бабаларының мүлкине өзлери ийелик етип қалсын. ⁹ Сонда мүлик бир урыудан екінши урыуға өтип кетпейди. Хәр бир Израил урыуы өзлерине алған мүликти сақлап қалсын.

¹⁰ Селофехадтың қызлары Жаратқан Ийениң Муўсаға буйырғанындай иследи.

¹¹ Селофехадтың қызлары Махла, Тирса, Хогла, Милка хәм Ноа өз аталас ағаларына турмысқа шықты. ¹² Солай етип, олар Юсуп улы Менашше урпағынан болған жигитлерге турмысқа шықты хәм олардың мүликлери әкелери тийисли болған тийре хәм урыуда қалды.

¹³ Жаратқан Ийениң Муўса арқалы Моаб тегислигинде, Ерихо қаласының қарсысындағы Иордан дәрьясының бойында израиллыларға берген буйрық хәм нызамлары усылардан ибарат еди.